

**Česká zemědělská univerzita v Praze**

**Provozně ekonomická fakulta**

**Katedra práva**



**Diplomová práce**

**Dopravní přestupky v právní úpravě a praxi ČR**

**Bc. Lucie Kovářová**

**© 2015 ČZU v Praze**

# ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

## ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lucie Kovářová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Dopravní přestupky v právní úpravě a praxi ČR

Název anglicky

Traffic offenses in legislation and practice in the Czech Republic

---

### Cíle práce

Cílem práce bude poskytnout stručný náhled na problematiku dopravních přestupků a to z hlediska platné právní úpravy v České republice. Dále bude proveden teoretický rozbor dopravních přestupků a jiných správních deliktů účastníků silničního provozu a následný proces správního řízení o dopravním přestupku.

V závěru budou představeny návrhy na případná opatření a doporučení.

### Metodika

V práci bude založena na analýze a metodě deskriptivní, především při přibližování problematiky jednotlivých typů přestupků. Stěžejní částí bude rozbor skutkových podstat jednotlivých typů přestupků, přičemž nebude použito pouze metod statistických, ale bude proveden i rozbor faktického stavu. V závěru budou formulovány návrhy na opatření a případná doporučení.

## Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

---

### Doporučené zdroje informací

ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. – Přestupkové řízení, 12. vyd., Praha: Linde a.s., 2011, 758 s. ISBN 978 80 7201 859-8

ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V., TAUBER, M., – Přestupkové právo, 17. vyd., Praha: Linde a.s., 2011, 457 s., ISBN 978 80 7201 830 7

Další literatura a odborné články, po konzultaci s vedoucí diplomové práce.

FASTR, P. ČECH, J. – Zákon o pozemních komunikacích s komentářem a prováděcími předpisy, 9. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Linde a.s., 2008, 240 s., ISBN 978 80 7201 719 5

HENDRYCH, D. a kol. – Správní právo: obecná část, 8. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, 792 s., ISBN 978 80 7179 254 3

HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H., – Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou, 2. vydání, Praha: Leges, 2011, 480 s., ISBN 80 720 1567 2

HORZINKOVÁ, H., ČECHMÁNEK, B. – Přestupky a správní trestání, 4. doplněné vydání, Praha: Eurounion s.r.o., 2008, 311 s., ISBN 978 80 7317 069 1

HRDLIČKA, P., KNĚŽÍNEK, J., MLSNA, P. – Přehled judikatury ve věcech silničního provozu, silniční dopravy a pozemních komunikací, Praha: Nakladatelství WolterKluwer ČR, a.s., 2009, ISBN 978 80 7357 477 2

KUČEROVÁ, H. – Dopravní přestupky v praxi, 2. přepracované a doplněné vydání, Praha: Linde a. s., 2006, 431 s., ISBN 80 7201 613 X

KUČEROVÁ, H. – Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související, 2. vydání, Praha: Leges, 2011, ISBN 987 80 87576 01 4

LEITNER, M., VRANÁ, J. – Zákon o provozu na pozemních komunikacích a předpisy provádějící a související, s komentářem, 4. vydání, Praha: Linde a.s., 2012, ISBN 80 7201 876 3

PRŮCHA, P. – Právní úprava přestupků, Masarykova univerzita Brno právnická fakulta, Právnícké sešity č. 59., ISBN 80 210 0739 7

---

### Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

### Vedoucí práce

Mgr. Ivana Hájková

---

Elektronicky schváleno dne 15. 9. 2014

**JUDr. Jana Borská**

Vedoucí katedry

---

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

**Ing. Martin Pelikán, Ph.D.**

Děkan

V Praze dne 09. 03. 2015

### **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že svou diplomovou práci Dopravní přestupky v právní úpravě a praxi ČR jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 9. 3. 2015

---

Bc. Lucie Kovářová

## **Poděkování**

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Ivaně Hájkové za cenné rady a připomínky a také za to, že mi umožnila psát diplomovou práci na vlastní téma pod jejím vedením. Nemenší poděkování patří správnímu odboru Magistrátu města České Budějovice za cenné zkušenosti a taktéž za poskytnutí potřebných informací.

Dále bych chtěla poděkovat celé své rodině a blízkým za trpělivost a podporu po celou dobu mého studia.

# **Dopravní přestupky v právní úpravě a praxi ČR**

---

## **Traffic offenses in legislation and practice in the Czech Republic**

### **Souhrn**

Tato diplomová práce poskytuje ucelený náhled na problematiku dopravních přestupků z hlediska platné právní úpravy v České republice. V práci je proveden teoretický rozbor dopravních přestupků účastníků silničního provozu a jiného správního deliktu provozovatele vozidla dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů a následný proces správního řízení o dopravním přestupku. V části přestupkového řízení o dopravním přestupku přináší ucelený pohled na problematiku tohoto řízení, přičemž používá vztah zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. V závěru jsou představeny návrhy na případná opatření a doporučení.

Součástí práce je statistické zhodnocení vybraných ukazatelů řešených dopravních přestupků správním odborem Magistrátu města České Budějovice v letech 2011-2013.

Práce je založena na analýze a metodě deskriptivní, především při přibližování problematiky jednotlivých typů přestupků. Stěžejní částí je rozbor skutkových podstat jednotlivých typů přestupků a správního řízení.

### **Summary**

This diploma thesis provides a comprehensive insight into the issues of traffic offenses in terms of the applicable legislation in the Czech Republic. The diploma thesis includes theoretical analysis of road traffic offenses, road traffic and other administrative tort vehicle operator pursuant to Act No. 361/2000 Coll., On the of road traffic, as subsequently amended and the subsequent process of administrative proceedings for a traffic offense. In Part the administrative offense proceedings a traffic offense provides

a comprehensive perspective on this proceedings, using the relationship of Act No. 200/1990 Coll., On Misdemeanors Act, as subsequently amended, and Act no. 500/2004 Coll., The Administrative Procedure Code, as subsequently amended. The conclusion presents suggestions on possible measures and recommendations.

This diploma thesis includes statistical evaluation of selected indicators of traffic offenses dealt with the administrative department of the Municipality of Czech Budweis in 2011-2013.

The thesis is based on analysis and descriptive method, especially when describing the issue of individual types of offenses. The main part of the thesis is the analysis of the constituent elements of the individual types of offenses and administrative proceedings.

### **Klíčová slova**

- přestupek, dopravní přestupek, správní delikt, správní řízení, přestupkové řízení, silniční doprava, silniční provoz, pravidla silničního provozu, sankce za přestupek

### **Keywords**

- offense, traffic offense, administrative offense, administrative proceedings, offense proceedings, road transport, road traffic, rules of the road, penalties for the offense, delict

## Obsah

<b>1</b>	<b>Úvod .....</b>	<b>10</b>
<b>2</b>	<b>Cíl a metodika práce .....</b>	<b>12</b>
2.1	Cíl.....	12
2.2	Metodika .....	12
<b>3</b>	<b>Vymezení základních pojmů .....</b>	<b>14</b>
3.1	Správní delikt .....	14
3.2	Pojem přestupku.....	15
3.2.1	Formální znaky přestupku.....	16
3.2.2	Materiální znaky přestupku.....	19
3.2.3	Okolnosti vylučující protiprávnost přestupku.....	20
<b>4</b>	<b>Vývoj pravidel silničního provozu .....</b>	<b>24</b>
<b>5</b>	<b>Sankce.....</b>	<b>28</b>
5.1	Druhy sankcí .....	30
<b>6</b>	<b>Skutkové podstaty přestupků v silničním provozu .....</b>	<b>34</b>
6.1	Přestupky související s registrační značkou.....	34
6.2	Řízení technicky nezpůsobilého vozidla.....	36
6.3	Řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky .....	37
6.4	Řízení vozidla bez řidičského oprávnění .....	40
6.5	Použití telefonního přístroje nebo jiného hovorového nebo záznamového zařízení .....	43
6.6	Překročení nejvyšší povolené rychlosti jízdy.....	44
6.7	Nezastavení vozidla na signál příkazující vozidlo zastavit nebo na pokyn „Stůj“ .....	46
6.8	Neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci .....	48
6.9	Předjíždění v případech, kdy je to zakázáno .....	49
6.10	Nedání přednosti v jízdě.....	50
6.11	Vjíždění na železniční přejezd v případech, kdy je to zakázáno .....	50
6.12	Jízda v protisměru, otáčení a couvání na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla .....	51
6.13	Stání na vyhrazeném parkovišti pro osoby se zdravotním postižením... 51	
6.14	Omezení jízdy některých vozidel .....	52



6.15	Dopravní nehody .....	53
6.16	Použití antiradaru.....	56
6.17	Souhrnná zbytková podstata.....	56
6.18	Správní delikt provozovatele vozidla .....	57
<b>7</b>	<b>Proces správního řízení o dopravním přestupku .....</b>	<b>60</b>
7.1	Základní zásady přestupkového řízení .....	60
7.1.1	Základní zásady činnosti správních orgánů .....	60
7.1.2	Zásady přestupkového řízení.....	62
7.2	Příslušnost k řízení o přestupcích.....	64
7.3	Postup před zahájením řízení o přestupcích.....	65
7.3.1	Oznámení přestupku.....	66
7.3.2	Podání vysvětlení .....	66
7.3.3	Odevzdání nebo postoupení věci .....	68
7.3.4	Odložení věci .....	69
7.4	Správní řízení .....	69
7.4.1	Zahájení řízení.....	70
7.4.2	Účastníci řízení.....	71
7.4.3	Ústní jednání .....	72
7.4.4	Podklady pro vydání rozhodnutí a dokazování.....	74
7.4.5	Dokazování .....	74
7.4.6	Zastavení řízení .....	76
7.4.7	Rozhodnutí .....	77
7.4.8	Řádný opravný prostředek – Odvolání .....	78
7.5	Zvláštní druhy řízení .....	79
7.5.1	Blokové řízení .....	80
7.5.2	Příkazní řízení .....	81
<b>8</b>	<b>Praktická část.....</b>	<b>83</b>
8.1	Úvod do praktické části.....	83
8.2	Statistický výzkum.....	86
8.3	Zjištěné výsledky a návrhy jejich řešení .....	94
<b>9</b>	<b>Zhodnocení výsledků a doporučení .....</b>	<b>96</b>
<b>10</b>	<b>Závěr .....</b>	<b>98</b>

<b>11</b>	<b>Seznam použitých zdrojů.....</b>	<b>99</b>
<b>12</b>	<b>Seznam použitých tabulek, grafů a obrázků.....</b>	<b>104</b>
<b>13</b>	<b>Přílohy .....</b>	<b>105</b>
13.1	Příloha č. 1 – Bloky na pokuty na místě nezaplacené za přestupky ukládané krajskými úřady nebo obcemi .....	105
13.2	Příloha č. 2 – Bloky na pokuty na místě zaplacené za přestupky ukládané krajskými úřady nebo obcemi.....	108
13.3	Příloha č. 3 - Přehled jednání spočívajících v porušení vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích a počet bodů za tato jednání .....	110

# 1 Úvod

Většina z nás si v dnešní době již těžko dokáže představit život bez automobilů či jiných motorových vozidel. Vlastnictví osobního automobilu je dnes již standardem a osobní automobily znamenají pro většinu lidí obrovskou úsporu času a energie, kterou by museli věnovat jinému způsobu cestování. Silniční doprava je již fenoménem, bez kterého si dnešní život nedokážeme představit.

Téma diplomové práce autorka zvolila z důvodu svého zájmu o tuto problematiku. Zároveň se výběrem tématu snažila zachytit problematiku, která je aktuální nejen pro odbornou, ale i laickou veřejnost. Lze říci, že všichni jsme v každodenním životě účastníky silničního provozu, ať se jedná o účastníky v roli řidiče motorových či nemotorových vozidel, cyklisty, chodce, cestující v prostředcích hromadné dopravy či majitele zvířat.

Aby byla účast na silničním provozu pro okolí bezpečná, je potřebné, aby účastníci silničního provozu dodržovali stejná pravidla, která jsou stanovena právními předpisy. Samotné stanovení předpisů ovšem nestačí a je potřebné, aby bylo dodržování těchto pravidel kontrolováno a v případě jejich porušení sankcionováno. Porušení právních pravidel, které lze sankcionovat, je trestným činem nebo správním deliktem. Tato diplomová práce se věnuje správním deliktům v dopravě, především těm, označeným zákonem jako přestupky.

Cílem práce je poskytnout stručný náhled na problematiku přestupků v silničním provozu z hlediska platného práva. Samotný pojem dopravní přestupek není zcela přesný, protože doprava není pouze silniční, nýbrž i železniční, letecká, lodní apod. Při použití termínu dopravní přestupek v této diplomové práci je myšlen přestupek, jehož objektem je bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích. Jedná se především o přestupky definované v § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále také zákon o silničním provozu), který taktéž upravuje pravidla provozu na pozemních komunikacích. Do 1. 8. 2011 byly dopravní přestupky definovány v § 22 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále také přestupkový zákon). Obecná definice přestupku, která se vztahuje i na dopravní přestupky, zůstala nadále v zákoně o přestupcích, který je v případě řízení o přestupcích ve speciálním postavení k zákonu č. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), dle něhož se při řízení také postupuje.

Osobě, která se dopustila dopravního přestupku, hrozí několik druhů sankcí, jimiž je napomenutí, pokuta nebo zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel. Od 1. 7. 2006 je v České republice zaveden po vzoru jiných zemí bodový systém. Nyní již řidičům bez ohledu na to, zda jsou či nejsou držiteli řidičského oprávnění, hrozí udělení trestných bodů, pokud se dopustí přestupku nebo trestného činu na pozemních komunikacích. Tyto body jsou udělovány v přesné výši za vybraná jednání, která jsou stanovena v příloze k zákonu o silničním provozu. Pro některé skupiny řidičů nejsou vysoké sankce ani administrativní opatření v podobě trestných bodů dostatečně účinné. To je navíc posilováno všeobecným povědomím o tom, že je za určitých podmínek někdy obtížné dovést řidiče za taková jednání k odpovědnosti.

Práce se bude věnovat vymezení základních pojmů týkajících se přestupku jako takového. Vymezí správní delikt a přestupek, včetně jeho znaků. K porušování silničních předpisů dochází již od stanovení prvních pravidel v oblasti silničního provozu, proto zařadím historický exkurz pojednávající o vývinu těchto pravidel a správního trestání v tomto úseku. Také se bude následně zabývat sankcemi za přestupek dle přestupkového zákona. Stěžejní částí práce bude rozbor skutkových podstat jednotlivých přestupků definovaných v silničním zákoně. Vždy pojedná o skutkové podstatě přestupku dle zákona o silničním provozu, včetně uvedení hrozících sankcí a bodového hodnocení. K výčtu všech přestupků, definovaných v § 125c zákona o silničním provozu bude zařazen taktéž správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. Tento delikt je zaveden v zákoně o silničním provozu od 19. 1. 2013, přičemž zavádí objektivní odpovědnost provozovatele vozidla. Následně se práce zaměří na správní proces řízení o přestupku, s uvedením základních zásad a postupu správního orgánu před zahájením správního řízení i v jeho následném průběhu, včetně uvedení nejpoužívanějších zvláštních druhů řízení.

Druhá část práce bude praktická a bude představovat statistické zhodnocení vybraných ukazatelů řešených dopravních přestupků, kterou se zabýval Magistrát města České Budějovice v letech 2011-2013. Pro větší přehlednost budou tyto informace také zpracovány do přehledných tabulek a grafů.

Autorka věří, že diplomová práce bude přínosem pro další studenty a osoby zajímající se o danou problematiku tím, že jim přinese ucelený pohled na problémy, které toto odvětví přináší. Taktéž doufá, že bude přínosná laické veřejnosti a osobám, které ji budou číst a osvětlí jim následující problematiku ve vzájemných souvislostech.

## **2 Cíl a metodika práce**

### **2.1 Cíl**

Cílem předkládané diplomové práce je vytvoření pohledu na oblast dopravních přestupků, který bude komplexní, přehledný, celistvý a srozumitelný pro širokou veřejnost. Tento cíl je stanoven vzhledem k faktu, že víceméně každý se denně stává účastníkem silničního provozu, přičemž většina lidí se s touto problematikou seznámí v mladém věku při získávání řidičského oprávnění, a to pouze v nezbytném rozsahu, potřebném k úspěšnému absolvování zkoušky. S problematikou dopravních přestupků se poté veřejnost seznamuje až při spáchání přestupku, což bývá zbytečně pozdě.

V práci je shrnuta současná a předešlá právní úprava, její vývoj, klasifikace jednotlivých dopravních přestupků a informace k jejich problematice. Co se týče jednotlivých dopravních přestupků, je cílem práce shrnout a uvést jejich jednotlivé skutkové podstaty jak je rozlišuje zákon o silničním provozu společně s vymezením sankcí, které se ukládají za tyto přestupky včetně bodového hodnocení. Následná část je zaměřena na obecné a poté bližší seznámení s problematikou správního řízení.

Dále je cílem statistické zhodnocení vybraných ukazatelů řešených dopravních přestupků správním odborem Magistrátu města České Budějovice v letech 2011-2013.

Vlastním cílem této práce je tedy vymezit jednotlivé skutkové podstaty dopravních přestupků a poukázat na jejich sankční a administrativní následky, včetně možností a průběhu jejich následného projednávání.

V závěru autorka poukáže na zjištěné nedostatky některých zákonných ustanovení, jejich zhodnocení a návrhů jejich možného řešení.

### **2.2 Metodika**

Teoretická část práce se opírá především o studium zákonů a právních předpisů, dále bylo čerpáno z odborné literatury, odborných článků, vlastních profesních zkušeností autorky diplomové práce jako referentky oddělení dopravních přestupků správního odboru Magistrátu města České Budějovice a v neposlední řadě ze zkušeností autorky jako aktivní řidičky. Pro lepší pochopení zákonodárců a získání několika možných pohledů bylo využito komentářů k jednotlivým právním předpisům.

Shromáždění podkladů pro zpracování teoretické části bylo prvním úkonem, kdy byla následně provedena jejich analýza. Teoretická část postupuje od obecného ke konkrétnímu.

Následně byly shromážděny podklady pro praktickou část práce, která se opírá o studium, sběr, zpracování a zhodnocení statistických dat, které byly získány na základě žádosti z Magistrátu města České Budějovice v letech 2011-2013. Tato data byla následně komparativně zpracována do přehledných tabulek a grafů.

Metodika práce tedy spočívá v deskripci a analýze. Pro práci bylo použito zejména pozorování, studium dokumentů, rozbor právních předpisů, vyhodnocení a konzultace s odborníky z daného oboru. Získané informace byly doplněny vlastními znalostmi a zkušenostmi autorky z praxe v oboru dopravních přestupků.

### 3 Vymezení základních pojmů

V této části diplomové práce budou definovány základní pojmy, které se vztahují k problematice dopravních přestupků. Nejprve je potřeba charakterizovat pojem správního deliktu, přestupku a poté obecné znaky přestupku.

#### 3.1 Správní delikt

Před samotným vysvětlením pojmu přestupek je nutné vysvětlit pojem delikt. Delikt je čin, který porušuje zákon nebo nějaký jiný obecně závazný předpis. Představuje protiprávní jednání, z něž vzniká nebo by mohla vzniknout újma (škoda) jiné osobě (právnícké osobě, fyzické osobě či společnosti).

Správní delikt je jedním z druhů právních deliktů, ale není legálně definován. Používá se jako souborný pojem, který zahrnuje jednotlivé druhy správních deliktů. Správní delikt je protiprávní jednání, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, za které ukládá správní úřad (správní orgán) trest stanovený normou správního práva.

Správní delikty se dělí na přestupky a jiné správní delikty. Nepochybným druhem správního deliktu je přestupek. Správní delikt, má-li se stát přestupkem, musí být v přestupkovém nebo jiném zákoně za přestupek označen. Ostatní správní delikty legálně pojmenovány nejsou a jsou označovány jako jiné správní delikty.

Jiné správní delikty jsou tedy správní disciplinární delikty, tzv. správní pořádkové delikty, jiné správní delikty fyzických osob, jiné správní delikty právníckých osob a tzv. hybridní správní delikty.<sup>1</sup> Poslední typ správních deliktů se objevil po roce 1989, kdy se následkem změn tržního hospodářství upravilo také podnikání. Hlavním rysem těchto správních deliktů je skutečnost, že jejich pachatelé jsou nejen právnícké osoby, ale i podnikající fyzické osoby.<sup>2</sup> Název těchto deliktů se dosud nesjednotil a v odborné literatuře se lze setkat s odlišnou terminologií – vedle hybridních správních deliktů bývají označovány jako správní delikty právníckých osob a fyzických podnikajících osob, smíšené správní delikty nebo správní delikty podnikatelů.<sup>3</sup>

---

<sup>1</sup>HORZINKOVÁ, H. – ČECHMÁNEK, B. *Přestupky a správní trestání*. 4. doplněné vydání. Praha: Eurounion, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7317-069-1, str. 13

<sup>2</sup>MATES, P., MAZANEC, M. *Právní úprava smíšených správních deliktů*. Právní rozhledy. 1999. č. 7, str. 351

<sup>3</sup>HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7179-254-3, str. 422-429

Přestupky jsou jako jediný druh správního deliktu kodifikovány v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který ve své obecné a zvláštní části upravuje skutkové podstaty některých přestupků. Velké množství zvláštních zákonů pak upravuje skutkové podstaty dalších přestupků, jejichž rozšiřování, respektive přesouvání skutkových podstat přestupků z přestupkového zákona do zákonů zvláštních, je v současné době typické.<sup>4</sup> Například skutkové podstaty přestupků na úseku dopravy a silničního hospodářství byl přesunuty z § 23 přestupkového zákona do zákona o pozemních komunikacích, zákona o drahách a zákona o civilním letectví. V přestupkovém zákoně je i procesněprávní úprava, která však není úplná. Není-li tedy v přestupkovém, nebo zvláštním zákoně uvedeno jinak, vztahují se na řízení o přestupcích obecné předpisy o právním řízení, tedy ustanovení správního řádu.

### 3.2 Pojem přestupku

Pojem přestupku je vymezen v zákoně o přestupcích. „*Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.*“<sup>5</sup> Jedná se o tzv. generální klauzuli přestupku, tedy obecné pojmové vymezení, které je založené na kombinaci pozitivního a negativního pojmového vymezení a zároveň kombinací materiálního znaku a formálních znaků.

Pozitivní vymezení určuje, které jednání se považuje za přestupek, negativní vymezení nám říká, kdy se o přestupek nejedná. Jednání není přestupkem, ačkoli má jeho znaky, ale jedná se o jiný správní delikt nebo trestný čin. Vymezení odlišností mezi přestupkem, jiným správním deliktem a trestným činem je nezbytné pro správnou aplikaci zákona o přestupcích. Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem většinou odvodíme z jejich odlišných formálních znaků. U některých se ovšem tyto znaky překrývají v těchto případech je rozhodný stupeň společenské nebezpečnosti, který je u trestných činů vyšší.<sup>6</sup> U správních deliktů je právní úprava nekodifikovaná a najdeme ji ve zvláštních právních předpisech, které stanoví jednotlivé skutkové podstaty, sankce nebo lhůty.

---

<sup>4</sup>HORZINKOVÁ, H. – ČECHMÁNEK, B. *Přestupky a správní trestání*. 4. doplněné vydání. Praha: Eurounion, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7317-069-1, str. 13

<sup>5</sup> § 2 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>6</sup>HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H., *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 80-720-1567-2, str. 27-28



Materiální znak je vyjádřen tím, že jednání ohrožuje zájem společnosti a je tedy společensky nebezpečné. Stupeň této nebezpečnosti je důležitý pro odlišení přestupku od trestných činů.

Formální znaky rozlišujeme obecné a typové. Obecnými jsou takové, které jsou přestupkům společné, jako věk, přičetnost nebo zavinění. Typové jsou u jednotlivých skutkových podstat různé a slouží k individualizaci a odlišení. Těmito znaky jsou objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Obecné a typové znaky se vzájemně prolínají, aby se jednání dalo označit za přestupek, musí být splněny současně.

### 3.2.1 Formální znaky přestupku

Naplnění formálních znaků je spolu s naplněním materiálního znaku nutným předpokladem k tomu, aby bylo určité jednání označeno za přestupek. Formální znaky dělíme na obecné a typové. Obecné znaky jsou společné pro všechny přestupky a patří mezi ně jednání, protiprávnost, zavinění, odpovědnost osoby a trestnost.<sup>7</sup>

- **Jednání** – jedná se o projev lidské vůle ve vnější realitě. Je jím konání i opomenutí takového konání, k němuž byla odpovědná osoba povinna.
- **Protiprávnost** – jednání odpovědné osoby porušuje právní povinnost stanovenou zákonem, tedy že určitý čin je právním řádem zakázaný. Zákon vymezuje okolnosti vylučující protiprávnost,<sup>8</sup> jimiž jsou nutná obrana, krajní nouze, oprávněné použití zbraně, plnění rozkazu, příkazu nebo svolení poškozeného.
- **Zavinění** – je vnitřní psychický vztah pachatele přestupku k protiprávnímu jednání a jeho následku. K odpovědnosti za přestupek postačuje zavinění nedbalostní, pokud zákon vysloveně nevyžaduje zavinění úmyslné. Je tedy vybudováno na složce vědění a na složce vůle. Za přestupek může odpovídat pouze fyzická osoba.
- **Odpovědná osoba** - je osoba deliktně způsobilá. Deliktní způsobilost je vázána věkem a přičetností.

---

<sup>7</sup>HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7179-254-3, str. 430-434

<sup>8</sup> § 2 odst. 2 zák.č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

- **Věk** – nejnižší hranice spojená se schopností nést odpovědnost za přestupek je dovršení věku patnácti let. Den patnáctých narozenin se nepočítá a odpovědnost vzniká dnem, který po dni patnáctých narozenin následuje.<sup>9</sup> Zákon také pamatuje na mladistvé osoby, jimiž jsou ti, kdo dovršili patnáctý rok a nepřekročili osmnáctý rok svého věku.<sup>10</sup> K těmto osobám by se mělo přistupovat obezřetně vzhledem k jejich rozumovému a mravnímu vývoji a ukládané sankce by měly mít především výchovnou funkci.
- **Příčetnost** – odpovědným pachatelem je pouze taková osoba, která byla v době páchaní přestupku příčetná. Nepříčetnost je stav, kdy někdo pro duševní poruchu v době činu nemůže buď rozpoznat nebezpečnost jednání pro společnost nebo ovládat své jednání.<sup>11</sup> Nepříčetná je taková osoba, která v době páchaní přestupku trpěla duševní poruchou, v jejímž důsledku měla snížené rozpoznávací nebo ovládací schopnosti a nemohla si proto uvědomit, že porušuje nebo ohrožuje zákonem chráněný zájem společnosti. Odpovědnosti se nezbavuje osoba, která se do stavu snížené příčetnosti přivedla úmyslně, nebo z nedbalosti požitím alkoholu nebo užitím drogy, či jiné návykové látky. Posouzení nepříčetnosti přísluší správnímu orgánu, pro jehož rozhodnutí bude podkladem lékařské vyjádření, popř. znalecký posudek.
- **Trestnost** - je obecný znak, kdy zákon se spácháním přestupku spojuje hrozbu sankcí. Trestnost za určitých okolností zaniká, a to vztahuje-li se na přestupek amnestie udělená vládou, nebo pokud uplynul jeden rok od jeho spáchání.

Typové znaky, které se označují také jako skutkové podstaty přestupku, slouží k individualizaci jednotlivých přestupků a k jejich vzájemnému odlišení mezi sebou. Znaky skutkové podstaty jsou uvedeny v zákoně o přestupcích a ostatních zákonech. Každá

---

<sup>9</sup> Analogicky užijeme ustanovení § 139 zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

<sup>10</sup> § 19 zák.č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>11</sup> ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-859-8

skutková podstata přestupku má čtyři zákonné znaky, kterými jsou objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Tyto znaky jsou obligatorní a pokud by některý z nich u určitého jednání chyběl, nebyla by naplněna skutková podstata přestupku.<sup>12</sup>

- **Objekt** – představují jej společenské zájmy, které jsou chráněny zákonem a proti kterým je protiprávní jednání namířeno. Objekt rozlišujeme obecný, skupinový a individuální. Obecným objektem přestupků je řádný výkon veřejné správy. Skupinovým, neboli druhovým zájmem, je skupina příbuzných zájmů, které patří do jedné oblasti chráněných zákonem. Individuální objekt má poté každá skutková podstata přestupku, jedná se o vyjádření konkrétního chráněného společenského zájmu. Společným skupinovým objektem přestupků v silničním provozu je bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, vyjadřující zájem společnosti na ochraně života a zdraví osob a ochraně majetku.<sup>13</sup>
- **Objektivní stránka** - je charakterizována jednáním, následkem a příčinným vztahem mezi nimi. Jednání spočívá v porušení právní povinnosti. Přestupek může být spáchán aktivní činností, tedy konáním (poté hovoříme o komisivním přestupku) nebo opomenutím konání, k němuž byl pachatel povinen, tedy nekonáním (omisivní přestupek). Následkem přestupku je porušení nebo hrožení zájmů, které jsou jeho objektem. Na základě toho rozlišujeme přestupky poruchové a ohrožovací. Kauzální nexus, tedy příčinný vztah mezi jednáním a následkem znamená, že bez pachatelova jednání by následek nenastal. Není-li kauzální nexus zjištěn či prokázán, není možné vůči osobě uplatňovat odpovědnost za přestupek.<sup>14</sup>
- **Subjekt** – je fyzická osoba, jejíž chování naplnilo všechny znaky přestupku. jedná se o pachatele přestupku. U osoby pachatele jsou důležité dva znaky, a to jeho věk a přičetnost, jak je uvedeno výše. Pachatelem může být pouze fyzická osoba. Naplní-li znaky přestupku porušení povinností stanovené právnícké osobě, je odpovědný ten, kdo za právníckou osobu jednal nebo

---

<sup>12</sup>MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 80-7179-806-4, str. 52

<sup>13</sup>KUČEROVA, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: Linde, a. s., 2006. ISBN 80-7201-613-X, str. 33

<sup>14</sup>MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha : C. H. Beck, 2008. ISBN 80-7179-806-4, str. 54

jednat měl. Pokud se jedná o jednání na příkaz, je odpovědný ten, kdo k tomuto jednání příkaz udělil.

- **Subjektivní stránka** – znamená zavinění, jedná se o vnitřní psychický stav pachatele k protiprávnímu jednání. Rozlišujeme zavinění úmyslné a nedbalostní. Rozdíl mezi úmyslem a nedbalostí je ve složce vůle a určení správné formy zavinění je důležité pro určení druhu a výměry sankce. Nedbalost lze rozdělit na vědomou a nevědomou, přičemž u přestupku spáchaného z nedbalosti vždy chybí vůle pachatele přestupek spáchat. Vědomá nedbalost znamená, že pachatel ví, že porušuje nebo ohrožuje zákonem chráněný zájem společnosti, ale spoléhá na to, že se tak nestane. Nevědomá nedbalost znamená, že pachatel si neuvědomuje, že porušuje nebo ohrožuje zákonem chráněný zájem společnosti, ačkoli by to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Úmyslné zavinění je postaveno na složce vůle i vědění pachatele, kdy zákon rozlišuje úmysl přímý a nepřímý a jejich odlišení je závislé na míře složky vůle, která je pro úmysl charakteristická. O úmysl přímý se jedná v případě, kdy pachatel chce jednáním porušit nebo ohrozit zákonem chráněný zájem společnosti. O úmysl nepřímý se jedná, pokud si pachatel možnost porušení nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu společnosti uvědomuje, ale nechce jej přímo způsobit, ale v případě, že se tak stane, je s tím srozuměn.<sup>15</sup> K odpovědnosti za přestupek postačuje zavinění nedbalostní, pokud zákon výslovně nestanoví, že je zapotřebí úmyslného zavinění. Je-li ke vzniku odpovědnosti nutné úmyslné zavinění, musí být tato skutečnost výslovně uvedena ve skutkové podstatě přestupku.

### 3.2.2 Materiální znaky přestupku

Materiálním znakem přestupku je nebezpečnost činu pro společnost, které zákon o přestupcích vymezuje jako jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti. Tento znak musí být naplněn, aby mohlo být konkrétní jednání označeno za přestupek. Naplnění materiální stránky přestupku není možné dovodit pouze z naplnění formálního znaku

---

<sup>15</sup> § 4 zák. č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

přestupku. U spáchaných činů by měly být vzaty do úvahy okolnosti a ostatní aspekty jeho spáchání.

V rozsudcích Nejvyššího správního soudu najdeme i výjimky, ve kterých se Nejvyšší správní soud zabývá společenskou škodlivostí jednání. V tomto případě se měl řidič dopustit přestupku na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu tím, že řídil v obci motorové vozidlo, které jelo rychlostí 52 km/h a překročil tím nejvyšší povolenou rychlost o 2 km/h. Krajský soud v Ústí nad Labem konstatoval nenaplnění materiálního znaku tohoto přestupku, označil jej za bagatelní a v běžném provozu těžce ohlídatelný. K tomuto jednání navíc došlo na rovném a přehledném úseku v prostoru aglomerace a nikoli v blízkosti škol či přechodů, kde je nutné dbát zvýšené opatrnosti. Nejvyšší správní soud uvedl „*že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby.*“<sup>16</sup> Z toho je patrné, že je třeba zkoumat, zda konkrétním jednáním došlo k naplnění materiální stránky přestupku a není možné konstatovat pouze naplnění formálních znaků přestupku. Při posuzování naplnění materiální stránky přestupku by se mělo přihlížet zejména k významu chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, okolnosti spáchaného přestupku, způsob jeho provedení, jeho následky, osoba pachatele, jeho pohnutka a míra zavinění. Nejvyšší správní soud dal v tomto případě za pravdu krajskému soudu a kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud ve svých pozdějších rozsudcích často uvádí, že naplnění formálních znaků běžně stačí a k posouzení materiální stránky by mělo docházet jen v těch případech, kdy jsou takové významné okolnosti, na jejichž základě je vyloučeno, aby byl jednáním porušen nebo ohrožen zájem společnosti.<sup>17</sup>

### **3.2.3 Okolnosti vylučující protiprávnost přestupku**

Přestupkový zákon upravuje okolnosti, za kterých je vyloučena protiprávnost. Pokud jednání chybí protiprávnost, nelze za takový čin odpovědnost vyvozovat, i když jednání

---

<sup>16</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 104/2008 ze dne 14. 12. 2009

<sup>17</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 106/2011 ze dne 6. 1. 2012

naplňuje znaky přestupku, nenaplňuje skutkovou podstatu přestupku a ani není pro společnost nebezpečný.<sup>18</sup> Okolnostmi vylučujícími protiprávnost, které upravuje přestupkový zákon, jsou nutná obrana, krajní nouze a jednání na příkaz.

### **Nutná obrana**

Nutnou obranou je jednání, jímž se odvrací útok osoby. Útokem se rozumí úmyslné protiprávní jednání osoby, které ohrožuje nebo porušuje zájem chráněný zákonem, přičemž tento útok musí přímo hrozit nebo trvat, není tedy přípustná obrana předčasná a v době, kdy útok skončil. Nutná obrana je způsob odvracení tohoto útoku činem, který by byl jinak přestupkem. Jednáním toho, kdo útok odvrací, má být zabráněno společensky škodlivému činu. „*Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem.*“<sup>19</sup> K jednání v nutné obraně je oprávněn kdokoli, kdo odvrací útok, i kdyby sám nebyl útokem ohrožen. Důležitým aspektem nutné obrany je její přiměřenost, kterou musíme posuzovat v kontextu celé situace, vzhledem k intenzitě útoku, obrany proti němu, vzhledem k tomu, jaká škoda útokem hrozila a jaká škoda byla způsobena obranou. O nutnou obranu se nebude jednat, pokud je zjevně nepřiměřená způsobu útoku.<sup>20</sup> Nejvyšší správní soud se vyslovil k tomuto právnímu institutu následovně:

*„Nutná obrana nesmí být nepřiměřená povaze a nebezpečnosti útoku. Přiměřenost nutné obrany znamená především to, že obrana odpovídá povaze a nebezpečnosti útoku. Jde tu o poměr mezi intenzitou útoku a obrany. Nutná obrana musí být natolik intenzivní, aby útok odvrátila, může tedy být i silnější než útok, avšak nesmí být přehnaná. Vedle samotné intenzity útoku je zde ještě jedno hledisko důležité pro hodnocení přiměřenosti nutné obrany, a to poměr škody, která hrozí z útoku a která je nutnou obranou způsobena. Při jednání v nutné obraně lze útočnickovi způsobit i větší škodu, než z jeho útoku hrozila. Mezi škodou hrozící a způsobenou však nesmí být hrubý nepoměr.“*<sup>21</sup>

---

<sup>18</sup>HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7179-254-3, str. 430

<sup>19</sup> § 2 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>20</sup> Blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 35/2008-51 ze dne 7. 5. 2008

<sup>21</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 22/2007 ze dne 20. 9. 2007

## Krajní nouze

*„Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněného zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.“<sup>22</sup>*

Krajní nouze je stav nebezpečí hrozící dvěma zákonným zájmům, kdy je možné chránit pouze jeden z nich tím, že se poruší nebo ohrozí zájem druhý.<sup>23</sup> Při jednání v krajní nouzi se uplatňují zásady subsidiarity a proporcionality. Proporcionalita znamená, že je třeba vždy posoudit následek hrozícího nebezpečí a následek, který by nastal odvrácením tohoto nebezpečí. Subsidiarita znamená, že o jednání v krajní nouzi půjde, pokud hrozící nebezpečí nešlo odvrátit jinak. Pro uplatnění krajní nouze zákon stanoví podmínku, že hrozící nebezpečí nebylo možné v dané situaci odvrátit jinak. Pokud by to možné bylo, má tato situace přednost a jednání osoby není považováno za jednání v krajní nouzi.<sup>24</sup>

*„S ohledem na jednotu právního řádu nutno vykládat vztah mezi nutnou obranou a krajní nouzi v přestupkovém právu obdobně jako právu trestním. Judikatura Nejvyššího soudu přitom vychází z toho, že podstatou nutné obrany je odvrácení nebezpečí, které vzniká útokem směřujícím proti zájmům chráněnému trestním zákonem, a to činem, který by jinak byl trestným činem, namířeným proti útočníkovi. Jelikož obránce odvracející útok chrání tytéž zájmy, které chrání sám trestní zákon, nejedná proti účelu trestního zákona, ale naopak ve shodě s ním a vlastně nahrazuje zásah veřejných orgánů. Útok je jednání člověka a to zpravidla konání nebo opomenutí, které je úmyslné, protiprávní a nebezpečné pro společnost. Naproti tomu při krajní nouzi se odvrací nebezpečí přímo hrozícím zájmům chráněným trestním zákonem, které nelze za daných okolností odvrátit jinak. Nebezpečím se rozumí stav hrozící poruchou, který může být různého původu (přírodní katastrofa, jednání člověka); nebezpečí musí přímo hrozit, a to bezprostředně.“<sup>25</sup>*

---

<sup>22</sup> § 2 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>23</sup> ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V., TAUBER, M., *Přestupkové právo*. 17. vyd. Praha: Linde, 2011, ISBN 978-80-7201-830-7, str. 30

<sup>24</sup> ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-859-8, str. 27

<sup>25</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 As 72/2009-50 ze dne 25.3.2010, ve kterém šlo o citaci podle shrnutí této ustálené judikatury usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 6 Tdo 66/2007 ze dne 28.3.2007

### **Jednání na příkaz**

Pokud dojde k porušení povinností uložených právnické osobě, odpovídá podle přestupkového zákona ten, kdo za ni jednal, nebo jednat měl. Jedná-li se o jednání na příkaz, odpovídá ten, kdo dal k jednání příkaz.<sup>26</sup>

Na základě obecných právních principů se uplatňují i další okolnosti vylučující protiprávnost, ačkoli nejsou přestupkovým zákonem upraveny. Jedná se o plnění povinností bez rozkazu, výkon povolání, svolení poškozeného, výkon práv a povinností nebo oprávněné použití zbraně.<sup>27</sup>

---

<sup>26</sup> § 6 zák. č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>27</sup> Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 38/2005-43 ze dne 10. 5. 2006



## 4 Vývoj pravidel silničního provozu

Provoz na veřejných silnicích začal být v českých zemích právně upravován v druhé polovině 19. století, kdy se provoz na silnicích stával živějším.<sup>28</sup> Na cestách se pohybovala výhradně vozidla nemotorová, především koňské potahy, bylo nutné stanovit podrobnější zásady pro jejich jízdu. Dosavadní úpravou byly jednotlivé místní jízdní řády, a poté v jednotlivých částech českých zemí řády policie silniční.<sup>29</sup> Tyto řády pozbyly platnost až na sklonku roku 1951.

Zvláštní bezpečnostní norma pro jízdu motorových vozidel byla potřebná až na přelomu 19. a 20. století kdy byly jednotlivými zemskými vládami či místodržitelstvími formou vyhlášek vydány a publikovány v příslušných sbírkách zemských zákonů první bezpečnostně policejní předpisy, a to v letech 1899 až 1904.<sup>30</sup> Do této doby neexistovala celostátní úprava. Sjednocení předpisů nastalo až nařízením ministerstva vnitra č. 156/1905 ř. z., ze dne 27. září 1905, jímž se vydávají bezpečnostní ustanovení policejní pro jízdu automobilů a motorových kol. Nařízení platilo v celé rakouské části monarchie a jednalo se o normu pokrokovou a období některých ustanovení lze nalézt i v současné právní úpravě. V šesti oddílech upravovalo bezpečnostní předpisy pro jízdu, předpisy o technické způsobilosti a schvalování vozidel, vydávání řidičských povolení a opatřování vozidel poznávacími značkami.

Dne 11. října 1909 v Paříži byla uzavřena I. mezinárodní smlouva o jízdě automobily. Nařízení z roku 1905 a pařížské zásady se v mnohém neshodovali a tak bylo nařízení z roku 1905 nahrazeno nařízením č. 81/1910 z. ř., které nabylo účinnosti současně s mezinárodní smlouvou.<sup>31</sup>

Po vzniku samostatného československého státu v roce 1918 byly zákonem č. 11/1918 Sb., recepční normou, ponechány v platnosti veškeré dosavadní zemské a říšské

---

<sup>28</sup> SVÁTEK, Z., *Z historie pravidel silničního provozu*, Příloha metodického zpravodaje autoškol, duben 2003, str. 1

<sup>29</sup>Zákon č. 47/1866 čes. z. z., jímž se vydává řád policie silniční, platný pro království České kromě hlavního města Prahy, zákon č. 5/1875 mor. z. z., kterýmž vydává se řád policie silniční pro veřejné neerární silnice markrabství Moravského s vyloučením obou hlavních měst Brna a Olomouce, zákon č. 5/1878 slez. z. z., jímžto se vydává řád policie silniční pro veřejné silnice neerární vojvodství Slezského.

<sup>30</sup>ROSENBACH, F., *Automobilista před zákonem*. Praha: Státní nakladatelství, 1930, str. 124

<sup>31</sup>ROSENBACH, F., *Automobilista před zákonem*. Praha: Státní nakladatelství, 1930, str. 125

zákony a nařízení. Proto se provoz nadále řídil nařízením z roku 1910 a policejními silničními řády.<sup>32</sup>

Vzhledem k rozvoji mezistátní automobilové dopravy, byla ve dnech 20. až 24. dubna 1926 v Paříži uzavřena Mezinárodní úmluva o jízdě motorovými vozidly.

Důsledkem technického pokroku a nárůstu počtu automobilů a motocyklů, byly koncem 20. let předpisy zastaralé. Proto byly zahájeny přípravy k vytvoření nového zákona s působností pro celou republiku, který by byl v souladu s Mezinárodní úmluvou o jízdě motorovými vozidly, která nahrazovala první mezinárodní smlouvu z roku 1909. V sbírce zákonů a nařízení státu československého byla Úmluva vyhlášena pod číslem 9/1931. Nový zákon v té době ještě nebyl vypracován, a tak byla Úmluva provedena zákonem č. 124/1931 Sb. z., který měl prozatímní charakter a účinnosti měl pozbýt koncem roku 1932, protože tou dobou se předpokládalo vyhlášení nového zákona. Tak se nestalo a účinnost tohoto prozatímního zákona musela být čtyřikrát prodloužena.

V roce 1935 byl publikován zákon o jízdě motorovými vozidly č. 81/1935 Sb. z. a n., což byl zatím nejkomplexnější předpis v oblasti silničního provozu. Upravoval bezpečnostní pravidla pro jízdu, výcvik řidičů, rejstřík československých vozidel a řidičů, odpovědnost za škody způsobené provozem motorových vozidel, podmínky pro provoz cizozemských vozidel, dopravní značky a jiné. Podrobnější pravidla obsahovalo prováděcí vládní nařízení č. 203/1935 Sb. z. a n. Za tři roky bylo vyhlášení prvního zákona o dopravních značkách pro silniční dopravu č. 82/1938 Sb., který byl proveden nařízením vlády č. 100/1938 Sb. Důležitým předpisem bylo opatření Stálého výboru č. 275/1938 Sb., o směru dopravy po veřejných silnicích a cestách, podle něž měla být od 1. května 1939 zavedena jízda vpravo. Tato změna se ovšem realizovala již koncem března 1939 v souvislosti s okupací nacistickým Německem.

V období Protektorátu Čechy a Morava bylo v důsledku rozvoje silniční dopravy nutné sjednocení právní úpravy, vzhledem ke snaze okupačních orgánů i přizpůsobení současného právního řádu právnímu řádu Německa. V důsledku toho byla přijata tři nařízení, která byla vydána podle čl. II ústavního zákona zmocňovacího č. 330/1938 Sb. z. a n. Prvním je nařízení č. 241/1939 Sb. z. a n. o jízdě motorovými vozidly, které upravovalo pouze základní záležitosti. Pravidla silničního provozu obsahovalo druhé nařízení č. 242/1939 Sb.

---

<sup>32</sup>Na Slovensku a Podkarpatské Rusi platily recipované předpisy uherského práva, zejm. nařízení min. vnitra č. 57.000/1910 B. M., o dopravě motorovými vozidly na veřejných cestách

z. a n. o chování v silniční dopravě (dopravní řád silniční), ve kterém bylo i ustanovení o chodcích, cyklistech, potahových vozidlech a jezdcích na zvířatech. Poslední a třetí nařízení č. 243/1939 Sb. z. a n. o připuštění osob a vozidel k dopravě na silnicích (řád o připuštění k silniční dopravě), určovalo podmínky pro získání řidičského povolení a podmínky pro technickou způsobilost vozidel k provozu.

V Ženevě byly dne 19. září 1949 přijaty dva nové dokumenty a to Úmluva o silničním provozu a Protokol o dopravních nehodách.

Nařízení z doby protektorátu byla platná až do listopadu roku 1951, kdy nabyl účinnosti zákon č. 56/1950 Sb. o provozu na veřejných komunikacích, spolu s prováděcím vládním nařízením č. 11/1951 Sb. Jednotlivé části byly provedeny vyhláškami ministerstva národní bezpečnosti.<sup>33</sup> Tento zákon derogoval všechny předchozí předpisy o provozu na silnicích. Nová úprava byla podrobnější a stanovovala jasná pravidla pro uživatele veřejných silnic, aby se zamezilo různému výkladu, který vedl k nedorozuměním a nehodám. K jejímu vydání až pět let po osvobození Československa došlo proto, aby byl brán zřetel právě na dva nové dokumenty přijaté v Ženevě roku 1949.<sup>34</sup>

Úprava z roku 1950 byla i přesto nedostatečná a proto v roce 1953 dochází na základě ústavního zákona č. 47/1950 Sb. o úpravách v organizaci veřejné správy, k vydání vládního nařízení o provozu na silnicích č. 54/1953 Sb., které platilo až do roku 1997. Tímto byly agendy týkající se silničního provozu, které doposud vykonávaly národní výbory svěřeny dopravním inspektorátům, coby složkám Veřejné bezpečnosti v resortu ministerstva národní bezpečnosti, později ministerstva vnitra.<sup>35</sup> Podrobné předpisy byly upraveny prováděcí vyhláškou č. 196/1953 Ú. l., kterou brzy nahradila vyhláška č. 145/1956 Ú. l. Vyhláška byla podrobným předpisem o působnosti dopravních inspektorátů a o řízení před nimi, pravidla silničního provozu, předpisy o odborné způsobilosti řidičů a o technické způsobilosti vozidel. Z této vyhlášky byla poté pravidla silničního provozu vyjmuta a upravena řadou vyhlášek, přičemž každá z nich nahrazovala vyhlášku předchozí: č. 141/1960 Sb., č. 80/1966 Sb., č. 100/1975 Sb. a č. 99/1989 Sb. Změny byly v důsledku zvyšující se motorizace a technického pokroku, zahájení výstavby prvních dálnic, a přijetí dalších mezinárodních

---

<sup>33</sup>Vyhláška ministerstva národní bezpečnosti č. 327/1951 U. l. I, kterou se stanoví pravidla silničního provozu; vyhláška č. 328/1951 U. l. I, o způsobilosti vozidel k provozu na veřejných silnicích, o způsobilosti k jejich řízení a o péči o rozvoj motorismu.

<sup>34</sup>Nová pravidla silničního provozu. Praha: Publikační ústav ministerstva vnitra, 1952, str. 10

<sup>35</sup>SVÁTEK, Z., *Z historie pravidel silničního provozu*, Příloha metodického zpravodaje autoškol, duben 2003, str. 6

úmluv. V roce 1968 byly totiž na vídeňské konferenci OSN o silničním provozu přijaty další mezinárodní dokumenty a to Úmluva o silničním provozu a Úmluva o silniční signalizaci.

Od 1. července 1961 vstoupil v platnost zákon č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku, ve znění pozdějších předpisů, který upravoval sankce za méně závažná porušení pravidel silničního provozu. Tento zákon byl v roce 1990 nahrazen zákonem o přestupcích č. 200/1990 Sb., který je platnou právní úpravou v oblasti přestupků dodnes. Tento zákon byl několikrát novelizován a postupně docházelo ke zpříšňování sankcí za jednotlivé přestupky.

V roce 1997 byl přijat překlenovací zákon č. 12/1997 Sb. o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, čímž byl vytvořen zákonný podklad pro vyhlášku č. 99/1989 Sb.

Legislativní práce byly završeny vydáním zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), účinným od 1. ledna 2001, který je po mnoha novelizacích platný doposud. Tento zákon zajistil soulad s ústavními požadavky a s předpisy Evropské unie. Vedle pravidel silničního provozu obsahuje i právní úpravu řídičských oprávněná, řídičských průkazů a registru řídičů. Je normou rozsáhlou a nesourodou. Vhodnější by bylo upravit to jako v minulosti a jak je to dnes v právních řádech některých států, a to upravit v zákoně jen základní zásady a samotná pravidla poté v prováděcím předpisu.

Nejvíce revoluční je změna účinná od 1. července 2007, kterou je zavedení bodového systému (novelou zákona o silničním provozu zákonem č. 411/2005 Sb.). Největší novelizace zákona o silničním provozu je ve Sbírce zákonů vyhlášena pod č. 133/2011 Sb., kdy s účinností od 1. srpna 2011 došlo ke změně úpravy přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Tyto přestupky, dříve upravené v § 22 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, byly zrušeny a jsou nově upraveny v § 125c zákona o silničním provozu. Systém sankcí a jejich výše se až na několik málo výjimek od původní právní úpravy neliší.

## 5 Sankce

Sankce jsou právní následky přestupku. Mohou být ukládány pouze na základě zákona a nelze tak učinit např. vyhláškou, jen zákon může určit jejich druhy, podmínky pro uložení nebo jejich výši.<sup>36</sup> Účelem sankce není jen potrestání samotného pachatele za porušení norem a spáchání přestupku. Důležitými funkcemi jsou individuální a generální prevence a výchovné působení sankcí. Individuální prevence představuje takové působení na pachatele, aby se v budoucnu již takového chování nedopustil. Generální prevence je výchovným působením na další, potenciální pachatele, kteří by se přestupku mohli dopustit. Hlavním úkolem sankcí je ale chránit společnost proti porušování právních předpisů.

Dle přestupkového zákona, který v § 11 vymezuje jednotlivé druhy sankcí, lze uložit za přestupky jako sankci napomenutí, pokutu, zákaz činnosti, propadnutí věci a zákaz pobytu. Vedle sankcí existují i ochranná opatření, ovšem vzhledem k jejich povaze jich není u přestupků v silničním provozu využíváno. Pokud by zvláštní zákon obsahoval jiné sankce než sankce podle přestupkového zákona, tato úprava by měla přednost.<sup>37</sup> Jednotlivé sankce lze ukládat samostatně, nebo společně s jinou sankcí. Výjimkou z této kumulace sankcí je zákaz uložení napomenutí společně s pokutou. Od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, pokud k nápravě pachatel postačí samotné projednání přestupku. V takovém rozhodnutí sice správní orgán vysloví vinu pachatele, sankci ovšem neuloží. Upuštění od potrestání nelze tam, kde to zákon výslovně zakazuje a v případech zkrácené formy přestupkového řízení, jimiž jsou blokové a příkazní řízení. V blokovém řízení lze uplatnit domluvu, která přitom nemá charakter sankce, což je důležité odlišovat od napomenutí.

Jednotlivé sankce jsou ukládány správními orgány formou správního rozhodnutí. Při jejich ukládání by měli tyto orgány o výši rozhodovat v zákonných mezích. Při jejich ukládání je třeba brát v potaz řadu kritérií, aby se dala správně určit druh a výše sankce a dodržet přitom zásady zákonnosti, spravedlnosti, přiměřenosti a individualizace.<sup>38</sup> Hlediska pro hodnocení závažnosti přestupku stanovuje § 12 přestupkového zákona. Jsou

---

<sup>36</sup> Nález Ústavního soudu sp. Zn. Pl. ÚS 14/99 ze dne 19. 10. 1999

<sup>37</sup> MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 80-7179-806-4, str. 67

<sup>38</sup> HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7179-254-3, str. 435

jimi především způsob spáchání přestupku, jeho následky, míra zavinění, pohnutky a osoba pachatele a okolnosti, za kterých by přestupek spáchán. Významným kritériem je také věk pachatele, kdy se k mladistvým pachatelům přistupuje v rámci ukládání sankcí rozdílně (nemožnost projednání v příkazním řízení, snížení horní hranice pokuty apod.).

Sankce za spáchání přestupku by měla být uložena co nejdříve po projednání skutku. V praxi často uplyne od spáchání přestupku do uložení pravomocného trestu dlouhá doba. V případě, že od spáchání přestupku není do jednoho roku uložena sankce, odpovědnost pachatele za tento přestupek zaniká a tento nelze projednat ani za něj uložit sankci.

V případě souběhu přestupků, správní orgán tyto přestupky projedná ve společném řízení. To v případě jednočinného souběhu, kdy pachatel jedním jednáním spáchá více přestupků, tak i v případě vícečinného přestupku, kdy pachatel spáchá více přestupků vícero činy. Za tyto přestupky pak správní orgán uloží souhrnnou sankci za přestupek, který je z nich nejpřísněji postižitelný.

Přestupky jsou v zákoně č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, rozděleny do skupin, které upravují různé výše pokut, bodové hodnocení nebo zákaz činnosti, a to podle stupně závažnosti a potenciálních dopadů pro ostatní účastníky silničního provozu.

Vedle těchto sankcí jsou pachatelům přestupkům ještě přičítány „trestné“ body. Toto bodové ohodnocení za přestupky je uvedeno v příloze zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích – Přehled jednání spočívajících v porušení vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích a počet bodů za toto jednání.<sup>39</sup> Za vybrané přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu (i trestné činy) jsou řidičům motorových vozidel přičítány „trestné body“ do určité výše. Tyto body nejsou sankcí za přestupek, nýbrž administrativním opatřením, které ohodnocuje nebezpečnost spáchaného přestupku a registrují jeho spáchání.<sup>40</sup> Řidiči tedy bude uložena sankce podle zákona, a do karty řidiče mu bude zároveň zaznamenán určitý počet bodů, pokud je spáchaný přestupek zahrnutý do bodového ohodnocení. V případě dosažení 12 bodů poté řidič pozbývá právo k řízení motorových vozidel po dobu jednoho roku. Jedná se o motivaci

---

<sup>39</sup> Příloha č. 3 této práce - Přehled jednání spočívajících v porušení vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích a počet bodů za tato jednání

<sup>40</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. Zn. 4 As 5/2005-63 ze dne 28. 2. 2006

řidiče k dodržování předpisů o provozu na pozemních komunikacích a eliminaci těch, kteří tyto předpisy dlouhodobě a opakovaně porušují. Důsledky bodového systému nelze chápat jako nepřípustné ukládání dvojího trestu. Bodové hodnocení průběžně sleduje kázeň řidičů.<sup>41</sup>

## 5.1 Druhy sankcí

### Napomenutí

Napomenutí je nejmírnější sankcí, která má na pachatele přestupku působit především výchovně, protože je morálním odsouzením pachatele přestupku. Tento druh sankce nebývá v praxi při přestupkovém řízení pro spáchané přestupky v silničním provozu ukládán. V jiných druzích řízení se napomenutí využívá pro postih mladistvých, kteří nejsou výdělečně činní. Jedná se o prostředek morálního donucení s výchovným cílem. Tento druh sankce nezakládá pachateli žádnou sekundární povinnost, proto přestupkový zákon neobsahuje podrobnější úpravu tohoto institutu.<sup>42</sup> Napomenutí nelze dle § 11 odst. 2 přestupkového zákona uložit společně s pokutou, což má zásadní význam pro ukládání napomenutí za přestupky v silničním provozu.

Pokuty za přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích jsou ukládány obligatorně, protože § 125c odst. 4. zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, říká, že: „za přestupek se uloží pokuta ...“ ve stanoveném rozmezí. Přestupky, vyjmenované v § 125c odst. 6 zákona č. 361/2000 Sb., lze řešit v blokovém řízení, kdy zákon říká, že: „V blokovém řízení se uloží pokuta do ...“. Protože ale v blokovém řízení nelze uložit jinou sankci než pokutu, nelze tyto přestupky sankcionovat napomenutím. Proto je nutné od napomenutí rozlišovat domluvu, kterou lze vyřešit přestupek v rámci blokového řízení, která ovšem nemá charakter sankce.

### Pokuta

Pokuta je nejčastější sankcí, která je za přestupky ukládána a je pro přestupky typická. Její význam je výchovný, jelikož je majetkové povahy a její význam spočívá zároveň i v odčinění protiprávního stavu. Obecně lze pokutu uložit do výše 1.000, Kč, pokud

---

<sup>41</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. Zn. 2 As 19/2009 ze dne 10. 12. 2009

<sup>42</sup> MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 80-7179-806-4, str. 70

není ve zvláštním zákoně stanovena pokuta vyšší. Tato obecná výše se v praxi neaplikuje. V zákoně o silničním provozu jsou rozmezí pokut rozdělené dle spáchaných přestupků jasně určeny, přičemž jsou určeny i dolní hranice a ve správním řízení lze uložit pokuty od 1.500,- Kč do 50.000,- Kč. Při stanovení dolních hranic je tedy správní uvážení značně omezeno.

V blokovém řízení lze uložit pokutu do 1.000,- Kč, není-li stanoveno jinak a v příkazním řízení lze uložit pokutu do 4.000,- Kč. V zákoně o silničním provozu jsou stanovené částky, které se uloží v blokovém řízení v závislosti na spáchaném přestupku a to ve výši do 1.000,- Kč, do 2.000,- Kč a do 2.500,- Kč. V praxi je ukládání pokut v blokovém řízení hojně využíváno, protože je rychlé a bezprostředně výchovně působí na pachatele přestupku. U nejzávažnějších přestupků, za které se ukládá zákaz činnosti, nelze přestupek vyřešit v blokovém řízení.

### **Zákaz činnosti**

Zákaz činnosti je v praxi druhá nejčastěji ukládaná sankce. Spočívá v zákazu řízení motorových vozidel a smyslem je zabránit pachateli přestupku v jeho další protiprávní činnosti.<sup>43</sup> Charakter této sankce je tedy preventivní a výchovný, což plyne z důsledku této sankce, kdy pachatel nemůže nadále bezprostředně ohrožovat okolí. Tuto sankci lze uložit jen na přestupky uvedené v § 125c odst. 5 zákona o silničním provozu a to na dobu maximálně dvou let. Pro pachatele přestupků v silničním provozu je zákaz činnosti nejobávanější sankcí, protože řidičské oprávnění je pro většinu lidí zdrojem obživy, a to buď přímo či nepřímo, kdy jej využívají pouze k přepravě do zaměstnání. Zakázat lze jen činnosti, které pachatel vykonává v pracovním nebo jiném obdobném poměru, nebo k nimž je třeba povolení nebo souhlasu státního orgánu (typicky řidičské oprávnění). U některých skutkových podstat je uložení této sankce vázáno na recidivní jednání, pokud pachatel spáchal v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsících dvakrát a vícekrát. Mladistvým přestupcům lze uložit zákaz činnosti nejdéle na dobu jednoho roku, přičemž jej nelze uložit, bránilo by to přípravě mladistvého na jeho budoucí povolání.

Do doby zákazu činnosti se počítá i doba, po kterou již pachatel nesměl tuto činnost vykonávat na základě opatření správního orgánu učiněného v souvislosti s projednávaným

---

<sup>43</sup> Rozhodnutí nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 7/2009 ze dne 2. 4. 2009



přestupkem. Po uplynutí poloviny doby výkonu zákazu činnosti je možné od výkonu zbytku sankce pachatele upustit, pokud prokáže, že další výkon sankce již není nutný. Návrh na upuštění od zbytku sankce podává ten, jemuž byla sankce uložena (za mladistvého jeho zákonný zástupce). O upuštění od výkonu sankce rozhoduje správní orgán, který přestupek projednal v prvním stupni.

### **Propadnutí věci**

Propadnutí věci může být uloženy pouze, pokud věc náleží pachateli a byla ke spáchání přestupku užita nebo určena, nebo byla přestupkem získána či nabyta. Slouží tedy k odejmutí prospěchu získaného spácháním přestupku, nebo zabraňuje páchání dalších přestupků. Tuto sankci nelze použít u věcí, které jsou ve spoluvlastnictví. Hodnota propadlé věci nesmí být v nápadném nepoměru k povaze přestupku. Nabytím právní moci rozhodnutí přechází věc do vlastnictví státu. V praxi se u přestupků v silniční dopravě tato sankce nepoužívá, vzhledem k podmínce, že propadnutí věci nelze uložit, je-li hodnota v nápadném nepoměru k povaze přestupku.

### **Zákaz pobytu**

Zákaz pobytu je novou sankcí a umožňuje pachateli uložit sankci v podobě zákazu zdržování se na území obce nebo její části, ve které pachatel opakovaně spáchal přestupek. Tato sankce se v praxi u přestupků v silniční dopravě neuplatňuje.

Mnoho lidí si mylně mezi sankce zařazuje další a to **užití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla**, které je obecně známé jako tzv. botička. Jejich užívání upravuje § 36 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů a také v § 17a zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii ve znění pozdějších předpisů. Policista je oprávněn použít technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla v případě, pokud bylo vozidlo ponecháno na místě, kde je jeho ponechání zakázáno a nepodařilo se na místě zjistit jeho řidiče. Peníze, které jsou vybírány při odstraňování technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla, nejsou pokutami, ale poplatky za jejich demontáž.

## **Ochranná opatření**

Ochranná opatření nejsou sankcemi. Mají preventivní povahu a jejich smyslem je předcházení porušování nebo ohrožování zájmů chráněných zákonem. Ochrannými opatřeními jsou omezující opatření a zabránění věci.

**Omezující opatření** zakazuje pachateli navštěvovat určená veřejně přístupná místa, ve kterých se podávají alkoholické nápoje nebo se konají veřejné tělovýchovné, sportovní či kulturní akce. Zákon o přestupcích taxativně vymezuje přestupky, za které lze omezující opatření uložit. Lze jej uložit společně se sankcí nejdéle na dobu jednoho roku a pouze v případě, že to pachateli nebude znemožňovat výkon jeho zaměstnání.

**Zabránění věci** se uplatní, pokud nebylo uloženo propadnutí věci a jde o takovou věc, která za propadlou může být prohlášena, ovšem nenáleží pachateli, nebo mu nenáleží zcela. Používá se v případech, kdy pachatele přestupku nelze stíhat z důvodu nepřičetnosti, nedostatku věku nebo prekluzi. Vlastníkem věci se stává stát a o zabránění věci lze rozhodnout do dvou let od spáchání přestupku.

V případě přestupků v silniční dopravě nejsou ochranná opatření využívána.

## 6 Skutkové podstaty přestupků v silničním provozu

Jednotlivé přestupky v silničním provozu jsou od 1.8.2011 zakotveny v §125c zákona o silničním provozu.<sup>44</sup> Tyto byly dříve obsaženy v ustanovení § 22 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích. Zmíněnou novelou byl § 22 zákona o přestupcích zrušen a přestupky byly nově vloženy do zákona o silničním provozu pod ustanovení § 125c. Některé dopravní přestupky jsou však stále v ustanovení § 23 zákona o přestupcích a další jsou obsaženy v ustanovení zvláštních zákonů.

Níže budu analyzovat pouze přestupky z ustanovení §125c odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. o silničním provozu.

### 6.1 Přestupky související s registrační značkou

Každý, kdo hodlá provozovat na území České republiky silniční motorové vozidlo a přípojné vozidlo, je povinen tato vozidla přihlásit k registraci u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Provozovatel takového vozidla nesmí na pozemních komunikacích provozovat vozidlo, které nemá identifikační údaje v souladu s údaji uvedenými v registru silničních vozidel. Při této registraci obecní úřad obce s rozšířenou působností přidělí takovýmto vozidlům registrační značku. Řidič, který je držitelem řidičského oprávnění a majitelem řidičského průkazu může v provozu na pozemních komunikacích užít jen výše popsané motorové vozidlo, které je technicky způsobilé k provozu na pozemních komunikacích a s požadovaným vybavením, včetně registrační značky vozidla.

Registrační značka vozidla (státní poznávací značka) je základním prostředkem k identifikaci vozidla, jeho vlastníka a provozovatele.<sup>45</sup> Tato značka je přidělena vozidlu zapsanému v registru silničních vozidel. Registr silničních vozidel je evidence silničních motorových vozidel, přípojných vozidel a provozovatelů těchto vozidel, který vedou obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Údaje v tomto registru umožňují především identifikaci vozidel, jeho vlastníka (jméno, popř. název, rodné číslo, popř. IČ, adresa bydliště nebo sídla)

---

<sup>44</sup> Zákon č. 133/2011 Sb., ze dne 3. května 2011, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

<sup>45</sup> Vyhláška ministerstva dopravy a spojů č. 243/2001 Sb., o registraci vozidel, ve znění pozdějších předpisů, která provádí zákon 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

a provozovatele vozidla, dále registr obsahuje údaje o výrobcí, výrobní čísla, rozměry a hmotnost vozidla, zdvihový objem motoru, číslo technického průkazu, osvědčení o technickém průkazu vozidla. Jízdou bez registrační značky řidič znemožňuje identifikaci vozidla.

Fyzická osoba se dopustí přestupku dle §125c odst. 1 písm. a) bod 1. zákona o silničním provozu tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo, na němž v rozporu s jiným právním předpisem<sup>46</sup> **není umístěna tabulka státní poznávací značky** (dále jen „registrační značka“), **nebo je umístěna tabulka registrační značky, která nebyla vozidlu přidělena**. Ve správním řízení v praxi mají správní orgány potíže prokázat jízdu, pokud na vozidle není umístěna registrační značka. Pokud obviněný uvede, že o ztrátě registrační značky nevěděl a ztratil ji během jízdy, musí mu opak správní orgán prokázat. Prokázání naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty přestupku je velmi obtížné a v praxi se často takové řízení zastaví. Prokázání jízdy s vozidlem, na němž je umístěna registrační značka, která vozidlu nebyla přidělena, je pro správní orgán snadné a bez problémů.

Přestupku dle §125c odst. 1 písm. a) bod 2. zákona o silničním provozu se fyzická osoba se dopustí tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo, jehož **tabulka registrační značky je zakryta, nečitelná nebo upravena anebo umístěna tak, že je znemožněna nebo podstatně ztížena její čitelnost**. Tato skutková podstata byla do právního řádu zahrnuta později, jako reakce na častý jev zejména motocyklových řidičů, kteří se snažili vyhnout postihu za páchané přestupky, nejčastěji spojené s překročením nejvyšší povolené rychlosti. Přestupek páchali tím, že deformovali, ohýbali, zakrývali nebo umisťovali registrační značku nečitelně tak, aby byla znemožněna identifikace vozidla. Správní orgán musí poté posoudit, na základě svého správního uvážení, zda a do jaké míry byla identifikace znemožněna. Pokud nejsou registrační značky umístěny řádně, na místě k tomu určeném konstrukčním řešením vozidla, ale na jiném místě a identifikace vozidla není ztížena či znemožněna, je možné jednání překvalifikovat jako přestupek podle §125c odst. 1. písm. k) zákona o silničním provozu v návaznosti na porušení ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) téhož zákona.

---

<sup>46</sup> Zákon 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Za tyto přestupky jsou ve správním řízení ukládány pokuty ve výši 5.000 - 10.000,- Kč a zákaz činnosti 6-12 měsíců. S bodovým hodnocením nejsou spojeny.

## 6.2 Řízení technicky nezpůsobilého vozidla

Fyzická osoba se dopustí přestupku podle ustanovení §125c odst. 1 písm. a) bod 3. zákona o silničním provozu tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo, které je **technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích tak závažným způsobem, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích.** Technickou nezpůsobilost silničního vozidla k provozu na pozemních komunikacích definuje zvláštní zákon. Jedná se o závady v technickém stavu bezprostředně ohrožující bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, poškozování životního prostředí nad míru stanovenou prováděcím právním předpisem, případy, kdy provozovatel vozidla neprokáže jeho technickou způsobilost k provozu na pozemních komunikacích nebo pokud byly na vozidle provedeny neschválené změny anebo zásahy do identifikátorů vozidla (například zásahy do VIN).<sup>47</sup> U tohoto přestupku je potřebné, aby správní orgán zhodnotil, zda je vozidlo natolik technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích, že ohrožuje ostatní účastníky silničního provozu. Mezi technickým stavem vozidla a bezprostředním ohrožením ostatních účastníků provozu na pozemních komunikacích musí být daný příčinný vztah.<sup>48</sup> Pokud je vozidlo technicky nezpůsobilé, ale přitom ne takovým způsobem, že by bezprostředně ohrožovalo ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích, správní orgán přestupek překvalifikuje jako přestupek podle §125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v návaznosti na porušení ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) téhož zákona.

V pochybnostech a pro správnou kvalifikaci si správní orgán pro správnou kvalifikaci nechává vypracovat znalecký posudek, tedy odborné vyjádření znalce z oboru dopravy.

---

<sup>47</sup> § 37 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>48</sup> ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo*. 17. vyd. Praha: Linde, 2011, ISBN 978-80-7201-830-7, str. 54

Za tento přestupek jsou ve správním řízení ukládány pokuty ve výši 5.000 - 10.000,- Kč a zákaz činnosti 6-12 měsíců. Do karty řidiče bude pachateli zapsáno 5 bodů.

### **6.3 Řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky**

V České republice je uplatňována nulová tolerance alkoholu nebo jiné návykové látky u jakéhokoli řidiče (tedy u řidiče motorového vozidla, nemotorového vozidla, např. cyklisty nebo jezdce na zvířeti). Právní úprava je přísná, striktní a nekompromisní. Alkohol tlumí a zpomaluje životní funkce člověka, zpomaluje vnímání, narušuje schopnosti rychlé a správné reakce na různé podněty a stejně tak a i koordinace pohybů a sebeovládání. Vliv alkoholu a návykových látek na lidský organismus je neoddiskutovatelný a potvrzený mnoha výzkumy. Vedle překročení nejvyšší povolené rychlosti, patří požití alkoholu k nejčastějším příčinám dopravních nehod.

Alkoholickým nápojem je lihovina, víno a pivo; alkoholickým nápojem se rozumí též nápoj obsahující více než 0,5 objemového procenta alkoholu<sup>49</sup> (např. Francovka). Jinou návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobivé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.<sup>50</sup>

#### **Přestupek a trestný čin**

Řidiči je zakázáno požití alkohol nebo užití jinou návykovou látku během jízdy, bezprostředně před jízdou, nebo řídit vozidlo či jet na zvířeti v takové době, kdy ještě může být pod jejich vlivem. Potřebná doba pro vyloučení alkoholu z organismu je u každého člověka rozdílná a ovlivňuje ji několik faktorů (tělesná konstituce, věk, pohlaví, psychický stav, fyzická aktivita apod.). Takováto jízda nemusí být pouze přestupkem, ale i trestným činem. K naplnění skutkové podstaty trestného činu dojde, pokud každý, byť z nedbalosti, vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit

---

<sup>49</sup> Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami

<sup>50</sup> Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

značnou škodu na majetku.<sup>51</sup> V jednotlivých případech je tedy na místě zjistit, zda jednáním řidiče došlo k naplnění formálního i materiálního znaku trestného činu a v případě záporného zjištění poté celou věc posoudit jako přestupek.

Je tedy nutné stanovit stav vylučující způsobilost. Za stav vylučující způsobilost se obecně pokládá hranice 1 promile alkoholu v krvi řidiče. Tato hranice je ovšem u každého člověka jiná a tudíž může být u někoho nižší, nebo naopak vyšší. Záleží na okolnostech, za kterých byl přestupek spáchán (zda řidič vykazuje navenek znaky opilosti nebo užití jiné látky, koordinace pohybů, jistota chůze po čáře, ovládnutí svého chování a jednání apod.). Ve fázi dokazování, např. při výslechu svědků, je potřeba zjistit, zda se nejedná o naplnění skutkové podstaty trestného činu.

### **Zjišťování a dokazování**

Orientačním vyšetřením se rozumí dechová zkouška, odběr slin, stěr z kůže nebo sliznic. Provádí ho Policie ČR, Vojenská policie, vězeňská služba, zaměstnavatel, ošetřující lékař nebo obecní policie. Strážník obecní policie nemá ze zákona povinnost nechat provést odběr krve.

Vyšetření na alkohol se provádí dechovou zkouškou, důležité je zaznamenání data, hodiny a výsledek naměřené hodnoty. Po 15 minutách by se měla zkouška opakovat, jestli není ovlivněna. Je-li výsledek pozitivní, tak se provádí lékařské vyšetření spojené s odběrem a vyšetřením krve. Vyšetření na návykové látky se provádí lékařským vyšetřením zejména odběrem krve, popř. slin a moči.

Odborné lékařské vyšetření je cílené klinické vyšetření prováděné lékařem a podle jeho ordinace provedení dechové zkoušky nebo odběru vzorků biologického materiálu (odběr žilní krve, moči, slin, vlasů nebo stěru z kůže či sliznic). To provádí zdravotnické zařízení. Vyšetření biologického materiálu a dopravu do zdravotnického zařízení v případě prokázání přítomnosti alkoholu hradí vyšetřovaná osoba, neprokáže-li se přítomnost alkoholu, pak náklady spojené s vyšetřením a dopravou hradí osoba, která k vyšetření vyzvala.

Dechová zkouška se provádí pomocí detekční trubičky (např. DETALCOL, ALTEST), analyzátorů (např. ALCOTEST – firmy Dräger), staničních analyzátorů (ALCOTEST) nebo klinickým vyšetřením.

---

<sup>51</sup> Dle § 274 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Lékařské vyšetření spojené s odběrem krve se provádí opět dechovou zkouškou spojenou s odběrem biologického materiálu (u alkoholu se používá krev, moč není přesná, protože tvrdého alkoholu se do moči vylučuje méně než u piva) u vyšetření slouží ke zjištění vnějších příznaků opilosti, provádí jej lékař, který podezřelého prohlédne, zváží, změří, zkontroluje reakce, reflexy, zhodnotí zdravotní stav a odebere krev, případně moč. Zjištění množství alkoholu v krvi se provádí analytickými zkouškami = rozborů krve. Těmi jsou Widmarkova zkouška, Metoda plynové chromatografie, a Metoda ADH.

Zjišťování ovlivnění jinými návykovými látkami a jejich přítomnost v organismu je podstatně složitější a provádí se zejména u dopravních nehod se závažnými následky. Jinými návykovými látkami jsou léky, drogy, organická rozpouštědla. Vždy je nutno předvést osobu k lékařskému vyšetření a odběru biologického materiálu. Vyšetření má tři fáze, a to detekci (zjištění přítomnosti drog v daném vzorku), dále identifikaci (určení konkrétní chemické látky) a její potvrzení a kvantifikaci (zjištění množství této látky).

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích v rozporu s § 5 odst. 2 písm. b) **řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.** Dle § 5 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů „*řidič nesmí a) požit alkoholický nápoj nebo užit návykovou látku během jízdy, b) řídit vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy by mohl být ještě pod jejich vlivem.*“ Za tento přestupek se pachateli uloží pokuta 2.500 – 20.000,- Kč a zákaz činnosti 6 až 12 měsíců. Do evidenční karty řidiče obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše 7 bodů.

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo nebo jede na zvířeti **ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodila požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky.** Za tento přestupek se pachateli uloží pokuta 25.000 – 50.000,- Kč a zákaz činnosti na 1 až 2 roky. Do evidenční karty řidiče obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše 7 bodů.



Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že se v provozu na pozemních komunikacích v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) **odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.** Dle § 5 odst. 1 písm. f) a g) je řidič povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zákona<sup>52</sup> ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem. Za tento přestupek se pachateli uloží pokuta 25.000 – 50.000,- Kč a zákaz činnosti na 1 až 2 roky. Do evidenční karty řidiče obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše 7 bodů.

#### **6.4 Řízení vozidla bez řidičského oprávnění**

Řídit motorové vozidlo je oprávněna pouze osoba, která vlastní řidičské oprávnění zařazené do příslušné skupiny nebo podskupiny. Řidičské oprávnění získá osoba, která splní podmínky stanovené zákonem, jimiž jsou dosažení stanoveného věku, zdravotní a odborná způsobilost. Zároveň tato osoba nesmí být ve výkonu sankce nebo trestu zákazu činnosti, který spočívá v zákazu řízení motorových vozidel.<sup>53</sup>

Dosažení potřebného věku žadatel o vydání řidičského průkazu prokazuje průkazem totožnosti, ve kterém je uvedeno datum narození. Zdravotní způsobilost prokazuje žadatel potvrzením svého ošetřujícího lékaře.<sup>54</sup> Odbornou způsobilost získává žadatel výcvikem a výukou v autoškole, a následně ji prokazuje složením zkoušky z odborné způsobilosti k řízení motorového vozidla. Tato zkouška se skládá ze tří částí – ze znalosti předpisů o provozu na pozemních komunikacích a zdravotnické přípravy, ze znalostí ovládání a údržby vozidla a z praktické jízdy vozidlem.<sup>55</sup> Potvrzení skutečnosti, že žadatel není ve výkonu trestu nebo sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, dokládá výpisem z karty řidiče, který na žádost vydává příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Po splnění všech podmínek má žadatel právní nárok na udělení

---

<sup>52</sup> Dle zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

<sup>53</sup> § 82 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>54</sup> Vyhláška č. 277/2004 Sb. o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, ve znění pozdějších předpisů

<sup>55</sup> Zákon č. 247/2000 Sb. o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, ve znění pozdějších právních předpisů

řidičského oprávnění a je mu vydán řidičský průkaz. Řidičský průkaz je veřejnou listinou a řidič motorového vozidla jej musí mít při řízení motorového vozidla u sebe.

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a **není držitelem příslušného řidičského oprávnění**. Jedná se o přestupek dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1. zákona o silničním provozu, kdy v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) téhož zákona není držitelem příslušného řidičského oprávnění podle § 81 téhož zákona. Přestupku dle tohoto ustanovení se lze dopustit dvěma způsoby. Prvním případem je, kdy pachatel přestupku řídí motorové vozidlo a nikdy se nestal a nebyl držitelem řidičského oprávnění, což patří mezi nejzávažnější delikty. Druhou skupinu tvoří případy, kdy pachatelé sice byli držiteli řidičského oprávnění, ale ztratili jej z důvodu odnětí řidičského oprávnění pro ztrátu odborné či zdravotní způsobilosti, nebo se řidičského oprávnění vzdali. Řidiči také mohou pozbyt řidičské oprávnění dosažením dvanácti bodů v bodovém hodnocení řidičů, čímž ztrácejí odbornou způsobilost, nebo jim byla uložena pravomocná sankce či trest zákazu řízení motorových vozidel. Pozbytí řidičského oprávnění je zákonným důsledkem předchozího jednání řidiče, tedy ztráty bodů, kdežto odnětí je výsledkem rozhodovací činnosti orgánů veřejné moci.<sup>56</sup>

Za řízení motorového vozidla bez příslušného řidičského oprávnění je ve správním řízení ukládána pokuta ve výši 25.000-50.000,- Kč a zákaz činnosti od jednoho roku do dvou let. Do evidenční karty řidiče obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše 4 body.

Fyzická osoba se dopustí přestupku § 125c odst. 1 písm. e) bod 2. zákona o silničním provozu tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a **byl jí zadržen řidičský průkaz**. Po dobu zadržení řidičského průkazu nesmí držitel řidičského oprávnění řídit motorová vozidla. Nejedná se o pozbytí řidičského oprávnění, nýbrž pouze o odebrání řidičského průkazu jako odkladu. Tento je zadržen od okamžiku, kdy o jeho zadržení rozhodne na místě policista. Zadržet řidičský průkaz smí jen policista a jen ze zákonných důvodů.<sup>57</sup> Řidič poté nesmí řídit motorová vozidla do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku nebo o trestném činu, nebo do okamžiku, kdy o vrácení řidičského průkazu rozhodne úřad. Tento musí do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení policií

---

<sup>56</sup> KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 987-80-87576-01-4, str. 47

<sup>57</sup>Dle § 118b z. č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

zahájit řízení o zadržení řidičského oprávnění. Doba, po kterou je řidiči zadržen řidičský průkaz, se započítává do doby zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, který bude pravděpodobně řidiči udělen.

Za tento přestupek je ve správním řízení ukládána pokuta ve výši 5.000 – 10.000,- Kč a zákaz činnosti 6-12 měsíců. Do evidenční karty řidiče obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše 7 bodů.

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a **není držitelem platného průkazu profesní způsobilosti řidiče<sup>58</sup> nebo záznamu o profesní způsobilosti řidiče v řidičském průkazu.** Jedná se o přestupek dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 3 zákona o silničním provozu. Za toto jednání lze postihnout řidiče, který nikdy nebyl držitelem platného průkazu profesní způsobilosti řidiče nebo záznamu o profesní způsobilosti řidiče v řidičském průkazu, nebo kterému platnost této způsobilosti skončila. Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů zahrnuje vstupní školení a následná pravidelná školení. Ty musí absolvovat každý, kdo řídí motorové vozidlo, jehož skupiny jsou taxativně vyjmenovány v zákoně o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a vykonává práci nebo podniká na území České republiky. Jedná se o řidiče, kteří řídí v pracovněprávním vztahu motorové vozidlo těžší 3500 kg. Školení se konají každoročně a řidič při nich musí absolvovat určitý počet hodin, který se v pětiletých cyklech počítá. Bez těchto pravidelných školení řidič po pěti letech pozbývá profesní způsobilost.

Za tento přestupek je ve správním řízení ukládána pokuta ve výši 5.000 – 10.000,- Kč a zákaz činnosti 6-12 měsíců. Do evidenční karty řidiče obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše 3 body.

Fyzická osoba se dopustí přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 4. zákona o silničním provozu tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a **není držitelem platného posudku o zdravotní způsobilosti.** Dle ustanovení § 87 odst. 3 zákona o provozu na pozemních komunikacích mají držitelé řidičských oprávnění, kteří na vozidle neuvádějí výstražného modrého světla a výstražného zvukového znamení, povinnost

---

<sup>58</sup> Dle zákona č. 247/2000 Sb. o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, ve znění pozdějších právních předpisů

podrobit se pravidelné lékařské prohlídce. Prohlídky musí absolvovat vždy nejdříve šest měsíců před dovršením 60, 65 a 68 let věku a nejpozději v den dovršení tohoto věku a po dovršení 68 let věku poté každé dva roky. Tyto prohlídky u lékaře si hradí řidič a je povinen mít u sebe posudek v písemné formě. Skutečnost, že řidič tento posudek od lékaře bude mít, ale nebude tento doklad mít u sebe, nezakládá naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku.

Za tento přestupek je ve správním řízení ukládána pokuta ve výši 5.000 – 10.000,- Kč a zákaz činnosti 6-12 měsíců.

Přestupek dle §125c odst. 1 písm. e) bod 5. zákona o silničním provozu se fyzická osoba dopustí tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a **pozbyla jako řidič, který je držitelem řidičského průkazu Evropské unie, řidičského průkazu vydaného cizím státem nebo mezinárodního řidičského průkazu vydaného cizím státem, právo k řízení motorového vozidla na území České republiky** podle § 123c odst. 7 téhož zákona. Tohoto jednání se může dopustit pouze cizinec. Pokud řidič, který je držitelem řidičského průkazu Evropské unie, řidičského průkazu vydaného cizím státem nebo mezinárodního řidičského průkazu vydaného cizím státem, dosáhne celkového počtu 12 bodů v bodovém hodnocení řidičů, ze zákona pozbývá právo k řízení motorového vozidla na území České republiky na dobu jednoho roku. Nemůže pozbyt řidičské oprávnění, jelikož mu nebylo vydáno příslušnými orgány České republiky. O dosažení 12 bodů tedy správní orgán nemusí vést správní řízení, ale pouze cizinci zašle oznámení o tom, že dosáhl 12 bodů a pozbývá tak právo k řízení motorových vozidel na našem území.

Za tento přestupek je ve správním řízení ukládána pokuta ve výši 25.000-50.000,- Kč a zákaz činnosti od jednoho roku do dvou let.

## **6.5 Použití telefonního přístroje nebo jiného hovorového nebo záznamového zařízení**

Telefonování během řízení motorového vozidla rozptyluje pozornost řidiče, kdy snižuje koncentraci řidiče a prodlužuje reakční dobu řidiče, čímž zvyšuje riziko nehodovosti. Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla **drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení**. Jedná se o přestupek dle §125c odst. 1 písm. f) bod 1. zákona o silničním provozu. Není zakázané užívání těchto zařízení ani telefonování během řízení

vozidla, pokud řidič nedrží tato zařízení v ruce a telefonuje např. za použití sady hands-free. I přesto, že je tento způsob komunikace během řízení stejně nebezpečný, jako držení těchto přístrojů během jejich používání v ruce či jiným způsobem (např. mezi hlavou a ramenem). Tento přestupek se v praxi obtížně dokazuje, jelikož zpravidla nebývá zdokumentován. I přes rozsudek Nejvyššího správního soudu, který uvedl: „*Skutečnost, že řidič vozidla drží v ruce telefonní přístroj, je objektivně vnímatelná lidským zrakem z protijedoucího vozidla. Proto tvrzení policistů, že stěžovatelku viděli držet v ruce za jízdy telefonní přístroj, může být samo o sobě věrohodným důkazem, aniž by byl předložen další důkaz, neboť k tomu není potřeba odborná znalost ani zvláštní vybavení*“<sup>59</sup> Další rozsudek Nejvyššího správního soudu<sup>60</sup> v případě obvinění z tohoto přestupku, ovšem rozhodnutí o vině zrušil s ohledem na důkazní nouzi. V tomto případě bylo obvinění postaveno na tvrzení dvou policistů, jejichž vypovídací schopnost byla zpochybněna vzhledem k argumentaci obviněného (úhel pohledu a tmavé folie na oknech). Obviněný často s přestupkem nesouhlasí z důvodu absence věrohodných důkazů a v praxi je tento přestupek obtížně prokazatelný.

Za tento přestupek je ve správním řízení ukládána pokuta ve výši 1.500-2.500,- Kč, v blokovém řízení pak pokuta do 1.000,- Kč. Bodová hodnota přestupku jsou 2 body zaznamenávané do karty řidiče.

## 6.6 Překročení nejvyšší povolené rychlosti jízdy

Rychlost jízdy upravuje zákon o silničním provozu, který uvádí: „*Rychlost jízdy musí řidič přizpůsobit zejména svým schopnostem, vlastnostem vozidla a nákladu, předpokládanému stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, její kategorii a třídě, povětrnostním podmínkám a jiným okolnostem, které je možno předvídat; smí jet jen takovou rychlostí, aby byl schopen zastavit vozidlo na vzdálenost, na kterou má rozhled.*“<sup>61</sup>

Zákon o silničním provozu dále § 18 upravuje nejvyšší povolené rychlosti jízdy. Dle něho řidič motorového vozidla (o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3.500 kg a autobusu) smí jet mimo obec rychlostí nejvýše 90 km.h<sup>-1</sup>, na dálnici a silnici pro motorová vozidla rychlostí smí jet rychlostí nejvýše 130 km.h<sup>-1</sup>. Řidič jiného motorového vozidla smí

<sup>59</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 64/2008-42, ze dne 24.10.2008

<sup>60</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 102/2010-86, ze dne 22.7.2011

<sup>61</sup> Dle § 18 odst. 1 z. č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

jet rychlostí nejvýše 80 km.h<sup>-1</sup>. Rychlost v obci je upravena rozdílně, a to z důvodu zvýšené koncentrace chodců. Proto smí jet řidič v obci rychlostí nejvýše 50 km.h<sup>-1</sup>, a na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla v obci nejvýše 80 km.h<sup>-1</sup>.

Dále jsou v zákoně o silničním provozu speciální ustanovení, které stanoví maximální povolenou rychlost. Jedná se o ustanovení § 28 odst. 3 zákona o silničním provozu, který stanoví nejvyšší povolené rychlosti ve vzdálenosti 50 m před železničním přejezdem a při jeho přejíždění, kdy smí řidič jet rychlostí nejvýše 30 km.h<sup>-1</sup>. Svítí-li přerušované bílé světlo signálu přejezdového zabezpečovacího zařízení, smí řidič 50 m před železničním přejezdem a při jeho přejíždění jet rychlostí nejvýše 50 km.h<sup>-1</sup>. Jiné speciální ustanovení je zakotveno v § 39 odst. 5 zákona o silničním provozu, které upravuje nejvyšší povolenou rychlost v obytné zóně a pěší zóně, kde smí řidič jet rychlostí nejvýše 20 km.h<sup>-1</sup>. Přitom musí dbát zvýšené ohleduplnosti vůči chodcům, které nesmí ohrozit a v případě nutnosti musí vozidlo zastavit. Dále může být rychlost jízdy omezena i pomocí zákazové značky B20a „Nejvyšší dovolená rychlost“, která řidiči zakazuje překročit rychlost v kilometrech za hodinu, vyjádřenou pomocí číslic přímo na této zákazové značce.<sup>62</sup> Místní úpravou provozu na pozemních komunikacích lze nejvyšší dovolenou rychlost snížit. Možnost takového omezení vyplývá ze zákona o silničním provozu, dle kterého je mimo jiné každý povinen se řídit dopravními značkami.

K měření rychlosti vozidel jsou podle § 79a zákona o silničním provozu oprávněny Policie České republiky a obecní policie. Obecní policie tuto činnost vykonává výhradně na místech, které určí Policie České republiky a přitom postupuje v součinnosti s ní.

Tzv. radary, tedy zařízení používané k měření rychlosti vozidel musí odpovídat právním předpisům, zejména zákonu č. 505/1990 Sb., o metrologii, a jejich prováděcím vyhláškám. Každý kus musí mít platné typové schválení a musí být pravidelně kalibrován. Jejich jednotná odchylka je  $\pm 3$  km.h<sup>-1</sup> při rychlosti do 100 km.h<sup>-1</sup>. U vyšších rychlostí, tedy nad 100 km.h<sup>-1</sup> je tato odchylka  $\pm 3$  %. Tato odchylka se nepromítá do naměřené rychlosti a je nutné ji následně zohlednit. Ve výrokové části rozhodnutí je tedy nutné uvést naměřenou rychlost a také toleranci, která byla vzata v úvahu. Je tedy například možné, že vozidlu jedoucí rychlostí 50 km.h<sup>-1</sup> změří jeden radar rychlost 47 km.h<sup>-1</sup> a jiný 53 km.h<sup>-1</sup>. Překročení

---

<sup>62</sup> Vyhláška ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích

nejvyšší povolené rychlosti 50 km.h<sup>-1</sup> je spolehlivě prokázané až tehdy, změří-li radar rychlost 54 km.h<sup>-1</sup> a vyšší.<sup>63</sup>

Fyzická osoba se dopustí přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2. tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla **překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 40 km.h<sup>-1</sup> a více nebo mimo obec o 50 km.h<sup>-1</sup> a více.**

Za tento přestupek se řidiči uloží pokuta 5.000 – 10.000,- Kč, zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku. Do karty řidiče se mu připočte 5 bodů.

Fyzická osoba se dopustí přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3. tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla **překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 20 km.h<sup>-1</sup> a více nebo mimo obec o 30 km.h<sup>-1</sup> a více.**

Za tento přestupek se řidiči uloží pokuta 2.500 – 5.000,- Kč. Zákaz činnosti 1 - 6 měsíců, pokud řidič tento přestupek spáchal v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát. V blokovém řízení se uloží pokuta do 2.500,- Kč, což lze pouze v případě, kdy za tento přestupek není ukládán zákaz řízení, tedy nebyl-li tento přestupek spáchán v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát. Do karty řidiče jsou připočteny 3 body.

Fyzická osoba se dopustí přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4. tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla **překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o méně než 20 km.h<sup>-1</sup> nebo mimo obec o méně než 30 km.h<sup>-1</sup>.**

Za tento přestupek se řidiči uloží pokuta 1.500 – 2.500,- Kč, zákaz činnosti se neukládá. V blokovém řízení se uloží pokuta do 1.000,- Kč. Do karty řidiče se připíše 2 body.

## **6.7 Nezastavení vozidla na signál příkazující vozidlo zastavit nebo na pokyn „Stůj“**

Každý účastník provozu na pozemních komunikacích je dle § 4 zákona o silničním provozu povinen mimo jiné řídit se pokyny policisty a osob oprávněných k řízení provozu

---

<sup>63</sup> Doporučení Ministerstva dopravy k jednotlivému postupu při řešení přestupků souvisejících s rychlostí jízdy ze dne 4. srpna 2006, zn. 89/2006-160-LEG/1

na pozemních komunikacích, vydanými k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, řídit se světelnými signály a dopravními značkami.

Světelné signály upravuje § 24 vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích. Řízení provozu je upraveno v § 70 a § 75 zákona o silničním provozu, nejedná se o případy, kdy je vozidlo zastavováno ve smyslu § 79 tohoto zákona. Podle ustanovení § 70 odst. 2 zákona o silničním provozu, v provozu na křižovatce se světelnými signály znamená pro řidiče „*signál s červeným světlem "Stůj!"* povinnost zastavit vozidlo před dopravní značkou "*Příčná čára souvislá*", "*Příčná čára souvislá se symbolem Dej přednost v jízdě!*" a "*Příčná čára souvislá s nápisem STOP*", a kde taková dopravní značka není, před světelným signalizačním zařízením.“

Dále je řidič povinen zastavit vozidlo na pokyn „Stůj“ daný při řízení nebo usměrňování provozu na pozemních komunikacích osobou k tomu oprávněnou, nejčastěji policistou. Ten dává pokyny změnou postoje a pokyny paží a přitom zpravidla používá směrovku, kterou drží v pravé ruce. Jeho pokyny znamenají pro řidiče i chodce "Stůj!" pro směr, ke kterému stojí policista čelem nebo zády a řidič je povinen na tento pokyn zastavit vozidlo. Zastavuje-li řidič při řízení provozu na křižovatce, je povinen zastavit před hranicí této křižovatky. Ve zvláštních případech jsou k takovému řízení provozu na pozemních komunikacích oprávněni vojenští policisté, příslušníci vojenské pořádkové služby, strážníci obecní policie a příslušníci Hasičského záchranného sboru ve služebním stejnokroji.<sup>64</sup>

Fyzická osoba v provozu na pozemních komunikacích se tím, že při řízení vozidla v rozporu s § 4 písm. b) a c) **nezastaví vozidlo na signál, který jí přikazuje zastavit vozidlo nebo pokyn „Stůj“ daný při řízení nebo usměrňování provozu na pozemních komunikacích** osobou k tomu oprávněnou, dopustí přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 5. zákona o silničním provozu.

Ve správním řízení je tento přestupek řešen pokutou 2.500-5.000,- Kč a v případě, že je přestupek páchan v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát, je doplněna o zákaz činnosti od jednoho do šesti měsíců. Tento přestupek je možné vyřešit blokovou pokutou do 2.500,- Kč jedině v případě, že za tento přestupek není

---

<sup>64</sup> Dle § 75 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů



ukládán zákaz řízení, tedy nebyl-li tento přestupek spáchán v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát. Bodové hodnocení odpovídá počtu 5 bodů.

## 6.8 Neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci

Fyzická osoba se dopustí přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 6. zákona o silničním provozu tím, že v rozporu s § 5 odst. 2 písm. f) **neumožní chodci na přechodu pro chodce nerušené a bezpečné přejetí vozovky nebo nezastaví vozidlo před přechodem pro chodce v případech, kdy je povinna tak učinit, nebo ohrozí chodce přecházejícího pozemní komunikaci, na kterou odbočuje**, nebo v rozporu s § 5 odst. 2 písm. g) **ohrozí chodce při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení a couvání.**

Dle § 5 odst. 2 písm. f) zákona o silničním provozu řidič nesmí „*ohrozit nebo omezit chodce, který přechází pozemní komunikaci po přechodu pro chodce nebo který zjevně hodlá přecházet pozemní komunikaci po přechodu pro chodce, v případě potřeby je řidič povinen i zastavit vozidlo před přechodem pro chodce; tyto povinnosti se nevztahují na řidiče tramvaje*“

A dle § 5 odst. 2 písm. g) řidič nesmí „*ohrozit chodce přecházejícího pozemní komunikaci, na kterou řidič odbočuje, a dále nesmí ohrozit chodce při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci a při otáčení nebo couvání.*“

Ve správním řízení je za tento přestupek udělována pokuta 2.500-5.000,- Kč. Zákaz činnosti od jednoho do šesti měsíců se ukládá tomu, kdo tento přestupek spáchal v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát. Tento přestupek je možné vyřešit blokovou pokutou do 2.500,- Kč jediné v případě, že za tento přestupek není ukládán zákaz řízení, to znamená, že tento přestupek nebyl spáchán v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát.

Zajímavé je bodové hodnocení tohoto přestupku. Za ohrožení chodce přecházejícího pozemní komunikaci při odbočování s vozidlem na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení a couvání se do karty řidiče se připíše 5 bodů.

Pokud řidič při řízení vozidla ohrozí chodce na přechodu a neumožní mu nerušené a bezpečné přejetí vozovky, zapíše se mu do karty řidiče body 4. Pokud řidič nezastaví

vozidlo před přechodem pro chodce v případech, kdy je povinen tak učinit, započítávají se mu 3 body.

## 6.9 Předjíždění v případech, kdy je to zakázáno

Předjíždění zakazuje příslušné ustanovení zákona o silničním provozu, které stanoví, že řidič nesmí předjíždět, pokud před sebe nemá rozhled na takovou vzdálenost, která je nutná k bezpečnému předjetí, pokud by se nemohl bezpečně zařadit před vozidlo nebo vozidla, která hodlá předjet, jestliže by ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo jiné účastníky, dále na přechodu pro chodce nebo na přejezdu pro cyklisty a bezprostředně před nimi, na železničním přejezdu a v těsné blízkosti před ním, pokud řidič před ním jedoucího vozidla dává znamení o změně směru jízdy vlevo a není-li možné předjetí vpravo. Dále je zakázáno předjíždět s určitými výjimkami na křižovatkách a v těsné blízkosti před ní.<sup>65</sup>

Předjíždění řidiči nákladních automobilů o celkové hmotnosti převyšující 3 500 kg a řidiči jízdní soupravy, jejichž celková délka přesahuje 7 m, upravuje ustanovení § 36 odst. 4 zákona o silničním provozu, kdy tito řidiči nesmí předjíždět jiné vozidlo, pokud k jeho předjetí nemají dostatečnou rychlost, takže by omezili v jízdě ostatní vozidla svou výrazně nižší rychlostí jízdy.

Tímto přestupkem je také nedodržení zákazu předjíždění stanoveného značkou B21a „Zákaz předjíždění“, nebo z dopravní značkou B22a „Zákaz předjíždění pro nákladní automobily“ a řidič, předjíždějící v úseku platnosti těchto značek se dopouští přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 7. zákona o silničním provozu.

Fyzická osoba, která v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla **předjíždí vozidlo v případech, kdy je to obecnou, místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno**, se dopustí přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 7. zákona o silničním provozu.

Ve správním řízení se uloží pokuta 5.000 – 10.000,- Kč a zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku. Tento přestupek je ohodnocen 7 body v bodovém hodnocení řidičů.

---

<sup>65</sup> § 17 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

## 6.10 Nedání přednosti v jízdě

Skutkovou podstatu přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 8. zákona o silničním provozu fyzická osoba naplní tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla **nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinna dát přednost v jízdě.** Za tento přestupek udělována pokuta 2.500-5.000,- Kč. Zákaz činnosti od jednoho do šesti měsíců se uloží tomu, kdo tento přestupek spáchal v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát. Tento přestupek je možné vyřešit blokovou pokutou ve výši do 2.500,- Kč jedině v případě, že za tento přestupek není ukládán zákaz řízení, to znamená, že tento přestupek nebyl spáchán v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát. Řidiči se započítávají 4 body.

Dát přednost v jízdě znamená dle § 2 písm. q) zákona o silničním provozu povinnost řidiče nezahájit jízdu, jízdní úkon nebo v nich nepokračovat, pokud by řidič, který má přednost v jízdě musel náhle změnit směr nebo rychlost jízdy. Povinnost dát přednost v jízdě je upravena mnoha dopravními značkami, jejichž porušení je porušením ustanovení § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Ustanovení, které upravují přednost v jízdě, je v zákoně o silničním provozu mnoho, např. ustanovení § 12 odst. 7, který řeší přednost v jízdě při zařazování se do průběžného jízdního pruhu, ustanovení § 20 upravující přednost při vyhýbání, ustanovení § 21 odst. 5 a 6 upravující vjíždění na pozemní komunikaci, ustanovení § 22 upravující jízdu křižovatkou a na kruhovém objezdu, ustanovení § 23 odst. 1 upravující vjíždění na pozemní komunikaci.

## 6.11 Vjíždění na železniční přejezd v případech, kdy je to zakázáno

Přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 9. zákona o silničním provozu se fyzická osoba se dopustí tím, že v rozporu s § 29 odst. 1 **vjíždí na železniční přejezd v případech, kdy je to zakázáno.** Dle ustanovení § 29 odst. 1 zákona o silničním provozu řidič nesmí vjíždět na železniční přejezd, pokud je dáována výstraha dvěma červenými střídavě přerušovanými světly signálu přejezdového zabezpečovacího zařízení nebo přerušovaným zvukem houkačky nebo zvonku, pokud se sklápějí, jsou sklopeny nebo se zdvihají závory, pokud je vidět nebo slyšet přijíždějící vlak nebo jiné drážní vozidlo (týká se i jeho houkání nebo pískání), pokud dává znamení k zastavení vozidla zaměstnanec dráhy anebo pokud

situace za železničním přejezdem nedovoluje jeho bezpečné přejetí a následné pokračování v jízdě.

Za tento přestupek se řidiči udělí pokuta 2.500-5.000,- Kč. Zákaz činnosti od jednoho do šesti měsíců se uloží tomu, kdo tento přestupek spáchal v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát. Tento přestupek je možné vyřešit blokovou pokutou ve výši do 2.500,- Kč a to opět jedině v případě, že za tento přestupek není ukládán zákaz řízení. Do evidenční karty řidiče obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše 7 bodů.

## **6.12 Jízda v protisměru, otáčení a couvání na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla**

Fyzická osoba se dopustí přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 10. zákona o silničním provozu tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla **v provozu na dálnici nebo na silnici pro motorová vozidla se otáčí, jede v protisměru nebo couvá v místě, kde to není dovoleno.** Toto jednání není dovoleno podle § 36 odst. 1 písm. b), dle kterého je řidiči zakázáno otáčet se, couvat a vjíždět na střední dělicí pás včetně míst, kde je pás přerušen.

Za tento přestupek se řidiči uloží pokuta 5.000 – 10.000,- Kč, zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku. Do karty řidiče mu obecní úřad obce s rozšířenou působností připočte 7 bodů.

## **6.13 Stání na vyhrazeném parkovišti pro osoby se zdravotním postižením**

Skutkovou podstatu přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 11. zákona o silničním provozu naplní fyzická osoba tím, že **neoprávněně stojí s vozidlem na parkovišti vyhrazeném pro vozidlo označené parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením** nebo v rozporu s § 67 odst. 4 **neoprávněně použije parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením při stání nebo při jízdě.**

Ustanovení § 27 odst. 1 písm. o) zákona o silničním provozu zakazuje zastavení a stání na vyhrazeném parkovišti, nejde-li o vozidlo, pro které je parkoviště vyhrazeno. Toto neplatí, pokud zastavení a stání nepřekročí dobu tří minut a které neohrozí ani neomezí ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích, popřípadě neomezí řidiče vozidel,

pro které je parkoviště vyhrazeno. Speciální označení vozidel upravuje § 67 zákona o silničním provozu. Dále ustanovení § 21 odst. 4 vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů,<sup>66</sup> které stanoví, že na ploše vyznačené vodorovnou dopravní značkou V10f smí zastavit a stát pouze vozidlo označené parkovacím průkazem označujícím vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou. Tato značka musí být vždy doplněna značkou IP12 „Vyhrazené parkoviště“, kde musí být uveden symbol zařízení nebo prostoru pro osoby na vozíku.

Řidič, který neoprávněně stojí na parkovišti vyhrazeném pro vozidlo označené parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením, tedy v úseku platnosti svislé dopravní značky IP12 a vodorovné dopravní značky V10f, porušuje zároveň ustanovení § 4 písm. c), § 27 odst. 1 písm. o) a § 67 odst. 8 zákona o silničním provozu a § 21 odst. 4 vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích.

Za naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 11. zákona o silničním provozu se pachatelé uloží pokuta ve správním řízení 5.000-10.000,-Kč, zákaz činnosti se neukládá.

## 6.14 Omezení jízdy některých vozidel

Jako přestupek dle § 125c odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu je kvalifikováno **porušení omezení jízdy některých vozidel** v rozporu s ustanovením § 43 téhož zákona.

Při nerespektování takového omezení je za tento přestupek uložena pokuta 2.500 – 5.000,- Kč. Zákaz činnosti od jednoho do šesti měsíců se uloží tomu, kdo tento přestupek spáchal v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát. V případě, že za tento přestupek není ukládán zákaz řízení, lze přestupek je možné vyřešit blokovou pokutou ve výši do 2.500,- Kč.

Případy omezení jsou taxativně vymezeny v § 43 zákona o silničním provozu, který upravuje takováto omezení jízdy některých vozidel. Jedná se o případy jízdy na dálnici a na silnici I. Třídy, kdy je zakázána jízda nákladním a speciálním automobilům a zvláštním vozidlům o maximální přípustné hmotnosti převyšující 7 500 kg a nákladním a speciálním automobilům a zvláštním vozidlům o maximální přípustné hmotnosti převyšující 3 500 kg

---

<sup>66</sup> Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích

s připojeným přípojným vozidlem. Dále o jízdě na silnici I. třídy mimo obec, kdy je v období od 15. dubna do 30. září zakázána jízda zvláštním vozidlům, potahovým vozidlům a ručním vozíčkům o celkové šířce větší než 600 mm. Ustanovení tohoto § dále uvádí výjimky, které platí přímo ze zákona. Místně příslušný krajský úřad ovšem může povolit výjimku nejdéle na dobu jednoho roku. Výjimky, které přesahují působnost kraje, povoluje ministerstvo.

## 6.15 Dopravní nehody

Dle zákona o silničním provozu je dopravní nehoda „*událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu.*“<sup>67</sup>

Aby mohla být událost označena za dopravní nehodu je podstatné, aby byla započata nebo se stala v na pozemní komunikaci a v přímé souvislosti s pohybem vozidla. Další podmínkou je, že při této události musí dojít k usmrcení či zranění osoby nebo ke škodě na majetku. Nemusí se vždy jednat o střet, tedy srážku dvou vozidel, ale může se jednat o střet s jiným účastníkem. Havárie je případ, kdy v důsledku jiných okolností dojde k následné havárii vozidla.<sup>68</sup>

### Dopravní nehoda s ublížením na zdraví

Přestupku dle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu se dopustí fyzická osoba tím, že v provozu na pozemních komunikacích **způsobí dopravní nehodu, při které je jinému ublíženo na zdraví.** Přestupku se může dopustit jakýkoliv účastník silničního provozu, tedy nejen řidič motorového vozidla, ale i cyklista nebo chodec. Ne každé zranění, které je způsobené při dopravní nehodě, je ublížením na zdraví. Na druhou stranu pak způsobení dopravní nehody s ublížením jinému na zdraví nemusí být kvalifikováno jako přestupek, ale jako trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti § 148 trestního zákoníku, nebo jako trestný čin usmrcení z nedbalosti dle § 143 trestního zákoníku. Ten ublížení na zdraví definuje ve svém § 122 odst. 1 jako stav, který záleží v poruše zdraví nebo jiném

---

<sup>67</sup> § 47 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>68</sup> LEITNER, M., VRANÁ, J., *Zákon o provozu na pozemních komunikacích a předpisy prováděcí a související, s komentářem.* 4. přepracované vydání, Praha: Linde. 2012, ISBN 80-7201-687-3, str. 195

onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje obvyklý způsob života poškozeného a to nikoli jen po krátkou dobu a který vyžaduje lékařského ošetření.<sup>69</sup>

Pro takové rozhodnutí musí být relevantní podklady a k posouzení skutečností bývá zapotřebí odborných znalostí, kdy správní orgán přibírá znalce z příslušných oborů. Přestupek dle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu je v praxi často překvalifikován na přestupek dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, pokud se nedá prokázat, jaká zranění poškozený utrpěl, nebo toto zranění nedosahuje definované intenzity nebo nelze prokázat, zda je toto zranění újmou na zdraví ve smyslu definovaného přestupku. K překvalifikování dochází ovšem nejčastěji proto, že poškozený nedá souhlas s vydáním nebo nahlížením do jeho lékařské zprávy pro účely vedeného přestupkového řízení.

Tento přestupek, pokud je spáchán mezi blízkými osobami se projednává jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka.<sup>70</sup>

Jedná se o jeden z nejpřísněji postižitelných přestupků, kdy se pachatelé uloží ve správním řízení pokuta 25.000 – 50.000,- Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na 1 až 2 roky. Do evidenční karty řidiče obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše 7 bodů.

### **Dopravní nehoda bez ublížení na zdraví**

Přestupku podle § 125c odst. 1 písm. i) bod 1. se fyzická osoba dopustí tím, že v provozu na pozemních komunikacích při dopravní nehodě v rozporu s § 47 odst. 2 písm. a) **neprodleně nezastaví vozidlo**. Ustanovení § 47 odst. 2) písm. a) přikazuje řidiči, který měl účast na dopravní nehodě, neprodleně zastavit vozidlo, přičemž toto ustanovení se netýká pouze motorových vozidel. Tento přestupek je bodově ohodnocen 7 body.

Fyzická osoba se dopustí přestupku podle § 125c odst. 1 písm. i) bod 2. tím, že v provozu na pozemních komunikacích při dopravní nehodě v rozporu s § 47 odst. 3 písm. b) **neohlásí dopravní nehodu policistovi**. Dle § 47 odst. 3 písm. b) jsou účastníci dopravní nehody povinni ve stanovených případech oznámit nehodu policii a poskytnout první pomoc

---

<sup>69</sup> Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>70</sup> § 68 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

podle svých schopností pokud došlo ke zranění, a této osobě přivolat poskytovatele zdravotnické záchranné služby. Tohoto přestupku se může dopustit nejen řidič vozidla, ale každý účastník dopravní nehody. Jedná se o případy, kdy při dopravní nehodě dojde k usmrcení či zranění osoby anebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100.000,- Kč. Dále pokud dojde ke hmotné škodě na majetku třetí osoby (zde platí výjimka škody na vozidle, jehož řidič má na této dopravní nehodě účast nebo škody na věci přepravované v tomto vozidle). Nehoda se také ohlašuje policistovi, pokud dojde k poškození nebo zničení součásti nebo příslušenství pozemní komunikace anebo pokud účastníci dopravní nehody nemohou sami bez vynaložení nepřiměřeného úsilí zabezpečit obnovení plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Bodovému hodnocení tento přestupek nepodléhá.

Skutkovou podstatu přestupku podle § 125c odst. 1 písm. i) bod 3. zákona o silničním provozu naplní fyzická osoba tím, že při dopravní nehodě v rozporu s § 47 odst. 3 písm. f) **neprokáže totožnost ostatním účastníkům nehody včetně sdělení údajů o vozidle, které mělo účast na dopravní nehodě.** Tohoto přestupku se dopustí každý účastník, který na požádání navzájem neprokáže svou totožnost a nesdělí údaje o vozidle, které mělo na dopravní nehodě účast. Ani tento přestupek bodovému hodnocení nepodléhá.

Přestupku podle § 125c odst. 1 písm. i) bod 4. se fyzická osoba dopustí tím, že v provozu na pozemních komunikacích při dopravní nehodě v rozporu s § 47 odst. 4 písm. c) **nedovoleně opustí místo dopravní nehody nebo se neprodleně nevrátí na místo dopravní nehody po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo po ohlášení dopravní nehody.** Účastník dopravní nehody je dle s § 47 odst. 4 písm. c) zákona o silničním provozu povinen setrvat na místě dopravní nehody až do příchodu policisty nebo se na toto místo neprodleně vrátit po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo ohlášení dopravní nehody. Do evidenční karty řidiče obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše 7 bodů.

Pachateli, uznanému vinným z některého přestupku dle § 125c odst. 1 písm. i) se ve správním řízení udělí pokuta 2.500-5.000,- Kč. Zákaz činnosti od jednoho do šesti měsíců



se uloží tomu, kdo tento přestupek spáchal v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát.

Tento přestupek je možné vyřešit blokovou pokutou v maximální výši 1.000,- Kč a to jedině v případě, že za tento přestupek není ukládán zákaz řízení a pachatel tento přestupek nespáchal v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát.

Blokové řešení je možné v souladu s ustanovením § 13 odst. 2 zákona o přestupcích, protože zákon o silničním provozu ve svém § 125c odst. 6 možnost řešení v blokovém řízení nepopisuje.

## **6.16 Použití antiradaru**

Fyzická osoba se dopustí přestupku podle § 125c odst. 1 písm. j) tím, že v rozporu s § 3 odst. 4 **použije antiradar**.

Antiradary zákon o silničním provozu definuje jako technické prostředky a zařízení, které znemožňují nebo ovlivňují funkci technických prostředků používaných při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, které nikdo nesmí používat. Jedná se tzv. „aktivní antiradary“. Technické prostředky a zařízení, které naopak neznemožňují nebo neovlivňují funkci technických prostředků používaných při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, zakázány nejsou a lze je použít. V očích veřejnosti jdou tyto známy jako tzv. „pasivní antiradary“.

Za tento přestupek se pachateli uloží pokuta 5.000 – 10.000,- Kč.

Použitím antiradaru lze naplnit skutkovou podstatu správního deliktu dle §125d odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, jehož se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba se tím, že jako provozovatel vozidla tento antiradar použije. V případě správního deliktu se uloží pokuta do 100.000,- Kč.

## **6.17 Souhrnná zbytková podstata**

V zákoně o silničním provozu nejsou definované veškeré přestupky, kterých se lze v provozu na pozemních komunikacích dopustit. Z tohoto důvodu je v právní úpravě zahrnuta souhrnná zbytková podstata Přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona

o silničním provozu se dopustí fyzická osoba tím, že jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), **nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona**. Toto ustanovení lze použít v případě, že dojde k porušení povinnosti, stanovených v § 3 až § 79a zákona o silničním provozu.

V případě porušení jiné povinnosti, než stanovené v hlavě II zákona o silničním provozu, se nebude jednat o přestupek dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, ale bude možný postih podle jiných zákonů (např. dle § 46 zákona o přestupcích při porušení povinností souvisejících s právní úpravou řídičských průkazů).

Jedná se zpravidla o nejméně společensky škodlivé jednání, za které se ukládá pokuta 1.500-2.500,- Kč a v blokovém řízení pokuta do 2.000,- Kč. V tomto případě lze jako jediném upustit od uložení sankce dle § 125c odst. 8 zákona o silničním provozu.

## **6.18 Správní delikt provozovatele vozidla**

S účinností novely zákona o silničním provozu,<sup>71</sup> je od 19. 1. 2013 zavedena objektivní odpovědnost provozovatele vozidla.<sup>72</sup> Zákodárce si od toho sliboval snížení odpírání výpovědi s ohledem na osobu blízkou. V zákoně o silničním provozu tedy nově přibylo ustanovení § 10 odst. 3, které zavádí objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za zajištění dodržování povinností řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích. Pokud právnická nebo fyzická osoba jako provozovatel výše zmíněné nezajistí, odpovídá za správní delikt dle § 125f zákona o silničním provozu. To je možné pouze, pokud porušení pravidel vykazuje znaky přestupku podle zákona o silničním provozu, bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy, nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání a toto porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.

Za správní delikt podle se uloží pokuta, přičemž pro určení její výše se použije rozmezí pokuty pro zjištěný přestupek (přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje), pokuta však nepřevyší 10 000 Kč.

---

<sup>71</sup> Zákon č. 297/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

<sup>72</sup> § 10 a § 125f zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Novela dále v § 125g a § 125h zavádí nová procesní pravidla, které mají vést k administrativně nenáročnému a rychlému zjištění pachatele přestupku.

Správní orgán po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovateli vozidla, s jehož vozidlem došlo ke spáchání přestupku k uhrazení určené částky, pokud je porušení možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení a totožnost řidiče vozidla není známa. V této výzvě mu určí patnáctidenní lhůtu k jejímu uhrazení, či označení řidiče, který vozidlo u uvedené době užíval. Na základě toho může dojít k několika situacím.

Pokud správní orgán zjistí osobu řidiče, vede nadále řízení o přestupku s touto osobou. V takových případech dojde k vyřešení v blokovém řízení, zahájení správního řízení s následným uložením sankce za přestupek nebo zastavením řízení<sup>73</sup> podle zákona o přestupcích.

Pokud dojde k zaplacení určené částky, správní orgán věc odloží na základě ustanovení § 125h odst. 5 zákona o silničním provozu. Pokud se nestane ani jedno, správní orgán musí učinit nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. To se zpravidla v praxi děje tak, že správní orgán vyzve provozovatele vozidla k podání vysvětlení.<sup>74</sup> Pokud správní orgán do šedesáti dnů nezjistí skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, dojde k odložení věci.<sup>75</sup> Tak se děje i v případech, kdy provozovatel vozidla za řidiče označí osobu, která je správnímu orgánu evidentně nedostupná. Následně správní orgán zahájí řízení o správním deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu, tedy v rámci objektivní odpovědnost provozovatele vozidla.<sup>76</sup>

Řízení o správním deliktu tedy řeší správní delikt, nikoli přestupek a správnímu orgánu tak odpadá zkoumání zavinění. Obligatorním znakem skutkové podstaty správního deliktu není zavinění, k vyvození odpovědnosti postačuje porušení nebo nesplnění povinností stanovených zákonem nebo uložených na jeho základě. Prvoinstanční správní orgán proto v řízení nezkoumá formu zavinění, ale hodnotí pouze stav, který nastal porušením právního předpisu.

---

<sup>73</sup> Dle § 76 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>74</sup> Dle § 60 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (více v kapitole 7.3.2.)

<sup>75</sup> Dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>76</sup> Metodika Ministerstva dopravy č.j. 8/2013-160-OST/5 k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb.

Správní delikt dle § 125f zákona o silničním provozu lze vyřídit příkazem k uložení pokuty dle ustanovení § 150 správního řádu, přičemž se provozovateli uloží i povinnost nahradit náklady řízení.<sup>77</sup> V případě podaného opravného prostředku, odporu proti příkazu, správní orgán pokračuje v řízení dle správního řádu.<sup>78</sup> Nejedná se ovšem o přestupkové správní řízení, tudíž správní orgán není povinen nařizovat ústní jednání. Zpravidla provozovatele vyzve k seznámení s podklady pro rozhodnutí, kdy je provozovateli umožněno nahlédnout do spisu a vyjádřit se k podkladům i ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění. Následně správní orgán vydá rozhodnutí.<sup>79</sup>

Zákona pamatuje na liberační důvody, vymezené v ustanovení § 125f odst. 5, které by mohly být provozovatele zprostit objektivní právní odpovědnosti, kdy by provozovatel vozidla za správní delikt neodpovídal, jestliže by vozidlo bylo odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo jestliže podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.

---

<sup>77</sup> Povinnost uhradit náklady řízení dle § 79 odst. 5 správního řádu (Zde je patrný rozdíl mezi příkazem k uložení sankce za přestupek dle § 87 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a příkazem dle § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů)

<sup>78</sup> Řízení podle ustanovení § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, pro správní delikt (Správního řízení o dopravním přestupku je popsáno v kapitole 7)

<sup>79</sup> Podle § 125f odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů

## 7 Proces správního řízení o dopravním přestupku

Přestupkové řízení je zvláštním druhem správního řízení. Jeho účelem je objektivně a bez zbytečných průtahů zjistit pachatele přestupku, okolnosti jeho spáchání a jakou je potřeba uložit sankci.

V řízení o přestupcích se postupuje podle § 51 až 87 části III. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Správní řád je ve vztahu k zákonům, upravujícím postup správních orgánů projednávajících přestupky, a ve vztahu k přestupkovému zákonu v subsidiárním postavení.<sup>80</sup> V přestupkovém řízení se uplatňují i obecné zásady správního řízení, které upravuje správní řád, a které jsou modifikované přestupkovým zákonem.<sup>81</sup>

### 7.1 Základní zásady přestupkového řízení

Tyto zásady vycházejí z ústavních předpisů a mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána. Jejich existence stanovuje podmínky pro řádný výkon veřejné správy a určitou garanci předpokladů.

#### 7.1.1 Základní zásady činnosti správních orgánů

**Zásada legality** – je zakotvena v Ústavě ČR, Listině základních práv a svobod i v § 2 odst. 1 správního řádu. Tato zásada stanoví, že průběh řízení i rozhodnutí musí být v souladu se zákony, ostatními právními předpisy i mezinárodními smlouvami ratifikovanými Českou republikou. Došlo-li by ke střetu vnitrostátního práva a mezinárodní smlouvy, má přednost mezinárodní smlouva. Zásada legality je nejdůležitější zásadou, jelikož stanovuje meze a podmínky pro výkon veřejné správy a je zároveň základem pro užití ostatních zásad.<sup>82</sup>

**Zásada zákazu zneužití správního uvážení** – ustanovení § 2 odst. 2 správního řádu stanovuje, že „*správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k účelům, k nimž mu byla*

---

<sup>80</sup> SKULOVÁ, S. a kol. *Správní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7380-110-6, str. 49-56

<sup>81</sup> ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-859-8, str. 28

<sup>82</sup> SKULOVÁ, S. a kol. *Správní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7380-110-6, str. 57-60

*zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.*“ Správní uvážení je představováno v situaci, kdy ustanovení správního řádu nespojuje se vznikem nebo existencí skutkového stavu nutnost nastoupení jediného možného právního následku. Subjektu, který vykonává veřejnou správu, tak nechává prostor pro rozhodnutí a volbu určitého řešení,<sup>83</sup> přičemž tato volba nezávisí na libovůli subjektu vykonávajícího veřejnou správu, ten musí dodržovat výše citované ustanovení správního řádu.

**Zásada ochrany dobré víry** – je obsažena ve více ustanoveních správního řádu. Správní orgán je povinen šetřit práva a oprávněné zájmy nabyté v dobré víře. Do těchto práv a právem chráněných zájmů smí zasahovat pouze v nezbytném rozsahu a na základě zákonem stanovených podmínek, a musí brát v úvahu práva a oprávněné zájmy dalších účastníků a druhých osob.<sup>84</sup>

**Zásada souladu s veřejným zájmem** – je zakotvena v § 2 odst. 4 správního řádu. Tato zásada upravuje přijímané rozhodnutí, které musí být v souladu s veřejným zájmem a odpovídat okolnostem konkrétního případu. Veřejný zájem je neurčitý pojem a je protikladem zájmů soukromých, které sledují zájmy jednotlivců. Veřejný zájem je oproti tomu zájmem skupinovým.

**Zásada legitimního očekávání (předvídatelnosti)** – je taktéž upravena § 2 odst. 4 správního řádu a určuje správnímu orgánu, že při jeho rozhodování nemají vznikat nedůvodné rozdíly při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů. To vede k předvídatelnosti rozhodnutí správního orgánu, vytváří kontinuitu rozhodování a ustaluje rozhodovací praxi.

**Zásada materiální pravdy** – zakotvena v § 3 správního řádu a dalších<sup>85</sup> a správnímu orgánu ukládá povinnost zjištění stavu věci a zajištění co největšího množství podkladů pro vydání rozhodnutí. Správní orgán není vázán návrhy účastníků, ale musí jim umožnit vyjádřit se k podkladům, na jejichž základě bude rozhodnuto, přičemž rozhodnutí musí vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci.

**Zásada vzájemné součinnosti** – je upravena v § 8 správního řádu a v přestupkovém zákoně.<sup>86</sup> Jedná se o součinnost se státními orgány, orgány policie a orgány obce, které mají

---

<sup>83</sup> SKULOVÁ, S. a kol. Správní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7380-110-6, str. 15

<sup>84</sup> § 2 odst. 3, dále § 3 a § 6 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

<sup>85</sup> § 84 odst. 1 a § 87 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>86</sup> § 58 až § 60 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

povinnost správním orgánům napomáhat, přičemž mezi sebou spolupracují a oznamují věcně a místně příslušným orgánům svá zjištění.

Ustanovení § 4 odst. 2, 3, a 4 správního řádu upravuje **zásadu součinnosti s účastníky**, na jejímž základě musí správní orgán dotčeným osobám umožnit uplatňování jejich práv a oprávněných zájmů. Veřejná správa je **službou veřejnosti** a účastníci musí mít možnost vyjádřit své stanovisko k věci. Úřední osoby se musejí chovat slušně, zdvořile, vycházet dotčeným osobám vstříc a dodržovat etická pravidla.

Této zásadě je velmi podobná **zásada dobré správy**, která je zakotvená v § 4 správního řádu a v § 58 a § 59 přestupkového zákona. Tato zásada stanovuje vzájemnou spolupráci správních orgánů a jejich vzájemnou oznamovací povinnost.

**Zásada odstranění rozporu** – ukládá správnímu orgánu povinnost pokusit se o smírné řešení sporu, pokud to povaha věci dovoluje a připouští. Je zakotvena v ustanovení § 5 správního řádu a § 78 přestupkového zákona.

**Zásada rychlosti a procesní ekonomie** – stanovuje ji § 6 správního řádu, který správním orgánům ukládá povinnost vyřizovat věci bez zbytečných průtahů. Správním řádem jsou stanoveny obecné lhůty pro vydání rozhodnutí, které lze prodloužit. Pokud je to možné, měl by správní orgán rozhodnout bezodkladně, což lze v případě, kdy je spolehlivě zjištěn skutkový stav věci. Rychlosti napomáhají instituty příkazního řízení<sup>87</sup> nebo autoremedury.<sup>88</sup>

**Zásada rovnosti účastníků** – jedna z nejdůležitějších zásad, která je obsažena v ustanovení § 7 správního řádu, zajišťuje dotčeným osobám rovné postavení při uplatňování práv. Také ukládá správnímu orgánu povinnost postupovat vůči dotčeným osobám nestranně a plnění od nich vyžadovat stejnou měrou.

### 7.1.2 Zásady přestupkového řízení

**Zásada ústnosti jednání** – je upravena § 74 přestupkového zákona, kde je uvedeno, že v prvním stupni se o přestupku koná ústní jednání. Přestupek lze projednat i bez přítomnosti obviněného, pokud po řádném předvolání svou účast odmítne, nebo se nedostaví bez řádné omluvy či důležitého důvodu.

---

<sup>87</sup> § 87 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>88</sup> § 87 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

**Zásada neveřejnosti jednání** – jednání před přestupkovým orgánem je neveřejné. Tuto zásadu upravuje § 49 odst. 2 a 3 správního řádu. Jednání může být nařízeno jako veřejné, ovšem pouze na návrh dotčené osoby, které orgán vyhoví, pokud tím nebude způsobena újma jiným účastníkům, ohrožena mravnost, porušena ochrana osobnosti nebo ochrana utajovaných skutečností.

**Zásada oficiality** – přestupkový orgán projednává přestupky z úřední povinnosti, s výjimkou přestupků dle § 68 odst. 1 přestupkového zákona, které lze projednat pouze na návrh. Tento princip je zakotven v ustanovení § 67 odst. 1 a 2 přestupkového zákona.

**Zásada presumpce nevinny** – je obsažena v § 73 odst. 1 přestupkového zákona. Díky této zásadě se obviněnému z přestupku zaručuje, že na něj bude pohlíženo jako na nevinného, dokud mu nebude vyslovena vina pravomocným rozhodnutím. Obviněným se podezřelý z přestupku stává okamžikem, kdy proti němu správní orgán učiní první procesní úkon.

Se zásadou presumpce nevinny souvisí **zásada in dubio pro reo**, která znamená, že v případě pochybností musí orgán rozhodnout ve prospěch obviněného.

**Zásada obhajoby** – je zakotvena v ustanovení § 73 odst. 2 přestupkového zákona a obviněnému zajišťuje právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a důkazům o nich. Dále má právo navrhnout důkazy, uplatňovat skutečnosti na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky.

**Zásada dvouinstančnosti řízení** – která je obsažena v § 81 a § 91 správního řádu, znamená, že účastník řízení může podat řádný opravný prostředek proti rozhodnutí vydanému v prvním stupni. Tímto opravným prostředkem je odvolání.

**Zásada zákazu reformace in peius** – znamená, že v odvolacím řízení je zákaz změny uložené sankce v neprospěch obviněného. Tato zásada je zakotvena v § 82 a § 87 odst. 4 přestupkového zákona a platí i po podání odporu proti příkazu. Změna v neprospěch ovšem může být u rozhodnuté náhradě škody, zabrání věci nebo o náhradě nákladů řízení.

**Zásada non bis in idem** – tato zásada chrání osobu, aby nebyla postižena dvakrát za jedno protiprávní jednání. Je obsažena v § 94 přestupkového zákona, kde je stanoveno, že správní orgán má povinnost zrušit své pravomocné rozhodnutí, pokud se dozví, že tatáž věc již byla pravomocně rozhodnuta soudem.<sup>89</sup>

---

<sup>89</sup> ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-859-8, str. 35



**Zásada volného hodnocení důkazů** – vychází z § 50 odst. 4 správního řádu, kdy správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy, přitom však nezáleží na jeho libovůli. Blíže se k tomuto vyjádřil Nejvyšší správní soud: „není na libovůli správního orgánu, jakým způsobem s návrhy účastníků na provedení důkazů naloží, neboť správní orgán sice není ve smyslu § 52 správního řádu povinen všechny důkazy navržené účastníky provést, pokud však některé z nich neprovede, musí v odůvodnění rozhodnutí uvést, proč se tak stalo. Správní orgán je oprávněn, ale i povinen odpovědně vážit, které důkazy je třeba provést, zda je potřebné stav dokazování doplnit a posuzovat důvodnost návrhů stran na doplnění dokazování. Zásada volného hodnocení důkazů neznamená, že by bylo rozhodujícímu orgánu dáno na výběr, které z provedených důkazů vyhodnotí a které nikoli a o které opře skutkové závěry a které opomene.“<sup>90</sup>

**Zásada teritoriality** – pro použití přestupkového zákona je důležité, že spáchání přestupku bylo na území České republiky. Upravuje ji § 8 přestupkového zákona.

Dle mého názoru je důležité rozlišení přestupkového řízení od správního řízení obecného. Základní zásady jsou stanoveny dostatečně a zajišťují tak řádný průběh řízení s dodržáním základních práv a svobod účastníků tak, že nikdo není na svých právech krácen.

## 7.2 Příslušnost k řízení o přestupcích

Příslušnost k řízení o přestupcích určuje, který ze správních orgánů je oprávněn projednávat přestupky. Ustanovení určující příslušnost obsahuje § 52 až § 55 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a ustanovení § 10 až § 13 a § 131 až § 133 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Státní správu ve věcech provozu na pozemních komunikacích vykonává ministerstvo, které je ústředním orgánem státní správy ve věcech provozu na pozemních komunikacích, krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, ministerstvo vnitra a Policie České republiky, což obsahuje ustanovení § 124 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

**Věcná příslušnost** určuje, který orgán a který jeho stupeň ve věci rozhoduje v prvním stupni. Ustanovení § 52 přestupkového zákona obsahuje taxativní výčet orgánů,

---

<sup>90</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2009, sp. zn. 5 As 29/2009

které přestupky projednávají obecní úřady nebo zvláštní orgány obcí, anebo jiné správní orgány (např. finanční úřad, celní úřad, úřady práce, orgány Policie ČR a další) pokud tak stanoví zvláštní zákon.

Příslušný k projednání řádného opravného prostředku je na základě správního řádu odvolací orgán, tedy nejbližší nadřízený orgán orgánu, který rozhodnutí vydal. V prvním stupni jsou příslušné orgány obce a jeho nadřízeným úřadem je krajský úřad.

Na základě § 86 zákona o přestupcích a § 124 odst. 9 písm. d) zákona o provozu na pozemních komunikacích jsou orgány Policie České republiky oprávněny projednávat přestupky proti plynulosti a bezpečnosti silničního provozu v blokovém řízení.

**Funkční příslušnost** určuje, který článek vnitřní organizační struktury věcně a místně příslušného správního orgánu bude přestupek projednávat. V rámci úřadu přestupky projednává příslušný odbor (např. správní odbor, odbor dopravy, odbor správních činností apod.), nebo může být zřízena přestupková komise.

**Místní příslušnost** stanovuje § 55 přestupkového zákona. Pro její stanovení je rozhodné místo spáchání přestupku. K projednání přestupku je oprávněný věcně příslušný orgán, v jehož obvodu došlo ke spáchání přestupku (kde byl dokonán), nebo v jehož obvodu byl přestupek zjištěn. To se týká přestupků, při jejichž páčání pachatel např. projíždí více správními obvody. Je možné věc postoupit k projednání jinému orgánu, v jehož obvodu pachatel bydlí či se tam zdržuje, pokud to bude v souladu se zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení. Postupování je v praxi také ovlivněno místem pobytu případných poškozených. Správní orgán žádosti o postoupení spisového materiálu do místa bydliště nevyhoví, pokud by to poškozeným způsobilo další výdaje spojené s dostavením se k projednání.

### **7.3 Postup před zahájením řízení o přestupcích**

Postup před zahájením správního řízení je úsek řízení, který probíhá poté, co správní orgán obdrží podnět k zahájení přestupkového řízení. V jeho rámci se zkoumá, zda jsou splněny zákonné podmínky pro zahájení řízení. Přestupkový zákon neobsahuje speciální část přípravného řízení ani s tímto pojmem neoperuje, jako je tomu v trestním řádu, ale obsahuje instituty, které jsou svou povahou přípravné pro navazující řízení o přestupku.

Před samotným zahájením řízení probíhají úkony směřující k zajištění potřebných podkladů. Správní orgán přijímá podněty k zahájení řízení, např. od státních orgánů, Policie České republiky nebo obecní policie. Na orgány policie a státní orgány se správní orgán může obracet k provedení určitých úkonů. Také je oprávněn na základě ustanovení § 60 přestupkového zákona požadovat od každého nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku a před jeho zahájením může na základě § 138 správního řádu zajistit potřebné důkazy.

Tato fáze je završena buď zahájením přestupkového řízení, odložením věci či postoupením věci příslušnému správnímu orgánu.

### **7.3.1 Oznámení přestupku**

Oznámení o přestupku sepisují příslušníci Policie České republiky, celní správy, obecní policie či jiného státního orgánu. Oznamují se přestupky, které nelze řešit v blokovém řízení na místě, u přestupků, u nichž je prováděno šetření vyžadující delší dobu, nebo pokud podezřelý ze spáchání přestupku s přestupkem nesouhlasí (či nesouhlasí s výší navrhované blokové pokuty).

Oznámení o přestupku obsahuje popis přestupkového jednání, právní kvalifikaci skutku, známe důkazní prostředky, identifikaci podezřelého z přestupku a případné svědky. Osoba podezřelá z přestupku má právo se k tomuto oznámení vyjádřit a podepsat jej. Pracovník orgánu, který sepisuje s podezřelým oznámení, k němu zpravidla sepíše úřední záznam a předá jej příslušnému správnímu orgánu.

Lhůta k oznámení přestupku správnímu orgánu orgánem policie je stanovena jako pořádková lhůta, a to 30 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl. Její nedodržení ovšem nemá žádný právní následek, což správním orgánům následně způsobuje řadu problémů při následné práci, zejména u vyřizování v termínu jednoroční prekluzivní lhůty.

Pokud ve spisovém materiálu zjistí správní orgán nedostatky, sám je odstraní, nebo požádá orgán policie, podřízený či nadřízený správní orgán o provedení úkonu, pokud jej nemůže provést sám, nebo by jej mohl provést jen s nepřiměřenými problémy či náklady.

### **7.3.2 Podání vysvětlení**

Dle § 60 zákona o přestupcích je *„každý je povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku; podání vysvětlení může být*

*odepřeno, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým<sup>91</sup> hrozilo nebezpečí postihu za přešupek, popřípadě za trestný čin nebo by porušily státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti“*

Na základě tohoto ustanovení je každému, kdo bude správním orgánem vyzván, resp. předvolán, aby podal toto nezbytné oznámení k prověření došlého oznámení o přešupeku. Tento institut by měl být právním orgánem využíván až v případě, kdy sám správní orgán nemůže rozhodné skutečnosti zjistit sám ze své úřední činnosti, v souladu se zásadou rychlosti a hospodárnosti tak, aby co nejméně zatěžoval dotčené osoby.

O podání vysvětlení se pořizuje, na základě podpůrného použití § 137 odst. 3 a 4 správního řádu, záznam s danými náležitostmi, jako je identifikace osoby poskytující vysvětlení, vylíčení předmětných skutečností, datum vyhotovení a identifikace oprávněné úřední osoby.

Podání vysvětlení lze odepřít ze zákonem stanovených důvodů, ovšem pokud se řádně předvolaná osoba nedostaví k podání vysvětlení bez uvedení závažných důvodů, nebo podání vysvětlení bezdůvodně odmítá, může jí být na základě § 60 odst. 2 přešupkového zákona uložena pořádková pokuta až do výše 5.000,- Kč, a to i opakovaně. Pokuta se ukládá formou rozhodnutí, musí být řádně odůvodněna a tato pokuta je příjmem rozpočtu obce, jejíž orgán ji uložil, na rozdíl od pořádkových pokud ukládaných jinými správními orgány, které jsou příjmem státního rozpočtu České republiky.

Od podání vysvětlení dle přešupkového zákona je potřeba odlišovat podání vysvětlení orgánům Policie ČR a obecní policie. Policie ČR je oprávněna požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu nebo přešupku a jeho pachatele a to na základě § 61 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, o čemž sepisuje úřední záznam. Obecní policie je oprávněna požadovat podání vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přešupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci, na základě § 11 zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii a o podání vysvětlení sepisuje strážník zápis. Při podávání vysvětlení u těchto orgánů platí stejná pravidla pro odepření výpovědi, jako u správního orgánu. Osoba,

---

<sup>91</sup> Dle § 68 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb. o přešupcích se osobou blízkou se rozumí příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec, sourozenec a manžel, partner a jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké jen tehdy, kdyby újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá právem pocítovala jako újmu vlastní.

podávající vysvětlení u těchto orgánů, může v určitých případech požadovat náhradu nutných výdajů a ušlého zisku.

### **7.3.3 Odevzdání nebo postoupení věci**

Odevzdáním věci se řeší případy, kdy orgán Policie České republiky odevzdá věc příslušnému orgánu, pokud zjistí, že jde o jednání mající znaky přestupku, které se projednává podle zvláštních předpisů, nebo jde-li o jiný správní delikt než přestupek anebo nasvědčují-li skutečnosti, že jde o trestný čin. Jednání, které má znaky přestupku, se projedná podle zvláštních předpisů, pokud se jej dopustily osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci, příslušníci bezpečnostních sborů, a osoby během výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence.<sup>92</sup>

Pokud správní orgán zjistí, že není příslušný k projednání dané věci, musí ji postoupit tomu, kdo k jejímu projednání příslušný je. Svou příslušnost musí správní orgán zkoumat v celém průběhu řízení, i před jeho zahájením. Nejčastěji správní orgán postupuje věc na základě § 71 přestupkového zákona. Jedná se o případy, kdy správní orgán věc postoupí státnímu zástupci nebo orgánům policie, pokud skutečnosti nasvědčují, že jde o trestný čin a další uvedené. Pokud státní zástupce věc vrátí správnímu orgánu, je správní orgán tímto stanoviskem vázán.

K postoupení věci může dojít také na základě § 55 odst. 3 přestupkového zákona, kdy místně příslušný správní orgán může postoupit věc jinému věcně příslušnému správnímu orgánu, v jehož územním obvodu se pachatel zdržuje nebo pracuje a to i bez souhlasu účastníků řízení.

Dle § 12 správního řádu je taktéž možné postoupení věci pro nepřislušnost. Jedná se o případy, kdy správnímu orgánu dojde podání, k jehož projednání není věcně nebo místně příslušný. Správní orgán v těchto případech podání bezodkladně postoupí formou usnesení příslušnému správnímu orgánu. Osobu, která podání učinila a o tom uvědomí. Jestliže i správní orgán, jemuž bylo podání postoupeno, má za to, že není věcně nebo místně příslušný, může je jen se souhlasem svého nadřízeného správního orgánu postoupit dalšímu správnímu orgánu nebo vrátit. Zákon tím zabraňuje tomu, aby si správní orgány jednotlivé případy nepostupovaly mezi sebou.

---

<sup>92</sup> § 10 a § 58 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích

### 7.3.4 Odložení věci

Před zahájením řízení správní orgán zkoumá, zda nenastal jeden z taxativně stanovených důvodů pro odložení věci. Důvody pro odložení věci jsou stanoveny v § 66 přestupkového zákona. Pokud správní orgán zjistí přítomnost takového důvodu, věc bez dalšího odloží.

Správní orgán věc vždy odloží, aniž by zahájil řízení, jestliže osoba podezřelá z přestupku požívá výsad a imunit, nebo z důvodu věku či nepříčetnosti (pokud v době spáchání přestupku nedovršila patnáctý rok svého věku nebo trpěla duševní poruchou, pro niž nemohla rozpoznat, že svým jednáním porušuje nebo ohrožuje zájem chráněný zákonem, nebo ovládat své jednání), nebo pokud podezřelý zemřel před zahájením řízení.

Správní orgán věc může, ale nemusí odložit, pokud hrozící sankce za přestupek, je bezvýznamná vedle trestu, který byl nebo bude osobě podezřelé z přestupku uložen za jiný čin v trestním řízení.

Správní orgán věc dále odloží, pokud došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci, pokud odpovědnost za přestupek zanikla, pokud správní orgán nezjistí skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, pokud se o skutku koná trestní stíhání nebo řízení u jiného příslušného správního orgánu, nebo o něm již bylo v těchto řízeních anebo blokovém řízení rozhodnuto, nebo o něm bylo rozhodnuto v disciplinárním řízení, a uložené opatření se považuje za postačující. U návrhových přestupků pak věc odloží, pokud byl návrh na zahájení řízení o přestupku podán opožděně.

O odložení věci se rozhodnutí nevydává, správní orgán jej pouze poznamená do spisu. Nejčastěji je věc v praxi odkládána úředním záznamem o odložení věci. O odložení věci se vyrozumívá pouze poškozený.<sup>93</sup>

## 7.4 Správní řízení

Jestliže správní orgán věc neodloží nebo nepostoupí jinému orgánu, zahájí řízení o přestupku bezodkladně, nejpozději do šedesáti dnů. Je-li známá podezřelá osoba ze spáchání přestupku a nejsou-li důvody pro odložení či postoupení věci jinému orgánu, správní orgán přestupek projedná bez zbytečného odkladu uložením blokové pokuty

---

<sup>93</sup> § 66 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

v blokovém řízení, vydáním příkazu o uložení pokuty nebo napomenutí anebo věc projedná ve správním řízení.

Přestupky se projednávají na základě § 67 přestupkového zákona z úřední povinnosti na základě přijatého oznámení od státního orgánu, orgánu policie nebo obce, právnické osoby, občana, na základě poznatku z vlastní činnosti správního orgánu nebo postoupením věci orgánem činným v trestním řízení. Na návrh se dle § 68 odst. 1 zákona o přestupcích projednávají přestupky, které se mezi osobami blízkými projednávají jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka.

#### **7.4.1 Zahájení řízení**

Na návrh se projednávají přestupky, které se mezi osobami blízkými projednávají jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka. V rámci silničního provozu se jedná o přestupky dle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu. Návrh lze podat příslušnému správnímu orgánu nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o přestupku nebo jde-li o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení a správní řízení je u návrhových přestupků zahájeno dnem podání návrhu. V návrhu musí být uvedeno, koho označuje navrhovatel za pachatele, kdo je postižen, kde, kdy a jak měl být přestupek spáchán. Pokud během řízení vyjde najevo, že se nejedná o přestupek mezi osobami blízkými, pokračuje správní orgán v řízení z úřední povinnosti.

Pokud jde o přestupky zahájení z moci úřední, je řízení zahájeno dnem, kdy správní orgán učinil první procesní úkon proti účastníkovi řízení, což se v praxi děje zpravidla předvoláním k ústnímu jednání. Takové oznámení musí být adresátovi řádně doručeno. Pokud správní orgán zahájí z moci úřední správní řízení, účastníka o zahájení řádně vyrozumí a předvolá ho k ústnímu jednání, ve kterém provede všechny správnímu orgánu známé důkazy.

Z oznámení o zahájení přestupkového řízení by mělo být zřejmé, kdo je činí, které věci se týká a jaký postih obviněnému hrozí. Musí být znám předmět řízení a skutek, pro který je vedeno řízení, musí být řádně vymezen. Předmět řízení se může v jeho průběhu upřesňovat, ale správné vymezení vede k tomu, aby se účastník řízení mohl účinně hájit.<sup>94</sup>

---

<sup>94</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 A 73/2002 ze dne 20. 11. 2003

#### 7.4.2 Účastníci řízení

Účastníky přestupkového řízení taxativně vymezuje § 72 přestupkového zákona, jehož výčet je konečný. Úprava, kterou obsahuje § 27 správního řádu, se použije jen s ohledem na stanovené dělení účastníků. Pokud se osoba domáhá účastenství, aniž by byla zahrnutá ve výčtu účastníků, který poskytuje přestupkový zákon, použije se § 28 správního řádu. Ten ukládá správnímu orgánu povinnost zkoumat, zda osoba je či není účastníkem a vydat o tom usnesení. Usnesení se oznamuje osobě, o které bylo rozhodováno, ostatní účastníci se o tomto vyrozumí. V pochybnostech je taková osoba považovaná za účastníka, dokud se jí neprokáže opak.

V řízení o přestupku jsou účastníky řízení:<sup>95</sup>

**Obviněný z přestupku** – podezřelý občan se stává obviněným z přestupku, jakmile správní orgán vůči němu učinil první procesní úkon. Na takového občana se hledí jakoby byl nevinný, pokud jeho vina nebyla vyslovena pravomocným rozhodnutím o přestupku, na základě presumpce nevinny. To znamená, že dokud nebyla pravomocným rozhodnutím vyslovena vina, nelze na obviněného z přestupku hledět tak, jako by byl vinný. Obviněný má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti, navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. K výpovědi ani k doznání nesmí být donucován. Má tedy právo mlčet a důkazní břemeno leží na správním orgánu. Jako jediný má právo podat odvolání v plném rozsahu. Pokud se jedná o mladistvého, má právo podat odvolání v jeho prospěch i jeho zákonný zástupce a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí.

**Poškozený** – je účastníkem řízení v omezeném rozsahu, jen v projednávání náhrady majtkové škody způsobené přestupkem a to v případě, že se se svým nárokem k řízení připojí. Stává se jí osoba, která v souladu s ustanovením § 70 přestupkového zákona uplatnila nárok na náhradu škody způsobené jí spácháním přestupku. V praxi se ovšem o náhradě škody v přestupkovém řízení nerozhoduje a poškození se v souvislosti s řešením náhrady škody obracejí na občanskoprávní řešení. Poškozený se může odvolat jen ve věci náhrady škody.

---

<sup>95</sup> Dle § 72, § 73 a § 81 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů



**Vlastník věci**, která může být zabráná nebo byla zabráná – je účastníkem v omezeném rozsahu, a to jen v té části řízení, která se týká zabrání věci. Proti této části může podat odvolání.

**Navrhovatel** – vedle obviněného je navrhovatel účastníkem řízení o přestupku, které bylo zahájeno na jeho návrh.<sup>96</sup> Navrhovatelem je osoba, která byla přestupkem postižena, její zákonný zástupce nebo opatrovník. Navrhovatele nelze zaměňovat za osobu, která přestupek oznámila. Ta účastníkem řízení není. Navrhovatele (postiženou osobu) nelze dále také zaměňovat s poškozeným. To ale nevylučuje, aby osoba byla zároveň navrhovatelem i poškozeným ve věci. Navrhovatel se může odvolat proti výroku o vině a povinnosti uhradit náklady řízení, může se též odvolat proti rozhodnutí o zastavení řízení.

### 7.4.3 Ústní jednání

Pokud nebylo o přestupku rozhodnuto v blokovém či příkazním řízení, koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. Úprava ústního jednání v přestupkovém zákoně je úpravou speciální ve vztahu ke správnímu řádu. Správní orgán má povinnost konat o přestupku prvním stupni ústní jednání. Řízení lze konat i v nepřítomnosti obviněného z přestupku a věc projednat tehdy, jestliže se odmítne k projednání dostavit, ač byl předtím řádně předvolán, nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Náležitost omluvy a důležitý důvod poté posuzuje správní orgán a záleží na jeho uvážení.<sup>97</sup>

Správní orgán o ústním jednání uvědomí účastníky zpravidla předvoláním, a to nejméně s pětidenním předstihem. Tuto povinnost nemá vůči účastníkovi, který se práva účasti na ústním jednání vzdal. Obviněnému se zasílá předvolání do vlastních rukou. Jestliže se účastník nebo svědek bez náležité omluvy nebo dostatečných důvodů na předvolání nedostaví, může správní orgán vydat usnesení, na jehož základě bude účastník řízení nebo svědek orgány Policie České republiky nebo strážníky obecní policie předveden,<sup>98</sup> může rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50.000,- Kč tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že se bez omluvy nedostaví na předvolání ke správnímu orgánu.<sup>99</sup> O povinnosti dostavit se k nařízenému ústnímu jednání a o těchto právních důsledcích,

---

<sup>96</sup> Dle § 68 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>97</sup> Dle § 74 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a § 49 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>98</sup> Dle § 60 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

<sup>99</sup> Dle § 62 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

pokud se účastník či svědek bez závažných důvodů nebo bez omluvy nedostaví, musí být poučen v samotném předvolání. K ústnímu jednání přizve spr.org. všechny mu známé účastníky řízení, kteří mohou uplatnit své návrhy a připomínky. Účastníkům přísluší mu nárok na poučení a pomoc správního orgánu, aby neutrpěl újmu pro neznalost právních předpisů.

Ústní jednání o přestupku je neveřejné, veřejné může být jen na žádost a pouze tehdy, pokud tím nemůže být způsobena ostatním účastníkům újma. Vydává se o tom usnesení. Při určování veřejného ústního jednání musí správní orgán dbát také na ochranu utajovaných informací, práv účastníků, práva na ochranu osobnosti a mravnosti. Právě z důvodu ochrany mravnosti mohou být z ústního jednání vyloučeny nezletilé osoby. Je-li obviněným z přestupku mladistvý, vyrozumí správní orgán o nařízeném ústním jednání též zákonného zástupce mladistvého a orgán sociálně právní ochrany dětí, kterým se rozhodnutí o přestupku oznamuje. To se v praxi u dopravních přestupků často nestává, ale není to vyloučeno. Zákonný zástupce a orgán sociálně právní ochrany dětí nejsou účastníky řízení.

Jakmile se účastníci dostaví na místo projednání, prokáží správnímu orgánu svou totožnost. Před zahájením jednání musí být poučení o svých právech a povinnostech. Obviněný musí být ještě seznámen s předmětem předvolání a musí mu být sděleno obvinění.

### **Protokol o ústním projednání**

Protokol o ústním projednání je jednou z nejdůležitějších písemností. V něm jsou zaznamenány veškeré úkony, k nimž došlo při projednávání přestupku. Protokol o ústním projednání má důkazní hodnotu. Do protokolu o ústním jednání se zapisují všechny úkony, včetně odkazů na právní normy, identifikace přítomných, kteří se dostavili k projednání přestupku, poučení obviněného, výpověď a důkazy. Výpověď obviněného může být doplněna o otázky, které při projednání klade správní orgán. Obviněný má právo klást při ústním jednání svědkům a znalcům otázky.

Zaznamená se čas a datum kdy byla protokolace ukončena a předložena k podpisu. Protokol podepisují všichni účastníci řízení, pracovník správního orgánu, který řízení provádí, zapíše se důvod odepření podpisu nebo námitka proti obsahu. Protokol rovněž podepíší případní svědci a znalci pod svou výpověď.

Po sepsání protokolu může být vydáno rozhodnutí o přestupku, které se obviněnému předá osobně a ten převzetí na toto rozhodnutí potvrdí písemně. Pokud se vzdá práva na

doručení písemného vyhotovení rozhodnutí a práva na odvolání nabývá rozhodnutí právní moci ihned, což se vyznačí na toto rozhodnutí.

#### **7.4.4 Podklady pro vydání rozhodnutí a dokazování**

Podkladem pro vydání rozhodnutí je vše, co má konkrétní vypovídající hodnotu a je způsobilé z pohledu této vypovídající hodnoty osvětlit, doložit či prokázat skutečný stav věci. Podkladem pro vydání rozhodnutí jsou návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů, od orgánů veřejné moci a skutečnosti veřejně známé. Uvedené podklady opatřuje správní orgán. Nemůže-li to ohrozit účel řízení, může na požádání účastníka správní orgán připustit, aby podklady opatřil tento účastník. Účastníci jsou při opatřování podkladů povinni poskytnout správní orgán potřebnou součinnost. Správní orgán hodnotí podklady, zejména důkazy, podle své úvahy a pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Správní orgán postupuje takovým způsobem, aby byl zjištěn stav věci a nebyly o něm důvodné pochybnosti.<sup>100</sup>

#### **7.4.5 Dokazování**

Obecně lze konstatovat, že důkazem je každý důkazní prostředek, který správní orgán za důkaz uzná a použije ve správním řízení ke zjištění skutečného stavu věci, pokud nejsou provedeny nebo získány v rozporu s právními předpisy. Nejčastějším nedostatkem dokazování bývá pouhý obecný odkaz na obsah přestupkového spisu nebo výčet podkladů bez jakéhokoli hodnocení, bez uvedení úvah, jakými byl správní orgán při hodnocení důkazů a použití právních předpisů veden. Účastníci řízení mají možnost v průběhu celého řízení navrhnout správnímu orgánu provedení dalších důkazů. Dokazování se provádí následujícími důkazními prostředky, které definuje správní řád.<sup>101</sup>

**Důkaz listinou** – o provedení důkazu listinou se učiní záznam do spisu. Listina se přečte nebo se sdělí její obsah nebo se do spisu založí její kopie. Tomu, kdo má listinu potřebnou k provedení důkazu, lze usnesením uložit, aby ji předložil. Veřejné listiny bez dalšího potvrzují pravdivost toho, co je v nich potvrzeno, není-li dokázán opak.<sup>102</sup> Nejčastějším důkazem v řízení o přestupcích bývají oznámení přestupku, úřední záznamy,

<sup>100</sup> § 50 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

<sup>101</sup> § 51 - § 56 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

<sup>102</sup> § 53 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

potvrzení, osvědčení, prohlášení ale i fotografická dokumentace přestupků či dopravních nehod.

**Důkaz ohledáním** – ten kdo je vlastníkem nebo uživatelem věci nebo ten kdo má věc u sebe je povinen věc předložit nebo strpět ohledání na místě. O tom se vydává usnesení, ostatní účastníky, včetně toho kdo je s předmětem ohledání oprávněn nakládat, o ohledání vyrozumí. Důležitým důkazním prostředkem bývá protokol o ohledání místa v souvislosti se spácháním dopravní nehody, jimiž jsou ohledání místa dopravní nehody nebo ohledání dopravního prostředku, poškozených předmětů po dopravní nehodě.

Předložení listiny provedení důkazu a ohledání nelze provést nebo může být odepřeno z důvodů, pro které nemůže být svědek vyslechnut nebo může výpověď odepřít.

**Důkaz svědeckou výpovědí** – každý, kdo není účastníkem, je povinen vypovídat jako svědek, musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. V řízení o přestupku se děje dokazování opakováním výpovědí, které jsou uvedené v úředních záznamech či záznamech o podání vysvětlení, a to nejčastěji při ústním jednání před správním orgánem. Výpověď může odepřít ten, kdo by jí způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo správní delikt. Svědek se musí poučit o právních následcích křivé nebo nepravdivé výpovědi a o svých právech a povinnostech, jimiž jsou právo odepření výpovědi, povinnost vypovídat pravdivě, nic nezamlčovat. Nesmí být vyslýchán nikdo, kdo by porušil utajované skutečnosti chráněné zákonem a kdo by porušil státem uloženou povinnost mlčenlivosti, pokud nebyl těchto povinností příslušným orgánem zproštěn.

**Důkaz znaleckým posudkem** – používá se, závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečnosti, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají a nelze-li odborné posouzení opatřit od jiného správního orgánu. Správní orgán v takových případech usnesením stanoví znalce, což se oznamuje pouze tomuto znalci a o zamýšleném ustanovení nebo ustanovení znalce účastníky předem vyrozumí. Usnesení musí obsahovat jméno, příjmení a specializaci, otázky na které má odpovědět, povinnost předložit posudek v písemné formě a termín dokdy tak má učinit.

V řízení o dopravních přestupcích jsou typickým příkladem získávání důkazů technické prostředky sloužící k zachycení a případně dokumentaci přestupků užívané orgány policie i obecní policie při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu, kterých se dopouštějí účastníci silničního provozu. Jedná se zejména o tzv. stacionární radary, což jsou

měřiče rychlosti, které se umísťují v úsecích, kde nejčastěji dochází k porušování dopravních předpisů v souvislosti s překročením nejvyšší povolené rychlosti.

#### **7.4.6 Zastavení řízení**

Zastavení řízení se používá k ukončení řízení, před okamžikem vydání rozhodnutí ve věci samotné. Zastavení řízení upravuje § 76 přestupkového zákona, který je speciálním ustanovením ve vztahu k § 66 správního řádu, který zastavení řízení upravuje taktéž.

Správní orgán řízení o přestupku zastaví, pokud skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem, skutek nespáchal obviněný z přestupku, spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněnému z přestupku prokázáno, navrhovatel vzal svůj návrh na zahájení řízení zpět nebo se, ač řádně a včas předvolán, k ústnímu jednání bez náležité omluvy nebo bez důležitého důvodu nedostavil. V takových případech správní orgán řízení zastaví rozhodnutím, které se oznamuje účastníkům a proti, kterému se lze odvolat.

Správní orgán dále řízení o přestupku zastaví, pokud obviněný z přestupku požívá výsad imunit, nebo z důvodu věku či nepřičetnosti (obviněný z přestupku v době spáchání přestupku nedovršil patnáctý rok svého věku nebo trpěl duševní poruchou, pro niž nemohl rozpoznat, že svým jednáním porušuje nebo ohrožuje zájem chráněný zákonem, nebo ovládat své jednání), pokud zanikla odpovědnost za přestupek, pokud již o skutku bylo pravomocně rozhodnuto nebo za přestupek byla uložena bloková pokuta, pokud obviněný z přestupku nebo navrhovatel zemřel anebo pokud byla věc postoupena. V těchto případech se řízení zastaví formou usnesení poznamenaným do spisu a účastníci se o tom pouze vyrozumějí.

Správní orgán může řízení o přestupku zastavit, jestliže sankce hrozící za přestupek je bezvýznamná vedle trestu, který byl nebo bude uložen obviněnému z přestupku za jiný čin v trestním řízení.<sup>103</sup>

---

<sup>103</sup> Dle § 76 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

#### 7.4.7 Rozhodnutí

Rozhodnutí je individuálním správním aktem konstitutivní povahy, a jeho vydání je vyvrcholením řízení o přestupku a obviněný je v něm uznán vinným.<sup>104</sup>

Při vydávání rozhodnutí je třeba vycházet ze správního řádu, přestupkový zákon upravuje pouze výrok rozhodnutí.<sup>105</sup> Rozhodnutí musí být postaveno na zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností, vydáno v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, orgánem k tomu příslušným a musí obsahovat předepsané náležitosti. Rozhodnutí musí obsahovat výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.

Výrok rozhodnutí o přestupku, kterým je obviněný uznán vinným může obsahovat jeden nebo více výroků a výrok může obsahovat vedlejší ustanovení. Výrok je nejdůležitější část rozhodnutí a musí být přesný a určitý. Výroková část rozhodnutí obsahuje popis skutku, označení místa a času spáchání přestupku, vyslovení viny, určení druhu a výměry sankce, právní ustanovení, dle nichž bylo rozhodováno a označení účastníků umožňující jejich identifikaci. Pokud se účastníkovi ukládá povinnost k plnění, musí být stanovena lhůta k tomuto plnění. Dále může obsahovat rozhodnutí o upuštění od uložení sankce, o započtení doby do doby zákazu činnosti, o uložení ochranného opatření, o nároku na náhradu škody, nebo o náhradě nákladů řízení.<sup>106</sup>

Odůvodnění musí obsahovat právní argumentaci, tou jsou skutečnosti, které byly podkladem pro rozhodnutí, úvahy správního orgánu při hodnocení důkazů a právní předpisy, podle kterých bylo rozhodováno. V odůvodnění se vylíčí se v něm skutkový stav, na který se správní orgán odvolává. Odůvodnění musí obsahovat konkrétní důvody, které vedly správní orgán k rozhodnutí o druhu a výši ukládaných sankcí. V odůvodnění musí být stanoveno, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků řízení a jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí, nesmí být opomenuta žádná námitka, návrh nebo vyjádření, se kterými se musí správní orgán vypořádat zcela, úplně a ve všech bodech a uvede, z jakého důvodu nepřihlédl k tomu či onomu důkazu. V případě, že se v rozhodnutí vyhovuje všem účastníkům řízení v plném rozsahu, není třeba psát odůvodnění.<sup>107</sup>

---

<sup>104</sup> V opačných případech je řízení zastaveno, viz kapitola 7.4.6.

<sup>105</sup> Dle § 77 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a § 67 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

<sup>106</sup> Dle §77 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>107</sup> §68 odst. 3 a odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

U přestupků v silniční dopravě je tímto nejčastěji vyhovění žádosti na upuštění od výkonu zbytku sankce zákazu řízení motorových vozidel po uplynutí poloviny uložené doby.

V poučení o opravném prostředku se uvede, zda je proti rozhodnutí možno podat odvolání, u jakého správního orgánu se odvolání podává a který správní orgán o podaném odvolání rozhoduje. Dále se uvede, v jaké lhůtě lze odvolání podat a od kterého dne se tato lhůta pro odvolání počítá, což je ode dne doručení rozhodnutí. Pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena.<sup>108</sup>

Písenné rozhodnutí musí dále obsahovat označení orgánu, který rozhodnutí vydal, číslo jednací, datum vydání rozhodnutí, jméno a příjmení účastníku řízení. Rozhodnutí musí být opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby.

Rozhodnutí je pravomocné ve chvíli, kdy se proti němu nelze odvolat nebo marně uplynula lhůta pro podání odvolání, či se účastník práva na odvolání výslovně vzdal. Předpokladem pro právní moc a vykonatelnost rozhodnutí je oznámení všem účastníkům řízení.

#### **7.4.8 Řádný opravný prostředek – Odvolání**

Odvolání upravuje správní řád. Účastníci mají právo podat odvolání proti každému rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, pokud ještě nenabylo právní moci. Proti rozhodnutí o přestupku se v plném rozsahu může odvolat jen obviněný a to řádně a včas podaným odvoláním. Za mladistvého může podat odvolání i jeho zákonný zástupce a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí, pouze v jeho prospěch. Poškozený se může odvolat jen ve věci náhrady škody a vlastník zabrané věci se může odvolat jen proti té části rozhodnutí, ve které se vyslovuje zabránění věci. Navrhovatel může podat odvolání u přestupků, které lze projednat na návrh, proti té části rozhodnutí, která se týká vyslovení viny obviněného z přestupku nebo povinnosti navrhovatele nahradit náklady řízení nebo proti zastavení řízení.<sup>109</sup>

Účastník se může svého práva na odvolání vzdát písemně či ústně do protokolu. Odvolatel má také právo vzít podané odvolání zpět, přičemž jej poté nesmí podat znovu.

---

<sup>108</sup> § 68 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

<sup>109</sup> § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Proti rozhodnutí je možné podat odvolání ve lhůtě patnácti dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal. V případě podaného odvolání o věci rozhoduje nejbližší nadřízený správní orgán orgánu, který napadené rozhodnutí vydal. Včas podané odvolání má odkladný účinek, tedy nenastává právní moc, vykonatelnost či jiné právní účinky rozhodnutí.

Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok či jeho vedlejší ustanovení. Odvolání pouze proti odůvodnění je nepřipustné. Odvolání musí obsahovat náležitosti uvedené ustanovení § 82 odst. 2 správního řádu, tedy údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu jej napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, které mu předcházelo. Pokud v odvolání není uvedeno v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, má se za to, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí.<sup>110</sup>

Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí. Pokud je v rozhodnutí nesprávné poučení, nebo zcela chybí a v důsledku toho účastník podal odvolání až po lhůtě, pak platí, že účastník odvolání podal včas, jestliže tak učinil do 90 dnů.

Správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, může o odvolání sám rozhodnout a musí vydat nové rozhodnutí (tzv. autoremedura), pokud tomuto odvolání v plném rozsahu vyhoví a pokud s tím ostatní účastníci souhlasí. Nerozhodne-li prvoinstanční správní orgán o odvolání, postoupí ho s celým spisovým materiálem a s výsledky doplněného řízení odvolacímu orgánu do 30 dnů ode dne, kdy mu odvolání došlo.

## **7.5 Zvláštní druhy řízení**

Vedle přestupkového řízení existují ještě další formy možného řešení, sledující rychlejší a administrativně méně náročný proces projednání. U dopravních přestupků se nejčastěji využívají blokové řízení a příkazní řízení.

---

<sup>110</sup> § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů



### 7.5.1 Blokové řízení

Blokové řízení je řízením zkráceným a zjednodušeným. Vyznačuje se neformálností, rychlostí postihu, administrativní nenáročností a zpravidla i bezprostředním účinkem na pachatele. Je charakteristickým způsobem projednávání méně závažných přestupků. Lze v něm uložit jen pokutu.<sup>111</sup>

Pro blokové řízení jsou stanoveny určité podmínky, tedy přestupek musí být spolehlivě zjištěn, tedy je nesporné, že skutek se stal a je přestupkem, dále k vyřízení věci nestačí domluva, která je neformální způsob vyřízení přestupku. Domluvu nelze zaměnit s napomenutím, které je druhem sankce. Další podmínkou je, že pachatel přestupku je ochoten zaplatit uloženou pokutu. Je-li pachatel ochoten pokut zaplatit, může pokutu zaplatit na místě, v případě, že nemůže zaplatit pokutu na místě, se mu vydá pokutový blok na místě nezaplacený spolu s poučením o způsobu zaplacení pokuty, o lhůtě splatnosti, o následcích nezaplacení pokuty a převzetí tohoto bloku pachatel potvrdí. Vzory pokutových bloků jsou uvedeny v přílohách této práce.

Převzetí blokové pokuty pachatel stvrdí svým podpisem. Správní orgán či pověřená osoba na bloku vyznačí komu, kdy, za jaký přestupek, v jaké výši byla pokuta uložena, a kdo pokutu uložil.

V blokovém řízení lze obecně uložit pokutu do maximální výše 1.000,- Kč,<sup>112</sup> nestanoví-li zvláštní zákon či pokutu vyšší, přičemž zákon o provozu na pozemních komunikacích umožňuje volní uvážení výše pokut, kdy stanovuje pouze maximální výše ukládaných pokut v blokovém řízení.<sup>113</sup> V blokovém řízení nelze uložit pachateli náklady řízení.

Bloky vydává Ministerstvo financí České republiky a pokuty v blokovém řízení jsou oprávněny ukládat a vybírat správní orgány, v jejichž působnosti je projednávání přestupků, osoby jimi pověřené a orgány určené zákonem.

Pokud osoba nesouhlasí se spácháním přestupku nebo s výší pokuty, sepiše se zpravidla na místě spáchání oznámení o dopravním přestupku, které je předáno správnímu orgánu k vyřízení.

---

<sup>111</sup> § 84 a násl. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>112</sup> Dle § 13 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>113</sup> Dle 125c odst. 6 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

V blokovém řízení nelze projednat přestupky, které se projednávají jen na návrh a při skutkové podstatě, kde je možno uložit zákaz činnosti.

Proti blokové pokutě se nelze odvolat. Při uložení blokové pokuty je tímto řízení pravomocně ukončeno. Možné je jen přezkumné řízení v rámci mimořádných opravných prostředků, ovšem jen co se týká formálního vyplnění pokutových bloků (správnost všech náležitostí pokutových bloků).

### **7.5.2 Příkazní řízení**

Příkazní řízení je vedle řízení blokového dalším druhem zkráceného projednávání přestupků. Příkaz, který bude nadále charakterizován, je příkazem dle zákona o přestupcích,<sup>114</sup> nikoli dle správního řádu, se kterým se lze setkat v některých případech, např. při správním deliktu v rámci objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla.<sup>115</sup> Příkazní řízení je zkrácené správní řízení a zjednodušené řízení o přestupcích.

V příkazním řízení může být o povinnosti rozhodováno, pokud je spolehlivě zjištěn přestupek a jeho pachatel a věc nebyla vyřízena v blokovém řízení. Jsou-li tyto podmínky splněny, může správní orgán vydat příkaz o uložení sankce za přestupek. Příkazem lze uložit pouze sankce ve formě napomenutí nebo pokuty. Příkazem lze uložit pokutu do výše, kterou za přestupek stanoví přestupkový nebo jiný zákon, nejvýše však do 4000,- Kč,<sup>116</sup> pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Bez dalšího řízení se vydává příkaz o uložení pokuty nebo napomenutí. Příkaz je zvláštním druhem rozhodnutí o přestupku. Musí mít stejné obsahové i formální náležitosti jako rozhodnutí o přestupku, tedy výrokovou část, odůvodnění a poučení o opravném prostředku, s výjimkou povinnosti nahradit náklady řízení spojené s projednáváním přestupku, který výrok příkazu neobsahuje.

Zákon vymezuje, které přestupky nelze v příkazním řízení projednávat. Jedná se o přestupky mladistvých pachatelů, při jejichž řešení je společenským zájmem, aby na ně projednávání přestupku působilo výchovně, přičemž příkazní řízení neumožňuje v zájmu ochrany mladistvého účast jeho zákonného zástupce a orgánu sociálně právní ochrany dětí. Dále v příkazní řízení nelze projednávat návrhové přestupky, přestupky osob zbavených

---

<sup>114</sup> Dle § 87 a násl. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>115</sup> Viz kapitola 6.18 – příkaz dle § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

<sup>116</sup> Dle § 13 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

nebo omezených ve způsobilosti k právním úkonům a přestupky, jimiž byla způsobena majetková škoda a byl uplatněn nárok na její náhradu.

Příkaz se vždy oznamuje písemně. Řádným opravným prostředkem proti příkazu je odpor. Může ho podat obviněný do patnácti dnů ode dne doručení příkazu u správního orgánu, který příkaz vydal. Podáním odporu se příkaz ruší a správní orgán pokračuje v řízení, nařídí ústní jednání, při kterém přestupek projedná,<sup>117</sup> a dnem zahájení řízení je den doručení příkazu. O přestupku se poté vydá rozhodnutí, případně se řízení zastaví. Při rozhodování o druhu sankce a její výměry je správní orgán vázán zrušeným příkazem. V rozhodnutí o přestupku musí však správní orgán rozhodnout o povinnosti nahradit náklady řízení. Pokud je odpor podán opožděně, je to důvod k přezkumu, který správní orgán prvního stupně zasílá orgánu druhého stupně k posouzení.

Příkaz se stává vykonatelným, jakmile uplyne lhůta stanovená přestupci k dobrovolnému zaplacení pokuty, jejíž běh počíná dnem následujícím po dni, kdy příkaz nabyl právní moci.

---

<sup>117</sup> Blíže v kapitole 7.4.3. – Ústní jednání

## 8 Praktická část

### 8.1 Úvod do praktické části

Praktická část diplomové práce se zaměřuje na činnost v oblasti řešení dopravních přestupků správním odborem, oddělením dopravních přestupků Magistrátu města České Budějovice v letech 2011-2013. Jednotlivé dopravní přestupky, správní delikt provozovatele vozidla dle zákona o silničním provozu, jejich skutkové podstaty, uvedení hrozících sankcí a bodového hodnocení jsou dostatečným způsobem rozvedeny v teoretické části diplomové práce.

Na úvod je nutné představit město České Budějovice a také Magistrát města České Budějovice. České Budějovice jsou statutárním městem a devátým největším městem v České republice. Je to krajské město a zároveň správní a kulturní metropole Jihočeského kraje. České Budějovice leží v jihovýchodní části Českobudějovické pánve na soutoku řek Malše a Vltava. Město se rozkládá z 11 katastrálních území, na nichž leží sedm místních částí. Počet obyvatel dle posledního sčítání obyvatel z roku 2011 je 93 833 osob, k datu 1. 1. 2014 je to 93 253 osob.<sup>118</sup> V celé českobudějovické aglomeraci žije přibližně 120 000 obyvatel.<sup>119</sup>

Správu statutárního města České Budějovice řídí Magistrát města České Budějovice. Chod magistrátu města řídí, organizuje a kontroluje tajemník. Vrcholným orgánem je 45 členné zastupitelstvo, ze kterého je volena 11 členná rada Města, v jejímž čele stojí primátor města spolu se čtyřmi náměstkyně. K únoru roku 2013 měl Magistrát města České Budějovice 494 zaměstnanců, kteří pracují ve 21 odborech. Zastupitelstvo města má 7 uvolněných zastupitelů, jimiž jsou primátor města, 4 náměstci, předsedkyně finančního výboru a uvolněná radní.<sup>120</sup>

---

<sup>118</sup> Český statistický úřad, *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2014*, [on-line]. [vid. 28.2.2015]. [http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/BC00298FFF/\\$File/1300721403.xlsx](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/BC00298FFF/$File/1300721403.xlsx)

<sup>119</sup> Český statistický úřad, krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích, *Město České Budějovice v číslech 2014*, [on-line]. [vid. 28.2.2015]. [http://www.cbudejovice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/mesto\\_cb\\_2014](http://www.cbudejovice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/mesto_cb_2014)

<sup>120</sup> Oficiální stránky statutárního města České Budějovice, [on-line]. [vid. 28.2.2015]. Dostupné na: <http://www.c-budejovice.cz/cz/stranky/uvod.aspx>

Městem prochází množství mezinárodních a státních silnic, kterými jsou silnice č. E 49 Spolková republika Německo - Plzeň - České Budějovice – Rakousko; silnice č. E 55 Praha - České Budějovice – Rakousko; silnice č. I/20 Plzeň - České Budějovice; silnice č. I/34 České Budějovice - Jindřichův Hradec - Pelhřimov - Humpolec - napojení na dálnici D1 Praha – Brno; a silnice č. I/3 Praha - České Budějovice - státní hranice s Rakouskem.

Délka komunikací k datu 31. 12. 2012 v katastru města činila 426,5 km. Z toho činí státní silniční síť 52,5 km a místní komunikace 374 km.<sup>121</sup>

**Tabulka č. 1 – Statistické údaje města České Budějovice**

<b>ČESKÉ BUDĚJOVICE</b>	
<b><i>NUTS 5:</i></b>	CZ0311 544256
<b><i>Kraj (NUTS 3):</i></b>	Jihočeský (CZ031)
<b><i>Okres (NUTS 4):</i></b>	České Budějovice (CZ0311)
<b><i>Katastrální výměra:</i></b>	55.56 km <sup>2</sup>
<b><i>Počet obyvatel:</i></b>	93 253 (podle data k 1. 1. 2014)
<b><i>Zeměpisné souřadnice:</i></b>	48° 59' 29'' s. š., 14° 28' 29'' v. d.
<b><i>Nadmořská výška:</i></b>	381 m. n. m.
<b><i>PSČ:</i></b>	370 01 – 370 07
<b><i>Základní sídelní jednotky:</i></b>	69
<b><i>Části obce:</i></b>	7
<b><i>Katastrální území:</i></b>	11
<b><i>Adresa Magistrátu města:</i></b>	Magistrát města Č. Budějovic Nám. Přemysla Otakara II. 1,2 370 92 České Budějovice
<b><i>Primátor:</i></b>	Jiří Svoboda

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dostupných informací

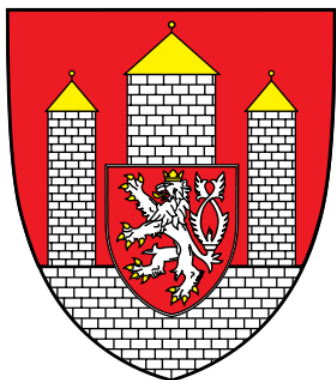
Správní odbor Magistrátu města České Budějovice vykonává státní správu na úseku projednávání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, přestupků proti občanskému soužití, proti majetku, proti veřejnému pořádku a dalších.

Oddělení dopravních přestupků poté eviduje a projednává dopravní přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle zákona o silničním

<sup>121</sup> Český statistický úřad, krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích, *Město České Budějovice v číslech 2014*, [on-line]. [vid. 28.2.2015]. [http://www.cbudejovice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/mesto\\_cb\\_2014](http://www.cbudejovice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/mesto_cb_2014)

provozu a zákona o přestupcích a další.<sup>122</sup> Oddělení dopravních přestupků také vymáhá pohledávky z dopravních přestupků a správních deliktů. Pokud byla v řízení o přestupku uložena sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, rozhoduje oddělení dopravních přestupků o upuštění od výkonu zbytku zákazu činnosti uplynutí poloviny doby výkonu této sankce na žádost přestupce, a to pouze ve věcech, ve kterých rozhodoval.<sup>123</sup>

**Obrázek č. 1 - znak Č. Budějovic**



Zdroj: Oficiální stránky statutárního města České Budějovice - <http://www.c-budejovice.cz/>

**Obrázek č. 2 - vlajka Č. Budějovic**



Zdroj: Oficiální stránky statutárního města České Budějovice - <http://www.c-budejovice.cz/>

**Obrázek č. 3 – Magistrát města České Budějovice**



Zdroj: Oficiální stránky statutárního města České Budějovice - <http://www.c-budejovice.cz/>

**Obrázek č. 4 – budova Magistrátu města, sídlo správního odboru**



Zdroj: Oficiální stránky statutárního města České Budějovice - <http://www.c-budejovice.cz/>

<sup>122</sup> Přestupky dle § 16 odst.1 a odst. 2 a správní delikty podle § 16a zákona č. 168/1999 Sb., O pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, správní delikty podle § 42a a § 42b zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích a přestupky dle § 83 a správní delikty dle § 83a zákona č. 56/2001 Sb. o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích

<sup>123</sup> Oficiální stránky statutárního města České Budějovice, [on-line]. [vid. 28.2.2015]. Dostupné na: <http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/odbory/so/stranky/o-odboru.aspx>

## 8.2 Statistický výzkum

V souladu se zadáním, v rámci výzkumu praktické části, diplomová práce komparuje statistické ukazatele, které byly získány vlastním sběrem dat z oblasti řešení dopravních přestupků oddělením dopravních přestupků správního odboru Magistrátu města České Budějovice v letech 2011-2013.

Prvními komparovanými údaji je přehled zjištěných přestupků v letech 2011-2013. Porovnáním údajů zjistíme, že došlo k mírnému poklesu celkového počtu přestupků mezi lety 2011 a 2012, kdy se jedná o 336 přestupků, a naopak k prudkému nárůstu celkového počtu přestupků mezi lety 2012 a 2013, kdy se jedná se o 2457 přestupků.

**Tabulka č. 2 – Přestupkové řízení v letech 2011-2013**

	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>
<b>Dopravních přestupků celkem</b>	<b>4210</b>	<b>3874</b>	<b>6331</b>
<i>- z toho řešeno</i>	2150	1983	2713
<i>- z toho odloženo</i>	1974	1834	3570
<i>- z toho postoupeno</i>	86	57	48

Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

Tento markantní nárůst je zapříčiněn účinností novely zákona o silničním provozu, na základě které je od ledna roku 2013 zavedena objektivní odpovědnost provozovatele vozidla. Nárůst je patrný taktéž v počtu odložených přestupků v letech 2012 a 2013. V odložení z roku 2013 je promítnuto také řešení deliktu provozovatele vozidla, který byl vyřešen včasným zaplacením určené částky, ke které byl provozovatel vozidla vyzván a správní orgán věc následně odložil na základě ustanovení § 125h odst. 5 zákona o silničním provozu.<sup>124</sup>

Druhými porovnávanými údaji je rozdělení nejčastějších přestupků dle jednotlivých skutkových podstat přestupků v porovnávaných letech. Rozdíly v následujících tabulkách jsou dány zákonnou úpravou. V roce 2011 se do 1. srpna 2011 dopravní přestupky řešily dle

<sup>124</sup> Více v kapitole 6.18 - Správní delikt provozovatele vozidla

§ 22 zákona o přestupcích, přičemž s účinností od 1. srpna 2011 došlo ke změně úpravy, kdy se dopravní přestupky dříve upravené v § 22 zákona o přestupcích, byly zrušeny a jsou nově upraveny v § 125c zákona o silničním provozu.<sup>125</sup> U dopravních nehod se dle přestupkového zákona rozlišovaly nehody se škodou zjevně vyšší 100.000,- Kč a se škodou nižší než 100.000,- Kč.

**Tabulka č. 3 – Dopravní přestupky dle skutkových podstat v roce 2011**

Rok 2011	
Překročení nejvyšší dovolené rychlosti	320
Alkohol, jiné návykové látky	367
Odmítnutí lékařského vyšetření na alkohol nebo jiné návykové látky	44
Řízení bez řidičského oprávnění nebo zdravotní způsobilosti	183
Technicky nezpůsobilé vozidlo, vozidlo bez registrační značky	56
Jízda na červenou	59
Ohrožení chodce	16
Nesprávný způsob předjíždění	34
Nedání přednosti v jízdě	71
Parkování na vyhrazeném parkovišti pro osoby se zdravotním postižením	39
Přestupky související s dopravní nehodou	345
Nesprávné parkování, porušení dopravního značení apod.	2676
<b>Přestupků celkem</b>	<b>4210</b>

Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

<sup>125</sup> Zákon č. 133/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony



**Tabulka č. 4 – Dopravní přestupky dle skutkových podstat v roce 2012**

<b>Rok 2012</b>	
Překročení nejvyšší dovolené rychlosti	217
Alkohol, jiné návykové látky	322
Odmítnutí lékařského vyšetření na alkohol nebo jiné návykové látky	36
Řízení bez řidičského oprávnění nebo zdravotní způsobilosti	142
Technicky nezpůsobilé vozidlo, vozidlo bez registrační značky	42
Jízda na červenou	34
Ohrožení chodce	14
Nesprávný způsob předjíždění	31
Nedání přednosti v jízdě	75
Parkování na vyhrazeném parkovišti pro osoby se zdravotním postižením	31
Přestupky související s dopravní nehodou	169
Nesprávné parkování, porušení dopravního značení apod.	2761
<b>Přestupků celkem</b>	<b>3874</b>

Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

V následující tabulce za rok 2013 bude patrný nárůst dopravních přestupků, a to zejména deliktu provozovatele vozidla a nesprávného parkování, porušení dopravního značení a podobných přestupků. To je zapříčiněno účinností novely zákona o silničním provozu,<sup>126</sup> kterou od 19. 1. 2013 zavedena objektivní odpovědnost provozovatele vozidla. Přestupky uvedené jako „Delikt provozovatele vozidla“ jsou takové, které byly řešeny v souvislosti se zavedením tohoto institutu řešeny způsobem uvedeným v zákoně, tedy buď zaplacením výzvy k uhrazení určené částky či ve správním řízení jako správní delikt provozovatele vozidla. Do těchto spadá i nesprávné parkování a porušení dopravního značení, pokud bylo řešeno v rámci objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla.

<sup>126</sup> Zákon č. 297/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Přestupky uvedené jako „Nesprávné parkování, porušení dopravního značení“ jsou takové, které správní orgán řešil přímo s řidiči vozidla, nebo je odložil, přičemž pachatel přestupku byl neznámý nebo jednání řidiče motorového vozidla naplňovalo formální znaky přestupku, neboť předmětné motorové vozidlo odstavil v rozporu s pravidly silničního provozu, ale již nenaplňovalo materiální znaky přestupku.

**Tabulka č. 5 – Dopravní přestupky dle skutkových podstat v roce 2013**

<b>Rok 2013</b>	
Překročení nejvyšší dovolené rychlosti	254
Alkohol, jiné návykové látky	315
Odmítnutí lékařského vyšetření na alkohol nebo jiné návykové látky	48
Řízení bez řidičského oprávnění nebo zdravotní způsobilosti	137
Technicky nezpůsobilé vozidlo, vozidlo bez registrační značky	63
Jízda na červenou	40
Ohrožení chodce	10
Nesprávný způsob předjíždění	23
Nedání přednosti v jízdě	80
Parkování na vyhrazeném parkovišti pro osoby se zdravotním postižením	66
Přestupky související s dopravní nehodou	211
Delikt provozovatele vozidla	1521
Nesprávné parkování, porušení dopravního značení apod.	3563
<b>Přestupků celkem</b>	<b>6331</b>

Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

Přestupky spáchané v souvislosti s dopravní nehodou se dají dále členit. Dalšími porovnávanými údaji je rozdělení nejčastějších přestupků spáchaných v souvislosti s dopravní nehodou v letech 2011 až 2013. Jak je již uvedeno výše, tabulky nebudou totožné z důvodu novely zákona o silničním provozu z roku 2011, kdy dopravní přestupky dříve

upravené v § 22 zákona o přestupcích, byly zrušeny a jsou nově upraveny v § 125c zákona o silničním provozu. U dopravních nehod se dle přestupkového zákona rozlišovaly nehody se škodou zjevně vyšší 100.000,- Kč a se škodou nižší než 100.000,- Kč.

**Tabulka č. 6 – Dopravní přestupky souvislosti s dopravní nehodou v roce 2011**

<b>Rok 2011</b>	
Dopravní nehoda s ublížením na zdraví	98
Dopravní nehoda se škodou nad 100.000	26
Dopravní nehoda - nezastavení vozidla, neohlášení nehody, opuštění místa nehody a neprokázání totožnosti - při škodě do 100.000	66
Dopravní nehoda- nezastavení vozidla, neohlášení nehody, opuštění místa nehody a neprokázání totožnosti - při škodě nad 100.000	0
Dopravní nehoda - nezastavení vozidla	65
Dopravní nehoda - neohlášení nehody	33
Dopravní nehoda - neprokázání totožnosti	50
Dopravní nehoda - neoprávněné opuštění místa nehody	7
<b>Přestupky spáchané v souvislosti s dopravní nehodou celkem</b>	<b>345</b>

Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

**Tabulka č. 7 – Dopravní přestupky souvislosti s dopravní nehodou v roce 2012**

<b>Rok 2012</b>	
Dopravní nehoda s ublížením na zdraví	56
Dopravní nehoda - nezastavení vozidla	51
Dopravní nehoda - neohlášení nehody	25
Dopravní nehoda - neprokázání totožnosti	33
Dopravní nehoda - neoprávněné opuštění místa nehody	4
<b>Přestupky spáchané v souvislosti s dopravní nehodou celkem</b>	<b>169</b>

Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

**Tabulka č. 8 – Dopravní přestupky souvislosti s dopravní nehodou v roce 2013**

<b>Rok 2013</b>	
Dopravní nehoda s ublížením na zdraví	43
Dopravní nehoda - nezastavení vozidla	67
Dopravní nehoda - neohlášení nehody	65
Dopravní nehoda - neprokázání totožnosti	29
Dopravní nehoda - neoprávněné opuštění místa nehody	7
<b>Přestupky spáchané v souvislosti s dopravní nehodou celkem</b>	<b>211</b>

Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

V další části jsem se zabývala porovnáním způsobu, jakým byly uvedené přestupky oddělením dopravních přestupků správního odboru Magistrátu města České Budějovice v letech 2011-2013 řešeny. Jedná se o komparaci zákonných rozhodnutí a dalších postupů správního orgánu při přestupkovém či správním řízení. Jsou tedy vzájemně porovnávány způsoby řešení přestupků, které byly správnímu orgánu doručeny. Mezi způsoby řešení přestupku zahrnují vyřízení v blokovém a příkazním řízení, rozhodnutí, uložení zákazy řízení, odložení či zastavení věci ze zákonných důvodů a postoupení věci.

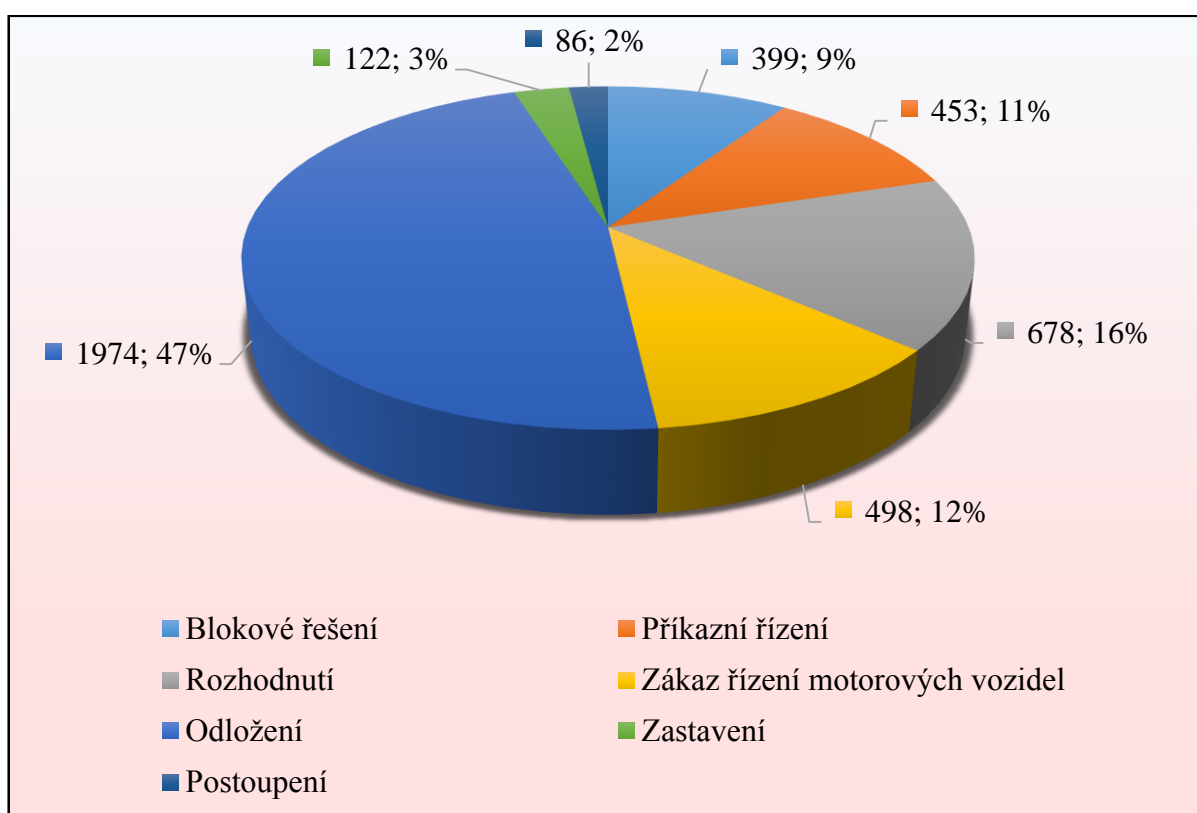
**Tabulka č. 9 – Způsob řešení dopravních přestupků v letech 2011-2013**

	<b>Rok 2011</b>	<b>Rok 2012</b>	<b>Rok 2013</b>
<i><b>Blokové řešení</b></i>	399	532	801
<i><b>Příkazní řízení</b></i>	453	362	785
<i><b>Rozhodnutí</b></i>	678	556	593
<i><b>Zákaz řízení motorových vozidel</b></i>	498	405	422
<i><b>Odložení</b></i>	1974	1834	3570
<i><b>Zastavení</b></i>	122	128	112
<i><b>Postoupení</b></i>	86	57	48
<b>Celkem</b>	<b>4210</b>	<b>3874</b>	<b>6331</b>

Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

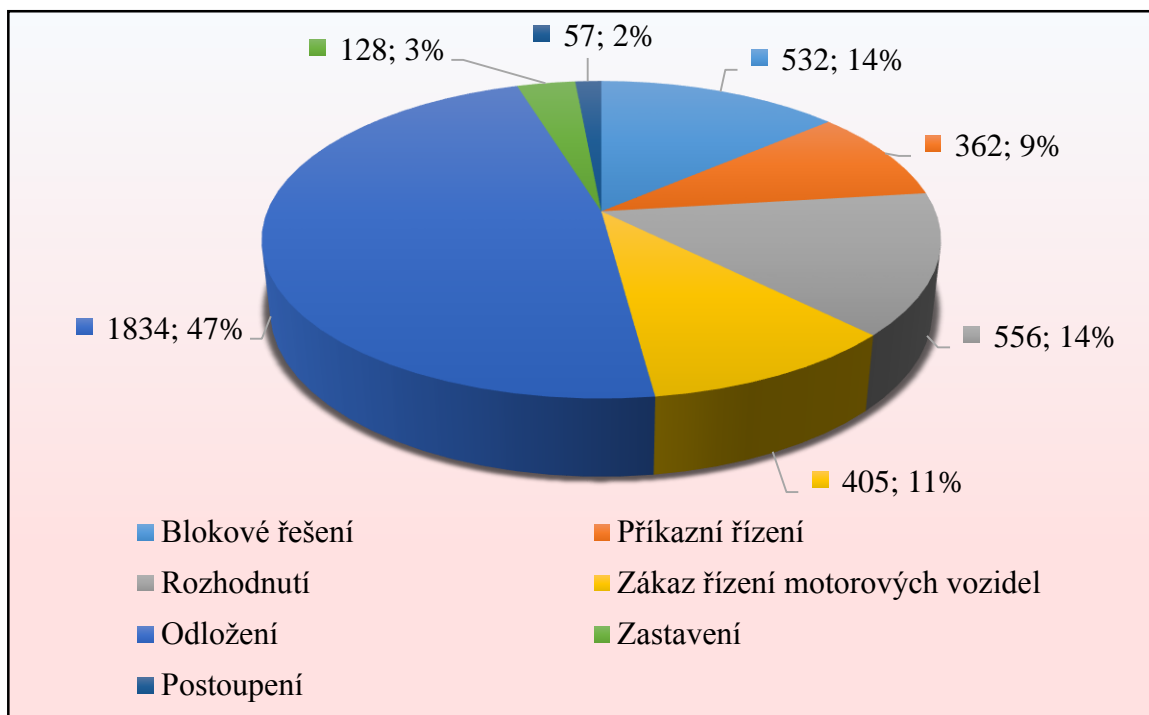
Počet jednotlivých způsobů řešení je víceméně úměrný počtu řešených přestupků. Nejmarkantnější nárůst je patrný v počtu odložených přestupků mezi roky 2012 a 2013. V počtu odložených věcí z roku 2013 je promítnuto především řešení správního deliktu provozovatele vozidla, který byl vyřešen včasným zaplacením určené částky, k jejímuž zaplacení byl provozovatel vozidla vyzván a správní orgán věc následně odložil na základě zákona o silničním provozu.

**Graf č. 1 – Způsob řešení dopravních přestupků v roce 2011**



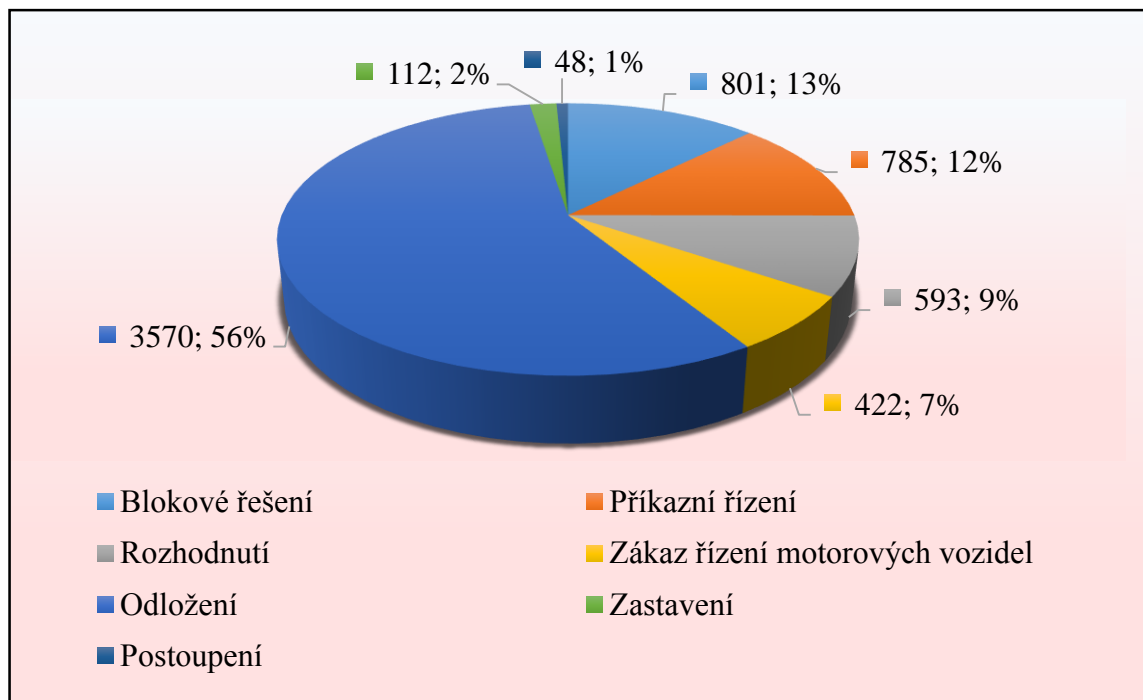
Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

**Graf č. 2 – Způsob řešení dopravních přestupků v roce 2012**



Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

**Graf č. 3 – Způsob řešení dopravních přestupků v roce 2013**



Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

Pro větší přehlednost jsou tato data zpracována do tabulky obsahující procentuálně uvedené způsoby řešení za sledované období v letech 2011-2013 (tabulka č. 10). Z grafů je patrné, že nejčastějším způsobem řešení došlého oznámení přestupku je jeho odložení, a to přibližně v polovině případů (47-56% případů). Řešení dopravních přestupků v blokovém řízení (9-13% případů), příkazním řízení (9-11% případů), rozhodnutím (9-16% případů) a vyslovením zákazu činnosti spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel (7-12% případů) zabírají ve sledovaném období víceméně podobnou část případů. Nejmenší část řešení došlých oznámení dopravních přestupků tvoří jejich zastavení (2-3% případů) a postoupení věci (1-2% případů). Všechny tyto instituty jsou blíže popsány v kapitole sedmé této práce (Proces správního řízení o dopravním přestupku).

**Tabulka č. 10 – Způsob řešení dopravních přestupků v % v letech 2011-2013**

	<b>Rok 2011</b>	<b>Rok 2012</b>	<b>Rok 2013</b>
<i><b>Blokové řešení</b></i>	9%	14%	13%
<i><b>Příkazní řízení</b></i>	11%	9%	12%
<i><b>Rozhodnutí</b></i>	16%	14%	9%
<i><b>Zákaz řízení motorových vozidel</b></i>	12%	11%	7%
<i><b>Odložení</b></i>	47%	47%	56%
<i><b>Zastavení</b></i>	3%	3%	2%
<i><b>Postoupení</b></i>	2%	2%	1%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě sběru dat poskytnutých Magistrátem města České Budějovice.

### **8.3 Zjištěné výsledky a návrhy jejich řešení**

Z provedeného výzkumu zhodnocení vybraných ukazatelů v oblasti řešení dopravních přestupků správním odborem, oddělením dopravních přestupků Magistrátu města České Budějovice v letech 2011-2013 je zřejmé, že dochází k nárůstu počtu došlých oznámení přestupku a tudíž k nárůstu počtu řešených přestupků.

Jak je patrné, začíná narůstat počet došlých oznámení týkajících se správního deliktu provozovatele vozidla, který spočívá nejčastěji v nesprávném parkování a porušení dopravního značení. Největší podíl na tomto oznamování mají strážníci městské policie, kteří vozidla odstavená v rozporu s pravidly silničního provozu oznamují správnímu orgánu s podezřením ze spáchání přestupku na neznámého řidiče vozidla. Z vlastní praxe mohu konstatovat, že městská policie, ač má také pravomoc řešit taková jednání s řidičem v blokovém řízení, zpravidla nevynaloží ani minimální úsilí ke zjištění řidiče na místě, přestupek zadokumentuje a po následném zpracování Oznámení o podezření ze spáchání přestupku jej spolu s Úředním záznamem odešle příslušnému správnímu orgánu, tj. oddělení dopravních přestupků správního odboru Magistrátu města České Budějovice.

Výsledky naznačují, v jaké oblasti by bylo vhodné zvýšit preventivní či represivní činnost a na jaké jednotlivé skutkové podstaty přestupků se v dané oblasti zaměřit. Dalším vhodným krokem by byla eliminace došlých oznámení přestupku týkajících se nesprávného parkování či porušení dopravního značení. Toho lze dosáhnout pouze vzájemnou spoluprací městské policie a správního orgánu.



## 9 Zhodnocení výsledků a doporučení

V závěru je vhodné poukázat na zjištěné nedostatky probírané problematiky, jejího zhodnocení a případných návrhů možného řešení. Jako dobrý krok autorka považuje zavedení institutu objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla, který s účinností novely zákona o silničním provozu od 19. 1. 2013 zavedl správní delikt provozovatele vozidla. Tím v podstatě odpadly výmluvy na osoby blízké, které byly nejčastějším prostředkem výmluv přestupců a provozovatelů.<sup>127</sup>

V souvislosti s řešením dopravních přestupků se správní orgány potýkají s celou řadou praktických problémů. Prvním z nich je roční prekluzivní lhůta. Je stanovena roční objektivní lhůta, po jejímž uplynutí musí správní orgán přestupek buď odložit, nebo zahájené řízení zastavit. Tato lhůta je zcela nedostatečná, neboť počet přestupků se každoročně zvyšuje, jak je patrné s praktické části této práce. V praxi se lze často také setkat s tím, že pachatelé se snaží odpovědnosti za spáchaný přestupek vyhnout účelovým mařením přestupkového řízení s cílem zániku odpovědnosti za spáchaný přestupek. V jednorozhodnutí lhůtě musí správní orgán projednat a rozhodnout o přestupku a věc musí být pravomocně ukončena, případně musí být pravomocně ukončeno odvolací řízení. Jako velice vhodné se jeví prodloužení této lhůty na dva až tři roky. U správních deliktů je dle § 125e zákona o silničním provozu stanovena subjektivní prekluzivní lhůta dva roky a objektivní lhůta na dobu čtyř let. To znamená, že odpovědnost za správní delikt zaniká, pokud správní orgán nezahájil řízení do dvou let ode dne, kdy se o deliktu dozvěděl a nejpozději do čtyř let, od doby, kdy byl spáchán. V souvislosti s touto problematikou se jeví jako rozumný tah sjednocení prekluzivních lhůt.

V souvislosti se správním trestáním je jako velký nedostatek spatřována absence jednotlivé úpravy obsahující hmotněprávní i procesněprávní pravidla pro přestupky i jiné správní delikty. Takové sjednocení by bylo jednoznačným přínosem, především kvůli momentální absenci úpravy jiných správních deliktů.

Další opatření, které by dle autorčina názoru odlehčilo správním orgánům, především v množství projednávaných věcí, je větší množství projednání přestupků na místě v blokovém řízení strážníky obecní policie či policisty, jak je uvedeno v praktické části této práce. Okamžitý postih za spáchaný přestupek je účinnější než následné řešení a plní tak

---

<sup>127</sup> Blíže v kapitole 6.18 - Správní delikt provozovatele vozidla

i preventivní a výchovný účinek. V souvislosti s orgány obecní policie by bylo vhodné, aby v případech, kdy se jim nepodaří zjistit osobu pachatele, tedy skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, odkládali věci sami. Častým nedostatkem bývá také zadokumentování přestupkového jednání, které je pro správní orgán nedostatečné a v praxi dochází často k tomu, že správní orgán věc následně odloží.

Dalším možným opatření, které by mohlo vést ke snížení množství dopravních přestupků je vydávání řidičského oprávnění na dobu určitou v počátečních letech, tzv. „Řidičské oprávnění na zkoušku“, po vzoru mnoha zemí Evropské unie. Právě nezkušení řidiči se dopouštějí častějšího porušování pravidel silničního provozu. Důvodem tohoto institutu by byla především motivace k bezpečné jízdě a dodržování příslušných předpisů. Jedním z řešení by mohla být také rozdílná hranice bodů takovýmito řidičům v bodovém systému.

Poslední problém, dle autorčina názoru spočívá v neexistenci centrálního registru dopravních přestupků, či přestupků jako takových, do kterého by se zaznamenávaly tyto přestupky. Některé přestupky se sice zaznamenávají do karty řidiče, ovšem ne všechny. Bylo by vhodné vytvořit jednotný systém, po vzoru rejstříku trestů, ze kterého by bylo možné získat potřebné podklady k rozhodovací činnosti správních orgánů. V současné době správní orgány získávají tyto informace formou dožádání, což zatěžuje obě strany, tedy jak dožádané tak dožadující orgány.

## 10 Závěr

Diplomová práce se pokouší srozumitelnou formou přiblížit v ucelené podobě problematiku dopravních přestupků v právní úpravě a praxi v České republice. Jedná se o téma, které je neustále aktuální a zároveň se jedná o téma, které je zpracováno v řadě odborných publikací, článcích i jiných studentských pracích.

Diplomová práce nepředstavuje převratné či odlišné výklady, nýbrž čtenářům představuje ucelený pohled do dané problematiky. Tento pohled spočívá v detailnějším popisu jednotlivých pojmů a procesu správního řízení. Jedná se o vymezení hmotněprávní i procesně právní úpravy dopravních přestupků. Přestože tato oblast je velmi široká, doufám, že diplomová práce je zpracována jasně, přehledně a zřetelně i pro laickou veřejnost. Tento cíl byl na počátku psaní práce stanoven vzhledem k tomu, že každý se stává účastníkem silničního provozu, přičemž takovéto srozumitelné shrnutí se laik ze zákona nedočte, vzhledem k roztržitosti právních předpisů.

Diplomová práce se zabývá rozborem skutkových podstat jednotlivých přestupků definovaných v zákoně o silničním provozu včetně uvedení hrozících sankcí a bodového hodnocení, následným správním procesem řízení o přestupku, včetně uvedení nejpoužívanějších zvláštních druhů řízení.

Druhá část práce je praktická a představuje statistické zhodnocení vybraných ukazatelů řešených dopravních přestupků, kterou se zabýval Magistrát města České Budějovice v letech 2011-2013.

Na závěr nezbyvá než konstatovat, že množství dopravních přestupků záleží na chování samotných osob, které přestupky páchají. Dále je nutné se touto problematikou nadále zabývat, aby došlo k odstranění nežádoucího stavu, který byl v diplomové práci popsán. Do současnosti se nepodařilo nalézt fungující řešení. Navrhovaná řešení jsou stále jen v teoretické rovině, ovšem bez systému prevence nelze dosáhnout zlepšení současného stavu.

## 11 Seznam použitých zdrojů

### Literatura

- ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011. 758 str. ISBN 978-80-7201-859-8.
- ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V., TAUBER, M., *Přestupkové právo*. 17. vyd. Praha Linde, 2011, 457 str., ISBN 978-80-7201-830-7.
- FASTR, P. – ČECH, J. *Zákon o pozemních komunikacích s komentářem a prováděcími předpisy*. 9. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Linde, a. s., 2008. 240 str. ISBN 978-80-7201-719-5.
- HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 792 s. ISBN 978-80-7179-254-3.
- HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H., *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011. 480 str. ISBN 80-720-1567-2.
- HORZINKOVÁ, H. – ČECHMÁNEK, B. *Přestupky a správní trestání*. 4. doplněné vydání. Praha: Eurounion, s.r.o., 2008. 311 str. ISBN 978-80-7317-069-1.
- HRDLIČKA, P., KNĚŽÍNEK, J., MLSNA, P. *Přehled judikatury ve věcech silničního provozu, silniční dopravy a pozemních komunikací*. Praha: Nakladatelství WolterKluwer ČR, a.s., 2009, 648 str. ISBN 978-80-7357-477-2.
- KUČEROVA, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: Linde, a. s., 2006. 432 str. ISBN 80-7201-613-X.
- KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011. 720 str. ISBN 987-80-87576-01-4.
- LEITNER, M., VRANÁ, J., *Zákon o provozu na pozemních komunikacích a předpisy prováděcí a souvisící, s komentářem*. 4. přepracované vydání, Praha: Linde. 2012, 608 str. ISBN 80-7201-687-3.
- MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 202 str. ISBN 80-7179-806-4.
- MATES, P., MAZANEC, M. *Právní úprava smíšených správních deliktů*. Právní rozhledy. 1999. č. 7.
- *Nová pravidla silničního provozu*. Praha: Publikační ústav ministerstva vnitra, 1952.

- PRŮCHA, P. *Právní úprava přestupků*. Vydala Masarykova univerzita Brno – právnická fakulta. Právnické sešity č. 59. ISBN 80-210-0739-7.
- PRŮCHA, P. *Správní právo, obecná část. 7.*, doplněné a aktualizované vydání. Brno: Masarykova univerzita a nakladatelství DOPLNĚK, 2007. 418 str. ISBN 978-80-7239-207-0.
- PRŮCHA, P. *Správní řád s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2012. 464 str. ISBN 978-80-87576-35-9.
- ROSENBACH, F. *Automobilista před zákonem*. Praha: Státní nakladatelství, 1930. 208 str.
- SKULOVÁ, S. a kol. *Správní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. 428 str. ISBN 978-80-7380-110-6.
- SVÁTEK, Z. *Z historie pravidel silničního provozu*. Příloha metodického zpravodaje autoškol. BESIP. Duben 2003.

### **Právní předpisy**

- Nařízení min. vnitra č. 57.000/1910 B. M., o dopravě motorovými vozidly na veřejných cestách
- Vyhláška č. 243/2001 Sb., o registraci vozidel, ve znění pozdějších právních předpisů
- Vyhláška č. 277/2004 Sb. o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 328/1951 U. l. I, o způsobilosti vozidel k provozu na veřejných silnicích, o způsobilosti k jejich řízení a o péči o rozvoj motorismu.
- Vyhláška ministerstva dopravy a spojů č. 243/2001 Sb., o registraci vozidel, ve znění pozdějších předpisů, která provádí zákon 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška ministerstva národní bezpečnosti č. 327/1951 U. l. I, kterou se stanoví pravidla silničního provozu
- Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 133/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 247/2000 Sb. o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, ve znění pozdějších právních předpisů
- Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 297/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 38/1995 Sb., o technických podmínkách provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 47/1866 čes. z. z., jímž se vydává řád policie silniční, platný pro království České kromě hlavního města Prahy

- Zákon č. 5/1875 mor. z. z., kterýmž vydává se řád policie silniční pro veřejné neerární silnice markrabství Moravského s vyloučením obou hlavních měst Brna a Olomouce
- Zákon č. 5/1878 slez. z. z., jímžto se vydává řád policie silniční pro veřejné silnice neerární vojvodství Slezského.
- Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

### Elektronické prameny

- Český statistický úřad, [on-line]. [vid. 28. 2. 2015]. Dostupné na: <http://www.czso.cz/>
- *Doporučení Ministerstva dopravy* k jednotlivému postupu při řešení přestupků souvisejících s rychlostí jízdy ze dne 4. srpna 2006, zn. 89/2006-160-LEG/1, [on-line]. [vid. 18.2.2015]. Dostupné na: <http://www.mdcr.cz/NR/rdonlyres/0BBBCBC0-80A2-47A3-BBD1-7742A5C5419E/0/Doporu%C4%8Den%C3%ADkjednotn%C3%A9mupostup%C5%99i%C5%99e%C5%A1en%C3%ADp%C5%99estupk%C5%AFrychlostn%C3%ADj%C3%ADzda.doc>
- *Metodika Ministerstva dopravy* č.j. 8/2013-160-OST/5 k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb., [on-line]. [vid. 24.2.2015]. Dostupné na: [http://www.mdcr.cz/NR/rdonlyres/0AB601EF-B0F5-4880-A3AA-B759E5B22DDC/0/8\\_2013160OST\\_5\\_Priloha\\_3\\_8\\_2013160OST\\_5\\_1\\_Metodika\\_1238485.pdf](http://www.mdcr.cz/NR/rdonlyres/0AB601EF-B0F5-4880-A3AA-B759E5B22DDC/0/8_2013160OST_5_Priloha_3_8_2013160OST_5_1_Metodika_1238485.pdf)
- Ministerstvo financí, [on-line]. [vid 2. 3. 2015]. Dostupné na: <http://www.mfcr.cz/>
- Oficiální stránky statutárního města České Budějovice, [on-line]. [vid. 28.2.2015]. Dostupné na: <http://www.c-budejovice.cz/cz/stranky/uvod.aspx>

## **Judikatura**

- Nález Ústavního soudu sp. Zn. Pl. ÚS 14/99 ze dne 19. 10. 1999
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 38/2005-43 ze dne 10. 5. 2006
- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 7/2009 ze dne 2. 4. 2009
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 64/2008-42 ze dne 24.10.2008
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 64/2008-42, ze dne 24.10.2008
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 As 72/2009-50 ze dne 25.3.2010
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 35/2008-51 ze dne 7. 5. 2008
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 19/2009 ze dne 10. 12. 2009
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 22/2007 ze dne 20. 9. 2007
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 5/2005-63 ze dne 28. 2. 2006
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 A 73/2002 ze dne 20. 11. 2003
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 104/2008 ze dne 14. 12. 2009
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 106/2011 ze dne 6. 1. 2012
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 29/2009 ze dne 13. 11. 2009
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 102/2010-86 ze dne 22.7.2011
- Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 6 Tdo 66/2007 ze dne 28.3.2007



## **12 Seznam použitých tabulek, grafů a obrázků**

### **Seznam použitých tabulek**

- Tabulka č. 1 – Statistické údaje města České Budějovice
- Tabulka č. 2 – Přestupkové řízení v letech 2011-2013
- Tabulka č. 3 – Dopravní přestupky dle skutkových podstat v roce 2011
- Tabulka č. 4 – Dopravní přestupky dle skutkových podstat v roce 2012
- Tabulka č. 5 – Dopravní přestupky dle skutkových podstat v roce 2013
- Tabulka č. 6 – Dopravní přestupky souvislosti s dopravní nehodou v roce 2011
- Tabulka č. 7 – Dopravní přestupky souvislosti s dopravní nehodou v roce 2012
- Tabulka č. 8 – Dopravní přestupky souvislosti s dopravní nehodou v roce 2013
- Tabulka č. 9 – Způsob řešení dopravních přestupků v letech 2011-2013
- Tabulka č. 10 – Způsob řešení dopravních přestupků v % v letech 2011-2013

### **Seznam použitých grafů**

- Graf č. 1 – Způsob řešení dopravních přestupků v roce 2011
- Graf č. 2 – Způsob řešení dopravních přestupků v roce 2012
- Graf č. 3 – Způsob řešení dopravních přestupků v roce 2013

### **Seznam použitých obrázků**

- Obrázek č. 1 - Znak Českých Budějovic
- Obrázek č. 2 - Vlajka Českých Budějovic
- Obrázek č. 3 - Magistrát města České Budějovice
- Obrázek č. 4 - Budova Magistrátu města České Budějovice

## 13 Přílohy

- Příloha č. 1 – Bloky na pokuty na místě nezaplacené za přestupky ukládané krajskými úřady nebo obcemi
- Příloha č. 2 – Bloky na pokuty na místě zaplacené za přestupky ukládané krajskými úřady nebo obcemi
- Příloha č. 2 - Přehled jednání spočívajících v porušení vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích a počet bodů za tato jednání

### 13.1 Příloha č. 1 – Bloky na pokuty na místě nezaplacené za přestupky ukládané krajskými úřady nebo obcemi

Část A bloku náleží přestupci. Část B a část C bloku náleží správnímu orgánu.

#### Část A bloku

Série: GE / 2013 číslo bloku: **E 0000000**

1. Jméno a příjmení

2. Rodné číslo / datum narození

3. Adresa místa pobytu

4. Totožnost ověřena

5. Přestupkové jednání – doba, místo a popis .....

6. Pokuta uložena za přestupek dle § ..... zák. č. .... Sb., ve znění p.p.

7. Celková výše uložené pokuty  Kč, slovy  Kč

Proti uložení této pokuty se nelze odvolat.  
8. Timto blokem uloženou pokutu jste povinen(a) zaplatit nejdéle do 15 dnů ode dne následujícího po dni, kdy Vám pokuta byla uložena.  
Uloženou pokutu zaplatte na účet uvedený na složence nebo na místě.  
Při placení pokuty v hotovosti předložte k nahlednutí tento blok. Po zaplacení pokuty obdržíte na zaplacenou částku Kč stvrzenku.  
Nezaplatíte-li pokutu v uvedené lhůtě a uvedeným způsobem, bude pokuta vymáhána.

9. V ..... dne ..... 20 .....

10. Souhlasím s projednáním přestupku v blokovém řízení, potvrzuji, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části A bloku dne ..... 20 ..... podpis přestupce

otisk úředního razítka

Část A bloku

46 6100/1 MFin 6100/1 - vzor č. 1

Zdroj: Ministerstvo financí, [on-line]. [vid 2. 3. 2015]. Dostupné na: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/pokutove-bloky/vzory-pokutovych-bloku>





## 13.2 Příloha č. 2 – Bloky na pokuty na místě zaplacené za přestupky ukládané krajskými úřady nebo obcemi

Část A bloku náleží přestupci a část B bloku náleží správnímu orgánu.

### Část A bloku

Série: GF / 2013 číslo bloku: **F 0000000**

1. Jméno a příjmení

2. Rodné číslo / datum narození

3. Adresa místa pobytu

4. Totožnost ověřena

5. Přestupkové jednání – doba, místo a popis .....

6. Pokuta uložena za přestupek dle § ..... zák. č. .... Sb., ve znění p.p.

7. Celková výše uložené pokuty  Kč, slovy  Kč  
Proti uložení této pokuty se nelze odvolat. Platí jako stvrzenka o zaplacení pokuty.

8. V ..... dne ..... 20 .....

9. Souhlasím s projednáním přestupku v blokovém řízení, potvrzuji, že údaje uvedené na obou částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části A bloku dne ..... 20 ..... podpis přestupce

otisk úředního razítka

Část A bloku

46 01 11 MFin 6611 - vzor č. 1

Zdroj: Ministerstvo financí, [on-line]. [vid 2. 3. 2015]. Dostupné na: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/pokutove-bloky/vzory-pokutovych-bloku>

## Část A bloku – zadní část

### POUČENÍ

Oprávněná úřední osoba má povinnost předložit přestupci obě části (A,B) vyplněného bloku k **nahlédnutí** a k **podpisu**.

Část A bloku, která náleží přestupci, je opatřena ochranným prvkem – hologramem, který je umístěn v pravém horním rohu bloku. Podoba hologramu je následující



Ministerstvo financí eviduje veškeré bloky, které byly vyřazeny z oběhu (např. z důvodu jejich zcizení) na webových stránkách <http://www.mfcr.cz>

Zdroj: Ministerstvo financí, [on-line]. [vid 2. 3. 2015]. Dostupné na: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/pokutove-bloky/vzory-pokutovych-bloku>

## Část B bloku

Série: GF / 2013 číslo bloku: **F 0000000**

1. Jméno a příjmení

2. Rodné číslo / datum narození

3. Adresa místa pobytu

4. Totožnost ověřena

5. Přestupkové jednání – doba, místo a popis .....  
.....  
.....

6. Pokuta uložena za přestupek dle § ..... zák. č. .... Sb., ve znění p.p.

7. Celková výše uložené pokuty  Kč, slovy  Kč  
Proti uložení této pokuty se nelze odvolat. Platí jako stvrzenka o zaplacení pokuty.

8. V ..... dne ..... 20 .....

otisk úředního razítka

9. Souhlasím s projednáním přestupku v blokovém řízení, potvrzuji, že údaje uvedené na obou částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části A bloku dne ..... 20 ..... podpis přestupce

Část B bloku

46 6111 MFin 6611 - vzor č. 1

Zdroj: Ministerstvo financí, [on-line]. [vid 2. 3. 2015]. Dostupné na: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/pokutove-bloky/vzory-pokutovych-bloku>

### 13.3 Příloha č. 3 - Přehled jednání spočívajících v porušení vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích a počet bodů za tato jednání

Porušení předpisů o provozu na pozemních komunikacích	Počet bodů
řízení vozidla bezprostředně po požití alkoholu nebo v takové době po požití alkoholu, po kterou je řidič ještě pod jeho vlivem, je-li zjištěný obsah alkoholu u řidiče vyšší než 0,3 promile, nebo řízení vozidla bezprostředně po užití jiné návykové látky nebo v takové době po užití jiné návykové látky, po kterou je řidič ještě pod jejím vlivem	7
odmítnutí řidiče podrobit se vyšetření podle jiného právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoli to nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví	7
způsobení dopravní nehody porušením povinnosti řidiče, při které došlo k usmrcení nebo k těžké újmě na zdraví jiné osoby	7
neprodlené nezastavení vozidla účastníka dopravní nehody nebo nedovolené opuštění místa dopravní nehody nebo neprodlené nevrácení se na místo dopravní nehody po poskytnutí nebo přivolání pomoci	7
při jízdě na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla otáčení se nebo jízda v protisměru nebo couvání v místě, kde to není dovoleno	7
vjíždění na železniční přejezd v případech, ve kterých je to zakázáno	7
neposkytnutí účinné pomoci (první pomoc a přivolání záchranných složek) účastníkem silničního provozu, který není účastníkem dopravní nehody při nehodě s evidentním poškozením zdraví nebo ohrožením života	7
předjíždění vozidla v případech, ve kterých je to zákonem zakázáno	7
řízení motorového vozidla řidičem, kterému byl zadržen řidičský průkaz	7
řízení vozidla, které je technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích tak závažným způsobem, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích	5
překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o 40 km.h <sup>-1</sup> a více v obci nebo o 50 km.h <sup>-1</sup> a více mimo obec	5
nezastavení vozidla na signál, který příkazuje řidiči zastavit vozidlo, nebo nezastavení vozidla na pokyn „Stůj“ daný při řízení provozu na pozemních komunikacích osobou oprávněnou k řízení tohoto provozu	5

ohrožení jiného řidiče při přeježdění s vozidlem z jednoho jízdního pruhu do druhého	<b>5</b>
ohrožení chodce přecházejícího pozemní komunikaci při odbočování s vozidlem na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení a couvání	<b>5</b>
při řízení vozidla ohrožení chodce na přechodu a neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky	<b>4</b>
nedání přednosti v jízdě v případech, ve kterých je řidič povinen dát přednost v jízdě	<b>4</b>
překročení maximální doby řízení vozidla nebo nedodržení minimální doby odpočinku o 20 % a více nebo nedodržení bezpečnostní přestávky o 33 % a více podle jiných právních předpisů	<b>4</b>
řízení motorového vozidla bez držení příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění	<b>4</b>
porušení povinnosti použít dětskou autosedačku nebo bezpečnostní pás při přepravě dětí podle § 6	<b>4</b>
překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o 20 km.h <sup>-1</sup> a více v obci nebo o 30 km.h <sup>-1</sup> a více mimo obec	<b>3</b>
nezastavení vozidla před přechodem pro chodce v případech, kdy je řidič povinen tak učinit	<b>3</b>
překročení povolených hodnot stanovených jiným právním předpisem při kontrolním vážení vozidla podle jiného právního předpisu	<b>3</b>
řízení motorového vozidla bez držení platného osvědčení profesní způsobilosti řidiče	<b>3</b>
porušení povinnosti být za jízdy připoután bezpečnostním pásem nebo užít ochrannou přilbu	<b>3</b>
neoznačení překážky provozu na pozemních komunikacích, kterou řidič způsobil	<b>2</b>
překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o více než 5 km.h <sup>-1</sup> a méně než 20 km.h <sup>-1</sup> v obci nebo o více než 10 km.h <sup>-1</sup> a méně než 30 km.h <sup>-1</sup> mimo obec	<b>2</b>
držení telefonního přístroje nebo jiného hovorového nebo záznamového zařízení v ruce nebo jiným způsobem při řízení vozidla	<b>2</b>

Zdroj: Příloha k zákonu č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů